

7499 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

“Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, 02/03/2024 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiştir.

Genel Kurul tarafından kabul edilen Teklif, **17 farklı kanunun 78 maddesinde** değişiklik veya düzenleme içermekte olup, **1’i geçici olmak üzere toplam 42 maddeden** (yürütme ve yürürlük maddeleri dahil) oluşmaktadır.

Teklifte yer alan ana başlıklar şunlardır:

A. Anayasa Mahkemesinin İptal Kararları Doğrultusunda Yapılan Düzenlemeler

1) Türk Medeni Kanununun 407 ve 471 inci maddelerinde, özgürlüğü kısıtlayıcı ceza nedeniyle vesayete hükmetme ve vesayetin kaldırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Özgürlüğü bağlayıcı ceza sebebiyle kısıtlanma kurumu değiştirilerek, ceza infaz kurumunda bulunma hali doğrudan kısıtlama nedeni olmaktan çıkarılmaktadır. Şöyle ki:

➤ Kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan hükümlünün kısıtlanması kural olarak kendi isteğine bırakılmaktadır.

➤ Toplam 5 yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı bakımından hükümlünün kısıtlanması, kişiliğinin veya malvarlığının korunması kriterine bağlanarak vesayet makamına takdir yetkisi verilmektedir.

2) Türk Medeni Kanununun 409 ve 436 ncı maddelerinde, koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması için hekim ön raporu üzerine sağlık kuruluşuna hâkim kararıyla yerleştirilen kişinin bu yerleştirme kararına karşı başvurabileceği bir itiraz yolu getirilmektedir.

3) Türk Ceza Kanununun 220 nci ve 314 üncü maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili, müstakil suç olarak kabul edilmektedir.

4) Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesinde değişiklik yapılarak, hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB) kurumuna ilişkin iptal kararı doğrultusunda hükümler sevk edilmektedir. HAGB kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilmesine ve bu kararlarla birlikte verilen müsadere kararlarının infazına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemeler 01/06/2024 tarihinden sonra verilen HAGB kararları hakkında uygulanacaktır.

5) Ceza Muhakemesi Kanununun 247 nci maddesinde değişiklik yapılarak, sorgusu yapılmayan kaçak sanık hakkında mahkûmiyet kararının yanı sıra ceza verilmesine yer olmadığı kararının da verilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

6) Ceza Muhakemesi Kanununun 252 nci maddesindeki basit yargılama usulüne itiraz usulünde iptal kararı doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemeler 01/06/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

B. Adli Para Cezası Miktarları ile Kesinlik Sınırının Yükseltilmesine İlişkin Düzenlemeler

1) Suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla bir güne karşılık gelen adli para cezasının alt ve üst sınırlarında artış yapılmaktadır.

2) Bir gün karşılığı adli para cezasının;

➤ Alt sınırı 20 TL'den 100 TL'ye,

➤ Üst sınırı 100 TL'den 500 TL'ye,
artırılmaktadır.

3) Adli para cezası miktarlarında yapılan artış sebebiyle diğer kanunlardaki gün para cezası sistemiyle bağlantılı hükümlerde uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

4) Hapis cezası gerektiren suçlarda önödeme miktarının hesaplanmasında bir gün karşılığı olarak belirlenen 30 TL, 100 TL'ye artırılmaktadır.

5) Mahkemelerce doğrudan verilen adli para cezalarında kesinlik sınırı 3.000 TL'den 15.000 TL'ye çıkarılmaktadır.

6) İdari para cezalarına ilişkin sulh ceza hâkimliklerince verilen kararlara karşı yapılacak itirazlar bakımından uygulanan kesinlik sınırı 3.000 TL'den 15.000 TL'ye çıkarılmaktadır.

Bu düzenlemeler 01/06/2024 tarihinden sonra verilen kararlar hakkında uygulanacaktır.

C. Kanun Yollarına Başvuru Sürelerinin Yeknesaklaştırılmasına İlişkin Düzenlemeler

İtiraz, istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri, hak arama hürriyetinin daha iyi kullanılabilmesine imkân tanımak amacıyla “gün” yerine “hafta” olarak düzenlenmektedir. Bu süreler “iki hafta” olarak belirlenmek suretiyle yeknesak hale getirilmektedir.

Öte yandan tefhimle başlayan kanun yoluna başvuru sürelerinin gerekçeli kararın tebliğ edilmesiyle başlaması kabul edilerek, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi ve hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenlemeler 01/06/2024 tarihinden sonra verilen kararlar hakkında uygulanacaktır.

Bu kapsamda, aşağıdaki kanunlarda değişiklik yapılmaktadır:

➤ 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu

➤ 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu

➤ 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

➤ 5326 sayılı Kabahatler Kanunu

➤ 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu

➤ 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

➤ 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.

Ç. Bazı Sorunların Çözümüne İlişkin Düzenlemeler

1) Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları ile kişisel verilerin yurt dışına aktarılması usulünde değişiklik yapılarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğüne uyum sağlanmaktadır.

Ayrıca, standart sözleşmeyi imzalayan veri sorumlusu veya veri işleyenin Kuruma bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi kabahat olarak düzenlenmekte ve Kurul tarafından verilen idari para cezalarına karşı sulh ceza hâkimliği yerine idari yargıya başvurulması öngörülmektedir.

2) Ramazan ve Kurban Bayramlarında emeklilere 2.000 TL olarak ödenen bayram ikramiyesinin 3.000 TL'ye yükseltilmesi öngörülmektedir.

3) Deprem bölgesinde sanayi altyapısının güçlendirilmesine yönelik destek ve uygulamaların devamının sağlanması amacıyla 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 17 nci maddesinin uygulama süresi, 1 yıldan 2 yıla uzatılmaktadır.

D. Koruma Tedbirleri Nedeniyle Tazminat İstemlerine İlişkin Düzenlemeler

1) Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesinde yapılan değişiklikle;

- Konutunu terk etmemek veya bağımlılıktan arınmak amacıyla hastanede tedavi olmaya ilişkin adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,

- Adli kontrol işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan, kişiler bakımından da tazminat talep etme imkânı getirilmektedir.

2) Ağır ceza mahkemesinin tazminat istemlerine ilişkin verdiği kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilecek olup, bölge adliye mahkemesi tarafından bu konuda verilen kararlar kesin olacaktır.

E. Tazminat Komisyonuna İlişkin Yapılan Düzenlemeler

1) 6384 sayılı Kanunun adı, amacı ve kapsamı değiştirilmekte ve bu Kanun uyarınca kurulan Komisyona yeni görevler verilmektedir.

2) Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla yapılacak manevi tazminat talepleri Anayasa Mahkemesi yerine Tazminat Komisyonuna yapılabilecektir.

3) Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesindeki bazı koruma tedbirleri nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerinin ağır ceza mahkemeleri yerine Tazminat Komisyonunca karara bağlanması sağlanmaktadır. Bu kapsamda Komisyona müracaat edebilecekler şunlardır:

- Kanuna uygun olarak yakalanan veya tutuklananlardan hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına ya da beraatine karar verilenler.

- Konutunu terk etmeme ya da bağımlılıktan arınma amacıyla hastanede tedavi olma şeklinde adli kontrol yükümlülüğü uygulananlardan hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına ya da beraatine karar verilenler.

- Gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu ceza ile cezalandırılanlar.

Komisyonun 01/06/2024 tarihinden sonra istemde bulunulabilecek, bu tarihten önce ağır ceza mahkemesine yapılan istemler Komisyona devredilmeyecek ve yargı mercilerince değişiklikten önceki hükümler çerçevesinde karara bağlanacaktır.

4) Komisyon tarafından tazminat istemleri hakkında verilen kararlara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilebilecek olup, mahkeme itirazı kabul ederse işin esası hakkında kesin olarak karar verecektir.

5) Komisyona, bilirkişi incelemesi dâhil gerekli gördüğü araştırmayı yapma veya üyelerinden birine yaptırma yetkisi tanınmaktadır.

6) Geçiş hükmüyle, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yapılmış ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular ile Anayasa Mahkemesinin incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı verdiği bireysel başvurular bakımından Komisyona müracaat imkânı getirilmektedir.

9/6/1932 TARİHLİ VE 2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNU

MEVCUT METİN

TBMM GENEL KURULUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MADDE 1

Başlaması ve bitmesi :

Madde 19 – Gün olarak tayin olunan müddetlerde ilk gün hesaba katılmaz.

Ay veya sene olarak tayin olunan müddetler ayın veya senenin kaçınıcı günü işlemeye başlamış ise biteceği ay veya senenin aynı gününde ve müddetin biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa ayın son gününde biter.

Bir müddetin sonuncu günü resmi bir tatil gününe rastlarsa, müddet tatili takibeden günde biter.

Müddet, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

Başlaması ve bitmesi :

Madde 19 – Gün olarak tayin olunan müddetlerde ilk gün hesaba katılmaz.

Ay veya sene olarak tayin olunan müddetler ayın veya senenin kaçınıcı günü işlemeye başlamış ise biteceği ay veya senenin aynı gününde ve müddetin biteceği ayın sonunda böyle bir gün yoksa ayın son gününde biter. **Müddet, hafta olarak belirlenmiş ise başladığı güne son hafta içindeki karşılık gelen günde biter.**

Bir müddetin sonuncu günü resmi bir tatil gününe rastlarsa, müddet tatili takibeden günde biter.

Müddet, son günün tatil saatinde bitmiş sayılır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 1- Maddeyle, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasına cümle eklenmektedir. Teklifte, 2004 sayılı Kanunda kanun yoluna başvuru süreleri hafta olarak belirlendiğinden bu değişikliğe uyum sağlanması amacıyla 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki benzer hükümler de dikkate alınarak düzenleme yapılmaktadır. Buna göre süre, hafta olarak belirlenmiş ise başladığı güne son hafta içindeki karşılık gelen günde bitecektir.

MADDE 2

Başvurunun mahkemece incelenmesi ve kanun yolları:

Madde 309/p- Tasdik duruşmasında mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlu işletmenin yetkililerini ve duruşmada hazır bulunan alacaklıları dinler. Mahkeme, borçlunun yeniden yapılandırmaya iyiniyetle başvurduğunu, 309/m ilâ 309/o maddelerindeki şartların yerine geldiğini ve projeyi reddetmiş olan her alacaklının projeye eline geçecek miktarın en az iflâs tasfiyesi sonunda eline geçecek miktara eşit olduğunu tespit ettiği takdirde, en geç otuz gün içinde başvurunun tasdikine, aksi halde reddine karar verir.

Mahkeme, tasdik kararı ile birlikte, borçlu ile alacaklıların bu konudaki görüşlerini de dikkate alarak, yetkileri sadece projenin yerine getirilmesine ilişkin esasları denetleyip alacaklılara durumu düzenli olarak rapor etmekten ibaret olan bir veya birkaç proje denetçisi tayin edebilir. Borçlu ve alacaklılar, denetçi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları takdirde, mahkeme, nitelikleri ve görev alanı yönetmelikle belirlenecek olan bir denetçiyi re'sen atayabilir.

Tasdik veya ret kararının **tebliğinden itibaren on-gün içinde** borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar **kararı temyiz edebilirler. Bu konudaki temyiz incelemesi ivedilikle yapılır ve verilecek karara karşı, karar düzeltme yoluna başvurulamaz.**

Tarafların itirazı ve temyiz maktu harca tâbidir.

Başvurunun mahkemece incelenmesi ve kanun yolları:

Madde 309/p- Tasdik duruşmasında mahkeme, ara dönem denetçisini, borçlu işletmenin yetkililerini ve duruşmada hazır bulunan alacaklıları dinler. Mahkeme, borçlunun yeniden yapılandırmaya iyiniyetle başvurduğunu, 309/m ilâ 309/o maddelerindeki şartların yerine geldiğini ve projeyi reddetmiş olan her alacaklının projeye eline geçecek miktarın en az iflâs tasfiyesi sonunda eline geçecek miktara eşit olduğunu tespit ettiği takdirde, en geç otuz gün içinde başvurunun tasdikine, aksi halde reddine karar verir.

Mahkeme, tasdik kararı ile birlikte, borçlu ile alacaklıların bu konudaki görüşlerini de dikkate alarak, yetkileri sadece projenin yerine getirilmesine ilişkin esasları denetleyip alacaklılara durumu düzenli olarak rapor etmekten ibaret olan bir veya birkaç proje denetçisi tayin edebilir. Borçlu ve alacaklılar, denetçi seçmedikleri ya da herhangi bir denetçi üzerinde anlaşmaya varamadıkları takdirde, mahkeme, nitelikleri ve görev alanı yönetmelikle belirlenecek olan bir denetçiyi re'sen atayabilir.

Tasdik veya ret kararına **karşı** borçlu ve tasdik duruşması sırasında itirazda bulunmuş olan alacaklılar; **tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna, istinaf incelemesi üzerine verilen karara karşı da tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurabilir.**

Tarafların itirazı **ile istinaf** ve temyiz maktu harca tâbidir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 2- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 309/p maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 6100 sayılı Kanunda, kanun yollarına başvuru süreleri “hafta” olarak belirlenmiş ve bu sürelerin kararın tebliğinden itibaren başlayacağı kabul edilmiştir. Ayrıca 20 Temmuz 2016 tarihinden itibaren istinaf mahkemeleri faaliyete geçirilmiştir. Teklifte, hak arama hürriyetinin daha etkin kullanılması amacıyla 2004 sayılı Kanunda kanun yollarına başvuru bakımından 6100 sayılı Kanuna uyum sağlanmaktadır. Bu çerçevede 2004 sayılı Kanunun 309/p maddesinde gerekli uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

MADDE 3

Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 364- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri elli sekiz bin sekiz yüz Türk lirasını geçen nihaî kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk **Usulü** Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrâ hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.

Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 364- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri elli sekiz bin sekiz yüz Türk lirasını geçen nihaî kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Birinci fıkrada belirtilen kararlara karşı, **tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir;** temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrâ hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 3- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 364 üncü maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Hükümle, kanun yoluna başvuruya ilişkin sürelerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla 2004 sayılı Kanunda temyiz kanun yoluna başvuru süresinin, 6100 sayılı Kanunda olduğu gibi tebliğden itibaren başlayacağı ve iki hafta olacağı düzenlenmektedir.

12/4/1991 TARİHLİ VE 3713 SAYILI TERÖRLE MÜCADELE KANUNU

MADDE 4

Terör örgütleri

Madde 7 – Cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, 1 inci maddede belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kuranlar, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Haber verme sınırlarını aşmayan veya eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

a) (Mülga: 27/3/2015-6638/10 md.)

b) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında gerçekleşme dahi, terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde;

1. Örgüte ait amblem, resim veya işaretlerin asılması ya da taşınması,
2. Slogan atılması,
3. Ses cihazları ile yayın yapılması,
4. Terör örgütüne ait amblem, resim veya işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi.

Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu suçu işleyenlerin cebir ve şiddete başvurmaları ya da

Terör örgütleri

Madde 7 – Cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, 1 inci maddede belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kuranlar, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Haber verme sınırlarını aşmayan veya eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

a) (Mülga: 27/3/2015-6638/10 md.)

b) Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında gerçekleşme dahi, terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde;

1. Örgüte ait amblem, resim veya işaretlerin asılması ya da taşınması,
2. Slogan atılması,
3. Ses cihazları ile yayın yapılması,
4. Terör örgütüne ait amblem, resim veya işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi.

Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Bu suçu işleyenlerin cebir ve şiddete başvurmaları ya da

<p>her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulundurmaları veya kullanmaları hâlinde verilecek cezanın alt sınırı dört yıldan az olamaz.</p> <p>İkinci fıkrada belirtilen suçların; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde bu fıkradaki cezanın iki katı hükmolunur.</p> <p>Terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına;</p> <p>a) İkinci fıkrada tanımlanan suç,</p> <p>b) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suç,</p> <p>c) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılma suçunu,</p> <p>işleyenler hakkında, 5237 sayılı Kanunun ~~220 nci maddesinin altncı~~ fıkrasında tanımlanan suçtan dolayı ayrıca ceza verilmez.</p>	<p>her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulundurmaları veya kullanmaları hâlinde verilecek cezanın alt sınırı dört yıldan az olamaz.</p> <p>İkinci fıkrada belirtilen suçların; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde bu fıkradaki cezanın iki katı hükmolunur.</p> <p>Terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına;</p> <p>a) İkinci fıkrada tanımlanan suç,</p> <p>b) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suç,</p> <p>c) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılma suçunu,</p> <p>işleyenler hakkında, 5237 sayılı Kanunun 314 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan suçtan dolayı ayrıca ceza verilmez.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE	
<p>MADDE 4- Maddeyle, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin beşinci fıkrasında düzenleme yapılmaktadır.</p> <p>Teklifle Türk Ceza Kanununun 220 nci ve 314 üncü maddelerinde yapılan değişiklik dikkate alınarak fıkradaki Türk Ceza Kanununun 220 nci maddesinin altncı fıkrasına yapılan atıf bakımından uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Söz konusu altncı fıkrada yer alan suç, Teklifle 314 üncü maddenin üçüncü fıkrasında düzenlendiğinden bu değişikliğe uyum sağlanmaktadır.</p>	

22/11/2001 TARİHLİ VE 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU

MADDE 5

III. Özgürlüğü bağlayıcı ceza

Madde 407- ~~Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkum olan her ergin kısıtlanır.~~

~~Cezayı yerine getirmekle görevli makam, böyle bir hükümlünün cezasını çekmeye başladığını, kendisine vasi atanmak üzere hemen yetkili vesayet makamına bildirmekle yükümlüdür.~~

III. Özgürlüğü bağlayıcı ceza

Madde 407- Kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan ergin bir kişi, isteği üzerine kısıtlanır veya kendisine kayyım atanır.

Toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan ergin bir kişi, isteği bulunmasa dahi kişiliğinin veya malvarlığının korunması bakımından gerekli görülmesi hâlinde kısıtlanabilir. Cezayı yerine getirmekle görevli makam hapis cezasının infazına başladığını derhâl vesayet makamına bildirir.

Vesayet makamı karar vermeden önce hükümlüyü dinler.

Bu Kanunun kayyımlığa ilişkin hükümleri niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu madde için de uygulanır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 5- Maddeyle, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 407 nci maddesi değiştirilmektedir.

Madde, Anayasa Mahkemesinin 22/3/2023 tarihli ve E: 2022/105; K: 2023/54 sayılı kararıyla, Anayasanın “Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması” kenar başlıklı 13 üncü, “Özel hayatın gizliliği” kenar başlıklı 20 nci ve “Mülkiyet hakkı” kenar başlıklı 35 inci maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmiş ve iptal kararının Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 23/6/2023 tarihli ve 32230 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Anayasa Mahkemesi iptal kararının gerekçesinde, ayırt etme gücünü haiz ve herhangi bir vasi atanmaksızın kendi işlemlerini yürütebilecek durumda bulunan kişilerin haklarında sadece özgürlüğü bağlayıcı ceza verilmiş olmasını, doğrudan doğruya bir kısıtlama nedeni sayan hükmün, Anayasanın mezkûr maddelerine aykırı olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak bu madde yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan düzenlemeyle, özgürlüğü bağlayıcı ceza sebebiyle kısıtlanma kurumu değiştirilerek, ceza infaz kurumunda bulunma hali doğrudan doğruya kısıtlama nedeni olmaktan çıkarılmaktadır. Ergin kişilerin fiil ehliyetinin bulunduğu hareketle iradeleri ön plana çıkarılarak kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan hükümlünün kısıtlanması esas olarak kendi isteğine bırakılmaktadır. Ancak, toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı bakımından hükümlünün kısıtlanması hususu kişiliğinin veya malvarlığının korunması kriterine bağlanarak, bu konuda vesayet makamına takdir hakkı verilmektedir.

Düzenlemeye göre, kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan ergin bir kişinin isteği üzerine hakkında kısıtlama kararı verilebilecek veya kendisine kayyım atanabilecektir.

Toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla ceza infaz kurumunda bulunan ergin bir kişinin bu durumu, vasi atanmasına ilişkin isteği bulunmasa dahi cezayı yerine getirmekle görevli makam tarafından derhal vesayet makamına bildirilecektir. Vesayet makamı, kişiliğinin veya malvarlığının korunması bakımından gerekli görmesi halinde kişiyi kısıtlayabilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre vesayet makamı, birinci veya ikinci fıkra uyarınca karar vermeden önce hükümlüyü dinleyecektir.

MADDE 6

C. Usul

I. İlgilinin dinlenilmesi ve bilirkişi raporu

Madde 409- Bir kimse dinlenilmeden savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetimi veya isteği sebebiyle kısıtlanamaz.

Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya ancak resmî sağlık kurulu raporu üzerine karar verilir. ~~(Ek – cümle:6/12/2019-7196/52 md.) Bu raporun tanzimi için gerektiğinde 436 ncı madde hükümleri uygulanır.~~ Hâkim, karar vermeden önce, kurul raporunu göz önünde tutarak kısıtlanması istenen kişiyi dinleyebilir.

C. Usul

I. İlgilinin dinlenilmesi ve bilirkişi raporu

Madde 409- Bir kimse dinlenilmeden savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetimi veya isteği sebebiyle kısıtlanamaz.

Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya ancak resmî sağlık kurulu raporu üzerine karar verilir. **Resmî sağlık kurulu raporunun tanzimi için gereklilik bulunması halinde 436 ncı madde hükümleri uygulanır.** Hâkim, karar vermeden önce, kurul raporunu göz önünde tutarak kısıtlanması istenen kişiyi dinleyebilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 6- Maddeyle, 4721 sayılı Kanunun 409 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi, Anayasa Mahkemesinin 25/1/2023 tarihli ve E: 2020/30; K: 2023/12 sayılı kararıyla, bağlantılı olması nedeniyle 436 ncı maddenin birinci fıkrasının (6) numaralı bendiyle birlikte iptal edilmiştir. Teklifte söz konusu 436 ncı madde, iptal

gerekçeleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmektedir. Bu itibarla, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya karar verilebilmesi için aranan resmî sağlık kurulu raporunun tanzimi açısından gereklilik bulunması halinde 436 ncı madde hükümlerinin uygulanabileceği belirtilerek maddedeki iptale konu hüküm yeniden düzenlenmektedir. Böylelikle akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya karar verilebilmesi için aranan resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesinin temini amacıyla 436 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen usule başvurulabilecektir.

MADDE 7

E. Usul

I. Genel olarak

Madde 436- Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması, aşağıdaki kurallar saklı kalmak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa tâbidir:

1. Karar verilirken ilgilinin bunun sebepleri hakkında bilgilendirilmesi ve karara karşı denetim makamına itiraz edebileceğine yazılı olarak dikkatinin çekilmesi zorunludur.
2. Bir kuruma yerleştirilen kişiye, alıkonulma kararına veya kurumdan çıkarılma isteminin reddine karşı en geç on gün içinde denetim makamına itiraz edebileceği derhal yazılı olarak bildirilir.
3. Mahkeme kararını gerektiren her istem, gecikmeksizin yetkili hâkime ulaştırılır.
4. Yerleştirme kararı veren vesayet makamı veya hâkim durumun özelliklerine göre bu istemin görüşülmesini erteleyebilir.
5. Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalığı olanlar hakkında, ancak resmî sağlık kurulu raporu alındıktan sonra karar verilebilir. (**Mülga cümle:6/12/2019-7196/53md.**) (...)

6. Resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla; kişinin vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir, kişiye gerekli tıbbi müdahaleler yapılabilir ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir.

E. Usul

I. Genel olarak

Madde 436- Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması, aşağıdaki kurallar saklı kalmak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa tâbidir:

1. Karar verilirken ilgilinin bunun sebepleri hakkında bilgilendirilmesi ve karara karşı denetim makamına itiraz edebileceğine yazılı olarak dikkatinin çekilmesi zorunludur.
2. Bir kuruma yerleştirilen kişiye, alıkonulma kararına veya kurumdan çıkarılma isteminin reddine karşı en geç on gün içinde denetim makamına itiraz edebileceği derhal yazılı olarak bildirilir.
3. Mahkeme kararını gerektiren her istem, gecikmeksizin yetkili hâkime ulaştırılır.
4. Yerleştirme kararı veren vesayet makamı veya hâkim durumun özelliklerine göre bu istemin görüşülmesini erteleyebilir.
5. Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalığı olanlar hakkında, ancak resmî sağlık kurulu raporu alındıktan sonra karar verilebilir. (**Mülga cümle:6/12/2019-7196/53md.**) (...)

6. Resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla; kişinin vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir, kişiye gerekli tıbbi müdahaleler yapılabilir ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir. **Hekim ön raporu**

<p>7. Bu madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilir ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilir.</p>	<p>üzerine verilen yerleştirme kararı derhal ilgiliye ve yakınlarına bildirilir. İlgili veya yakınları, bu karara karşı bildirimden itibaren on gün içinde denetim makamına itiraz edebilir, yapılan itiraz kararın icrasını durdurmaz. İtiraz denetim makamınca ivedilikle karara bağlanır.</p> <p>7. Bu madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilir ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilir.</p>
---	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 7- Maddeyle, 4721 sayılı Kanunun 436 ncı maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde değişiklik yapılmaktadır.

Söz konusu bentte yer alan “ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir.” ibaresi Anayasa Mahkemesinin 25/1/2023 tarihli ve E: 2020/30; K: 2023/12 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar, 27/6/2023 tarihli ve 32234 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı ve ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalığı olanlar hakkında ancak resmî sağlık kurulu raporu alındıktan sonra koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanmasına karar verilebileceği düzenlenmiştir. Maddenin aynı fıkrasının (6) numaralı bendinde ise resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla gerektiğinde kişinin hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararında, hekim ön raporu üzerine sağlık kuruluşuna yerleştirilen kişinin bu yerleştirme kararına karşı başvurulabileceği herhangi bir yol öngörülmediğinden ve bu konuda başvuru imkânı sağlayan başkaca bir yasal düzenleme de bulunmadığından kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı sınırlanan kişiye aşırı külfet yüklendiği ve kuralla getirilen sınırlamanın orantılı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Teklifle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararında belirtilen gerekçelere uygun bir şekilde hekim ön raporu üzerine sağlık kuruluşuna yerleştirilen kişinin bu yerleştirme kararına karşı başvurabileceği bir itiraz mekanizması oluşturulmakta ve söz konusu (6) numaralı bent yeniden düzenlenmektedir. Buna göre resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla gerektiğinde kişinin, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebileceği, yerleştirme kararının derhal ilgiliye ve yakınlarına bildirileceği, ilgili ve yakınlarının bu karara karşı bildirimden itibaren on gün içinde denetim makamına itiraz edebileceği ve nihayetinde itirazın denetim makamınca ivedilikle karara bağlanacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 8

B. Hükümlülerde

Madde 471- Özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet, hapis hâlinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkar.

B. Hükümlülerde

Madde 471- Özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet, hapis hâlinin **hukuka uygun bir şekilde** sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkar.

Hapis hâlinin devamı süresince aşağıdaki şartların varlığı hâlinde vesayet sona erdirilebilir:

- 1. Toplam beş yıldan az olan hapis cezasının infazına bağlı olarak verilen kısıtlama kararları bakımından kişinin isteminin bulunması,**
- 2. Toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazına bağlı olarak verilen kısıtlama kararları bakımından kişinin talebi üzerine kişiliğinin veya malvarlığının korunması sebebinin ortadan kalkması.**

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 8- Maddeyle, 4721 sayılı Kanunun 471 inci maddesi değiştirilmektedir.

Madde, Anayasa Mahkemesinin 22/3/2023 tarihli ve E: 2022/105; K: 2023/54 sayılı kararıyla 407 nci maddeyle birlikte iptal edilmiştir. Teklifte söz konusu 407 nci madde, iptal gerekçeleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmektedir. 407 nci maddede yapılması öngörülen düzenlemelere bağlı olarak hükümlülerde vesayet sona ermesi halleri bu maddeyle yeniden düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet, hapis hâlinin hukuka uygun bir şekilde sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında ise, hapis hâlinin devamı süresince vesayet sona erdirilebileceği haller düzenlenmiştir. Buna göre, toplam beş yıldan az olan hapis cezasının infazına bağlı olarak verilen kısıtlama kararları bakımından kişinin isteminin bulunması; toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazına bağlı olarak verilen kısıtlama kararları bakımından ise kişinin talebi üzerine kişiliğinin veya malvarlığının korunması sebebinin ortadan kalkması hâlinde vesayet sona erdirilebilecektir.

26/9/2004 TARİHLİ VE 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

MADDE 9

Adli para cezası

Madde 52- (1) Adli para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) En az **yirmi** ve en fazla **yüz** Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.

(3) Kararda, adli para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.

(4) Hakim, ekonomik ve şahsi hallerini göz önünde bulundurarak, kişiye adli para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler halinde ödenmesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi halinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceği belirtilir.

Adli para cezası

Madde 52- (1) Adli para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) En az **yüz** ve en fazla **beşyüz** Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilir.

(3) Kararda, adli para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir.

(4) Hakim, ekonomik ve şahsi hallerini göz önünde bulundurarak, kişiye adli para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler halinde ödenmesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi halinde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adli para cezasının hapse çevrileceği belirtilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecek olup, bu tarihte ve sonrasında işlenen suçlar bakımından yeni miktarlar uygulanacaktır.

- 1/6/2024 tarihinden önce işlenen suçlar bakımından değişiklikten önceki miktarların uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 9- Maddeyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun adli para cezalarının düzenlendiği 52 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Ceza adalet sistemimizde adli para cezasının belirlenmesinde gün para cezası sistemi kabul edilmiştir. Bu sistem uyarınca kanunlarda belirtilen sınırlar çerçevesinde adli para cezasının gün karşılığı belirlendikten sonra bir güne karşılık gelen adli para cezası miktarına göre hesaplama yapılmaktadır. Düzenlemeyle, suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla bir güne karşılık gelen adli para cezasının alt ve üst miktarında artış yapılmaktadır.

MADDE 10

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Madde 220- (1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

(2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

(4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

(5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

(6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca ~~örgüte üye olmak suçundan da~~ cezalandırılır. ~~Örgüte üye olmak suçundan dolayı~~ verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.

(7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Madde 220- (1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

(2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

(4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

(5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

(6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca **iki yıl altı aydan altı yıla kadar hapis cezası ile** cezalandırılır. **İşlenen suçun niteliğine göre** verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.

(7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.

<p>(8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p>	<p>(8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE MADDE 10- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinin altıncı fıkrasında düzenleme yapılmaktadır. Maddenin altıncı fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 tarihli ve E: 2023/132; K: 2023/183 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dört ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar, 8/12/2023 tarihli ve 32393 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Maddenin altıncı fıkrasında yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili, müstakil bir suç olarak düzenlenmektedir. Belirtmek gerekir ki, bu fıkra hükmünün sadece silahlı örgütler hakkında uygulanması nedeniyle suçun cezasının belirlenmesinde maddenin üçüncü fıkrası da dikkate alınmıştır. Ayrıca, örgüt adına suç işleyen kişi hem işlediği suçtan hem de bu fıkarda düzenlenen örgüt adına suç işleme suçundan ayrı ayrı cezalandırılacaktır.	
MADDE 11	
<p>Silâhlı örgüt Madde 314- (1) Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silahlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Birinci fıkarda tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir.</p>	<p>Silâhlı örgüt Madde 314- (1) Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silahlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Birinci fıkarda tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir. (3) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İşlenen suçun niteliğine göre verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir.</p>

<p>(3) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır.</p>	<p>(4) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE MADDE 11- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 314 üncü maddesine yeni bir fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, 314 üncü madde kapsamındaki silahlı örgütler bakımından örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili, müstakil bir suç olarak kabul edilmektedir. Teklifte, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gereğince 220 nci maddede yapılan değişikliğe uyum sağlanması ve uygulamada meydana gelebilecek tereddütlerin önlenmesi amacıyla bu fiil, doğrudan 314 üncü maddede düzenlenmektedir. Ayrıca, örgüt adına suç işleyen kişi hem işlediği suçtan hem de bu fıkra düzenlenen örgüt adına suç işleme suçundan ayrı ayrı cezalandırılacaktır. Belirtmek gerekir ki, 314 üncü maddede düzenlenen suç, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinde terör suçu olarak kabul edildiği için 3713 sayılı Kanunun 5 inci maddesi uygulanacak ve verilen ceza yarı oranında artırılacaktır.	
4/12/2004 TARİHLİ VE 5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU	
MADDE 12	
<p>Tazminat istemi Madde 141- (1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında; a) Kanunlarda belirtilen koşullar dışında yakalanan, tutuklanan veya tutukluluğunun devamına karar verilen, b) Kanunî gözaltı süresi içinde hâkim önüne çıkarılmayan, c) Kanunî hakları hatırlatılmadan veya hatırlatılan haklarından yararlandırılma isteği yerine getirilmeden tutuklanan, d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen, e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,</p>	<p>Tazminat istemi Madde 141- (1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında; a) Kanunlarda belirtilen koşullar dışında yakalanan, tutuklanan veya tutukluluğunun devamına karar verilen, b) Kanunî gözaltı süresi içinde hâkim önüne çıkarılmayan, c) Kanunî hakları hatırlatılmadan veya hatırlatılan haklarından yararlandırılma isteği yerine getirilmeden tutuklanan, d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen, e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,</p>

<p>f) Mahkûm olup da gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu ceza ile cezalandırılan,</p> <p>g) Yakalama veya tutuklama nedenleri ve haklarındaki suçlamalar kendilerine, yazıyla veya bunun hemen olanaklı bulunmadığı hâllerde sözle açıklanmayan,</p> <p>h) Yakalanmaları veya tutuklanmaları yakınlarına bildirilmeyen,</p> <p>i) Hakkındaki arama kararı ölçsüz bir şekilde gerçekleştirilen,</p> <p>j) Eşyasına veya diğer malvarlığı değerlerine, koşulları oluşmadığı halde elkonulan veya korunması için gerekli tedbirler alınmayan ya da eşyası veya diğer malvarlığı değerleri amaç dışı kullanılan veya zamanında geri verilmeyen,</p> <p>k) Yakalama veya tutuklama işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan,</p> <p>Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler.</p> <p>(2) Birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerinde belirtilen kararları veren merciler, ilgiliye tazminat hakları bulunduğunu bildirirler ve bu husus verilen karara geçirilir.</p> <p>(3) Birinci fıkrada yazan hâller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk</p>	<p>f) Mahkûm olup da gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri, hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu ceza ile cezalandırılan,</p> <p>g) Yakalama veya tutuklama nedenleri ve haklarındaki suçlamalar kendilerine, yazıyla veya bunun hemen olanaklı bulunmadığı hâllerde sözle açıklanmayan,</p> <p>h) Yakalanmaları veya tutuklanmaları yakınlarına bildirilmeyen,</p> <p>i) Hakkındaki arama kararı ölçsüz bir şekilde gerçekleştirilen,</p> <p>j) Eşyasına veya diğer malvarlığı değerlerine, koşulları oluşmadığı halde elkonulan veya korunması için gerekli tedbirler alınmayan ya da eşyası veya diğer malvarlığı değerleri amaç dışı kullanılan veya zamanında geri verilmeyen,</p> <p>k) Yakalama, adli kontrol veya tutuklama işlemine karşı Kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan,</p> <p>l) Konutunu terk etmemek veya uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığında arınmak amacıyla hastaneye yatmak dâhil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek şeklindeki adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen,</p> <p>Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler.</p> <p>(2) Birinci fıkranın (e), (f) ve (l) bentlerinde belirtilen kararları veren merciler, ilgiliye tazminat hakları bulunduğunu bildirirler ve bu husus verilen karara geçirilir.</p> <p>(3) Birinci fıkrada yazan hâller dışında, suç soruşturması veya kovuşturması sırasında kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk</p>
---	---

<p>hâlleri de dâhil olmak üzere hâkimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir.</p> <p>(4) Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan hâkimler ve Cumhuriyet savcılarında bir yıl içinde rücu eder.</p>	<p>hâlleri de dâhil olmak üzere hâkimler ve Cumhuriyet savcılarının verdikleri kararlar veya yaptıkları işlemler nedeniyle tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir.</p> <p>(4) Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan hâkimler ve Cumhuriyet savcılarında bir yıl içinde rücu eder.</p>
--	--

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bu maddede yapılan düzenlemeler, 1/6/2024 tarihinden sonra kesinleşen karar veya hükümler bakımından uygulanacaktır. 1/6/2024 tarihinden önce kesinleşen karar veya hükümler bakımından bu düzenlemeler uygulanmayacaktır.

GEREKÇE

MADDE 12- Maddeyle, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle koruma tedbirleri nedeniyle tazminat istemlerinin kapsamı genişletilmektedir. Düzenlemeyle, temel hak ve özgürlüklerin daha güçlü bir şekilde korunması ve muhtemel hak ihlallerinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin birinci fıkrasının (k) bendinde yapılan düzenlemeyle, yakalama ve tutuklama işlemlerinin yanında “adli kontrol” işlemlerine karşı da kanunda öngörülen başvuru imkânlarından yararlandırılmayan kişilerin tazminat isteminde bulunabilecekleri kabul edilmektedir. Böylelikle, adli kontrol işlemlerinin de başvuru imkânlarından yararlandırılma bakımından yakalama ve tutuklama işlemleriyle aynı güvenceye kavuşturulması öngörülmektedir.

Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde belirtilen “özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek” adli kontrol yükümlülüğü ile (j) bendinde belirtilen “konutunu terk etmemek” adli kontrol yükümlülüğü altında geçen sürelerin, şahsî hürriyeti sınırlama sebebi sayılarak cezadan mahsup edileceği öngörülmüştür.

Maddenin birinci fıkrasına eklenen (l) bendiyle, konutunu terk etmemek veya uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla hastaneye yatmak dâhil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek şeklindeki adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen kişilerin, tazminat isteminde bulunabilmelerine imkân tanınmaktadır.

Diğer yandan, maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, maddeye eklenen (l) bendinde sayılan adli kontrol yükümlülükleri uygulandıktan sonra haklarında kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilen kişilere, ilgili merciler tarafından tazminat haklarının bulunduğu bildirileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 13

Tazminat isteminin koşulları

Madde 142- (1) Karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabilir.

(2) İstem, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanır.

(3) Tazminat isteminde bulunan kişinin dilekçesine, açık kimlik ve adresini, zarara uğradığı işlemin ve zararın nitelik ve niceliğini kaydetmesi ve bunların belgelerini eklemesi gereklidir.

(4) Dilekçesindeki bilgi ve belgelerin yetersizliği durumunda mahkeme, eksikliğin bir ay içinde giderilmesini, aksi hâlde istemin reddedileceğini ilgiliye duyurur. Süresinde eksiği tamamlanmayan dilekçe, mahkemece, itiraz yolu açık olmak üzere reddolunur.

(5) Mahkeme, dosyayı inceledikten sonra yeterliliğini belirlediği dilekçe ve eki belgelerin bir örneğini Devlet Hazinesinin kendi yargı

Tazminat isteminin koşulları

Madde 142- (1) Karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat isteminde bulunulabilir.

(2) İstem, zarara uğrayanın oturduğu yer ağır ceza mahkemesinde ve eğer o yer ağır ceza mahkemesi tazminat konusu işlemle ilişkili ise ve aynı yerde başka bir ağır ceza dairesi yoksa, en yakın yer ağır ceza mahkemesinde karara bağlanır. **Ancak, 141 inci maddenin birinci fıkrasının (e), (f) ve (l) bentleri kapsamındaki istemler bakımından 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Tazminat Komisyonunun Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu fıkra uyarınca 6384 sayılı Kanun kapsamında olmasına rağmen ağır ceza mahkemesine yapılan istemler, Komisyona gönderilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren ve girmeyen istemler birlikte yapılmış ise ağır ceza mahkemesi görev alanına girmeyen istemleri ayırmak suretiyle Komisyona gönderir. Bu hallerde ağır ceza mahkemesine yapılan istem tarihi esas alınır.**

(3) Tazminat isteminde bulunan kişinin dilekçesine, açık kimlik ve adresini, zarara uğradığı işlemin ve zararın nitelik ve niceliğini kaydetmesi ve bunların belgelerini eklemesi gereklidir.

(4) Dilekçesindeki bilgi ve belgelerin yetersizliği durumunda mahkeme, eksikliğin bir ay içinde giderilmesini, aksi hâlde istemin reddedileceğini ilgiliye duyurur. Süresinde eksiği tamamlanmayan dilekçe, mahkemece, itiraz yolu açık olmak üzere reddolunur.

(5) Mahkeme, dosyayı inceledikten sonra yeterliliğini belirlediği dilekçe ve eki belgelerin bir örneğini Devlet Hazinesinin kendi yargı

çevresindeki temsilcisine tebliğ ederek, varsa beyan ve itirazlarını **onbeş gün** içinde yazılı olarak bildirmesini ister.

(6) İstem ve ispat belgelerinin değerlendirilmesinde ve tazminat hukukunun genel prensiplerine göre verilecek tazminat miktarının saptanmasında mahkeme gerekli gördüğü her türlü araştırmayı yapmaya veya hâkimlerinden birine yaptırmaya yetkilidir.

(7) Mahkeme, kararını duruşmalı olarak verir. İstemde bulunan ile Hazine temsilcisi, açıklamalı çağrı kâğıdı tebliğine rağmen gelmezlerse, yokluklarında karar verilebilir.

(8) Karara karşı, istemde bulunan, Cumhuriyet savcısı veya Hazine temsilcisi, istinaf yoluna başvurabilir; inceleme öncelikle ve ivedilikle yapılır.

(9) Tazminat davaları nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince hesaplanan nisbî avukatlık ücreti ödenir. Ancak, ödenecek miktar Tarifede sulh ceza hâkimliklerinde takip edilen işler için belirlenen maktu ücretten az, ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için belirlenen maktu ücretten fazla olamaz.

(10) Tazminata ilişkin mahkeme kararları, kesinleşmeden ve idari başvuru süreci tamamlanmadan icra takibine konulamaz. Kesinleşen mahkeme kararında hükmedilen tazminat ile vekâlet ücreti, davacı veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması halinde, karar genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

çevresindeki temsilcisine tebliğ ederek, varsa beyan ve itirazlarını **iki hafta** içinde yazılı olarak bildirmesini ister.

(6) İstem ve ispat belgelerinin değerlendirilmesinde ve tazminat hukukunun genel prensiplerine göre verilecek tazminat miktarının saptanmasında mahkeme gerekli gördüğü her türlü araştırmayı yapmaya veya hâkimlerinden birine yaptırmaya yetkilidir.

(7) Mahkeme, kararını duruşmalı olarak verir. İstemde bulunan ile Hazine temsilcisi, açıklamalı çağrı kâğıdı tebliğine rağmen gelmezlerse, yokluklarında karar verilebilir.

(8) Karara karşı, istemde bulunan, Cumhuriyet savcısı veya Hazine temsilcisi, istinaf yoluna başvurabilir; inceleme öncelikle ve ivedilikle yapılır. **Karar yerinde görülmezse bölge adliye mahkemesince işin esası hakkında karar verilir. Bölge adliye mahkemelerince bu fıkra uyarınca verilen kararlar kesindir.**

(9) Tazminat davaları nedeniyle Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince hesaplanan nisbî avukatlık ücreti ödenir. Ancak, ödenecek miktar Tarifede sulh ceza hâkimliklerinde takip edilen işler için belirlenen maktu ücretten az, ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için belirlenen maktu ücretten fazla olamaz.

(10) Tazminata ilişkin mahkeme kararları, kesinleşmeden ve idari başvuru süreci tamamlanmadan icra takibine konulamaz. Kesinleşen mahkeme kararında hükmedilen tazminat ile vekâlet ücreti, davacı veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde ödenir. Bu süre içinde ödeme yapılmaması halinde, karar genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında yapılan istemler bakımından uygulanacaktır. Bu tarihten önce yapılan istemlere, kesinleşinceye kadar bu maddede yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre yargı mercilerince bakılmaya devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 13- Maddeyle 5271 sayılı Kanununun 142 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesinin birinci fıkrasının (e), (f) ve (l) bentleri kapsamındaki istemler bakımından 6384 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmektedir.

Değişiklikle, koruma tedbirleri nedeniyle yapılacak bu tazminat istemlerinin 6384 sayılı Kanunla kurulan Tazminat Komisyonuna yapılması öngörülmekte ve bu istemlerin idari başvuru yoluyla hızlı bir biçimde sonuçlandırılması amaçlanmaktadır. Böylelikle, tespiti herhangi bir yargılama yapılmasını gerektirmeyen tazminat istemleri hakkında kısa sürede karar verilmesi sağlanmış olacaktır.

Belirtmek gerekir ki, 6384 sayılı Kanun kapsamında olmasına rağmen ağır ceza mahkemesine yapılan istemler, ağır ceza mahkemesi tarafından Komisyona gönderilecektir. Ayrıca, ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren ve girmeyen istemler birlikte yapılmış ise ağır ceza mahkemesi, görev alanına girmeyen istemleri ayırmak suretiyle Komisyona gönderecek, görev alanına giren istemlere yönelik ise yargılama faaliyetine devam edecektir. Bu gibi durumlarda başvuru süresi bakımından, ağır ceza mahkemesine yapılan istem tarihi esas alınacaktır.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikte, Teklifte yer alan sürelerin yeknesaklaştırılmasına ilişkin düzenlemelere uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca maddenin sekizinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, ağır ceza mahkemesinin kararına karşı yapılan istinaf başvurusu üzerine karar bölge adliye mahkemesince yerinde görülmezse, bölge adliye mahkemesinin işin esası hakkında karar vereceği ve verilen bu kararın kesin olacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 14

Tazminat isteyemeyecek kişiler

Madde 144- (1) Kanuna uygun olarak yakalanan veya tutuklanan kişilerden aşağıda belirtilenler tazminat isteyemezler:

- (Mülga: 11/4/2013-6459/18 md.)
- Tazminata hak kazanmadığı hâlde, sonradan yürürlüğe giren ve lehte düzenlemeler getiren kanun gereği, durumları tazminat istemeye uygun hâle dönüşenler.

Tazminat isteyemeyecek kişiler

Madde 144- (1) Kanuna uygun olarak yakalanan, **adli kontrol altına alınan** veya tutuklanan kişilerden aşağıda belirtilenler tazminat isteyemezler:

- (Mülga: 11/4/2013-6459/18 md.)
- Tazminata hak kazanmadığı hâlde, sonradan yürürlüğe giren ve lehte düzenlemeler getiren kanun gereği, durumları tazminat istemeye uygun hâle dönüşenler.

<p>c) Genel veya özel af, şikâyetten vazgeçme, uzlaşma gibi nedenlerle hakkında kovuşturmaya yer olmadığına veya davanın düşmesine karar verilen veya kamu davası geçici olarak durdurulan veya kamu davası ertelenen veya düşürülenler.</p> <p>d) Kusur yeteneğinin bulunmaması nedeniyle hakkında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilenler.</p> <p>e) Adli makamlar huzurunda gerçek dışı beyanla suç işlediğini veya suça katıldığını bildirerek gözaltına alınmasına veya tutuklanmasına neden olanlar.</p>	<p>c) Genel veya özel af, şikâyetten vazgeçme, uzlaşma gibi nedenlerle hakkında kovuşturmaya yer olmadığına veya davanın düşmesine karar verilen veya kamu davası geçici olarak durdurulan veya kamu davası ertelenen veya düşürülenler.</p> <p>d) Kusur yeteneğinin bulunmaması nedeniyle hakkında ceza verilmesine yer olmadığına karar verilenler.</p> <p>e) Adli makamlar huzurunda gerçek dışı beyanla suç işlediğini veya suça katıldığını bildirerek gözaltına alınmasına, adli kontrol altına alınmasına veya tutuklanmasına neden olanlar.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE	
MADDE 14- Maddeyle, 5271 sayılı Kanununun 144 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifle 141 inci maddede adli kontrol yükümlülüklerine ilişkin yapılması öngörülen düzenlemeye uyum sağlanmaktadır.	
MADDE 15	
<p>Hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması</p> <p>Madde 231 – (1) Duruşma sonunda, 232 nci maddede belirtilen esaslara göre duruşma tutanağına geçirilen hüküm fıkrası okunarak gerekçesi ana çizgileriyle anlatılır.</p> <p>(2) Hazır bulunan sanığa ayrıca başvurabileceği kanun yolları, mercii ve süresi bildirilir.</p> <p>(3) Beraat eden sanığa, tazminat isteyebileceği bir hâl varsa bu da bildirilir.</p> <p>(4) Hüküm fıkrası herkes tarafından ayakta dinlenir.</p> <p>(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar</p>	<p>Hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması</p> <p>Madde 231 – (1) Duruşma sonunda, 232 nci maddede belirtilen esaslara göre duruşma tutanağına geçirilen hüküm fıkrası okunarak gerekçesi ana çizgileriyle anlatılır.</p> <p>(2) Hazır bulunan sanığa ayrıca başvurabileceği kanun yolları, mercii ve süresi bildirilir.</p> <p>(3) Beraat eden sanığa, tazminat isteyebileceği bir hâl varsa bu da bildirilir.</p> <p>(4) Hüküm fıkrası herkes tarafından ayakta dinlenir.</p> <p>(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar</p>

verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükümün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;
a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,
b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurulularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,
c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,
gerekir. **Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.**

(7) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

(8) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Denetim süresi içinde, kişi hakkında kasıtlı bir suç nedeniyle bir daha hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemez. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, **müsadereye ilişkin hükümler hariç**, kurulan hükümün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;
a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,
b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurulularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,
c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,
gerekir.

(7) Açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde, mahkûm olunan hapis cezası ertelenemez ve kısa süreli olması halinde seçenek yaptırımlara çevrilemez.

(8) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur. Denetim süresi içinde, kişi hakkında kasıtlı bir suç nedeniyle bir daha hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemez. Bu süre içinde bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süreyle, sanığın denetimli serbestlik tedbiri olarak;

a) Bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesine,

b) Bir meslek veya sanat sahibi olması halinde, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılmasına,

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanasını durur.

(9) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülükler uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülükler aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir.

(12) ~~Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir. İtiraz mercii, karar ve hükmü inceleyerek; usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılık tespit ettiği takdirde, gerekçesini göstererek karar ve hükmü kaldırır ve gereğinin yapılması için dosyayı mahkemesine gönderir.~~

c) Belli yerlere gitmekten yasaklanmasına, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınmasına ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesine,

karar verilebilir. Denetim süresi içinde dava zamanasını durur.

(9) Altıncı fıkranın (c) bendinde belirtilen koşulu derhal yerine getiremediği takdirde; sanık hakkında mağdura veya kamuya verdiği zararı denetim süresince aylık taksitler halinde ödemek suretiyle tamamen gidermesi koşuluyla da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilir.

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülükler uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülükler aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar. Ancak mahkeme, kendisine yüklenen yükümlülükleri yerine getiremeyen sanığın durumunu değerlendirerek; cezanın yarısına kadar belirleyeceği bir kısmının infaz edilmemesine ya da koşullarının varlığı halinde hükümdeki hapis cezasının ertelenmesine veya seçenek yaptırımlara çevrilmesine karar vererek yeni bir mahkûmiyet hükmü kurabilir. **Açıklanan veya yeni kurulan hükme itiraz edilebilir. İtiraz mercii ancak bu fıkradaki koşullarla sınırlı olarak bir değerlendirme yapabilir.**

(12) **272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kararlar hakkında 286 ncı madde hükümleri uygulanır. 272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının ilk derece mahkemesi sıfatıyla bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay**

<p>(13) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.</p> <p>(14) Bu maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, Anayasanın 174 üncü maddesinde koruma altına alınan inkılâp kanunlarında yer alan suçlarla ilgili olarak uygulanmaz.</p>	<p>tarafından verilmesi halinde temyiz yoluna gidilebilir. İstinaf ve temyiz yolunda karar ve hüküm, usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden incelenir.</p> <p>(13) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararı, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi halinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.</p> <p>(14) Bu maddenin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, Anayasanın 174 üncü maddesinde koruma altına alınan inkılâp kanunlarında yer alan suçlarla ilgili olarak uygulanmaz.</p>
---	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının;
  - (a) bendi uyarınca bu maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan kanun yoluna ilişkin değişiklikler, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında uygulanacaktır.
  - (b) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz kanun yolunun uygulanmasına devam olunacaktır. Bu itirazlar, bu maddenin onikinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre sonuçlandırılacaktır.
  - (c) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak bu maddenin onbirinci fıkrası gereğince hükmün açıklanması veya yeniden kurulması halinde, bu maddenin onbirinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanacaktır.
  - (d) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından sanığın kabul etmesi şartı aranmaya devam olunacaktır.
- Başka bir ifadeyle, 1/6/2024 tarihinden önce verilen HAGB kararları hakkında kanun yoluna ilişkin değişiklikten önceki hükümler uygulanacak; bu tarihte ve sonrasında verilen HAGB kararları hakkında kanun yoluna ilişkin yeni hükümler uygulanacaktır.

GEREKÇE

MADDE 15- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, 19. yüzyılda onarıcı adalet anlayışının bir sonucu olarak, Anglo-Sakson hukuk sisteminde ortaya çıkmıştır. Bu kurum, Ülkemiz ceza adalet sistemine ise ilk kez 2005 yılında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile yalnızca suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanmak üzere girmiştir. Ardından 2006 yılında Ceza Muhakemesi Kanununda 5560 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle birlikte, yetişkinler bakımından da uygulanma imkânına sahip olmuştur.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, esas itibarıyla bünyesinde iki kararı birden barındıran bir kurumdur. İlk karar teknik anlamda hüküm sayılan ancak açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi nedeniyle hukuken varlık kazanamayan ve bu nedenle hüküm ifade etmeyen, koşullara uyulması hâlinde düşme hükmüne dönüşecek, koşullara uyulmaması hâlinde ise varlık kazanacak olan mahkûmiyet hükmüdür. İkinci karar ise, bu hükmün üzerine inşa edilen ve önceki hükmün varlık kazanmasını engelleyen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıdır. Bu ikinci kararın en temel ve belirgin özelliği, varlığı devam ettiği sürece ön hükmün hukuken sonuç doğurma özelliği kazanamamasıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumuna göre kanuni koşulları sağlayan kişiler hakkındaki mahkûmiyet hükmü, denetim süresi içinde, kendine yüklenen yükümlülükleri yerine getirmeleri ve kasıtlı yeni bir suç işlememeleri kaydıyla, kişiler hakkında hukuken bir sonuç doğurmaz. Yargıtay Ceza Genel Kurulu da 19/2/2008 tarihli ve 346-25 sayılı kararı başta olmak üzere birçok kararında bu tespiti yapmıştır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, yaklaşık ondokuz yıllık uygulaması süresince özellikle çocuklar bakımından “lekelenmeme hakkı” başta olmak üzere birçok faydalı görev ifa etmiştir. Nitekim kurumun bu işlevi dikkate alınarak, Anayasa normları başta olmak üzere hukuki güvenlik ve belirlilik ilkesine uygun olarak Devletin suç ve ceza politikasını belirleyen kanun koyucu tarafından kurumun daha etkin ve verimli uygulanabilmesi amacıyla 5560, 5728, 6008, 6545 ve 7445 sayılı kanunlarla 231 inci maddede bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesinin 1/6/2023 tarihli ve E: 2022/120; K: 2023/107 sayılı kararıyla 231 inci maddenin beş ilâ ondördüncü fıkralarında düzenlenen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumuna ilişkin düzenlemeler iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 1/8/2023 tarihli ve 32266 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi iptal kararında, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından itiraz kanun yolunun etkili bir kanun yolu olarak görev ifa etmediğini, yargılamanın başında sanığa hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul edip etmediğinin sorulmasının sanık üzerinde baskı oluşturduğunu ve bu baskı altında kabul edilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının istinaf kanun yolundan feragat sonucunu taşıyan bir duruma neden olduğunu, ayrıca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla birlikte verilen müsadere kararlarının infazına ilişkin bir düzenleme olmadığını belirtmiştir.

Maddeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu yeniden düzenlenmektedir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için sanık hakkında yapılan yargılama sonunda iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezasına hükmedilmesi gerekmektedir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına konu olabilecek hüküm, sadece mahkûmiyet hükmüdür. Dolayısıyla, mahkemece ancak mahkûmiyet hükmü tesis edildiği takdirde, koşulların varlığı halinde hükmün

açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilecektir. Bu nedenle, hükmün tesisine ilişkin usul kuralları titizlikle uygulanmalı ve 230, 231 ve 232 nci maddelere uygun olarak hüküm kurulmalıdır.

Anayasanın 35 inci maddesinde mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği ve mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı düzenlenmiştir. Bu kapsamda maddenin beşinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıyla birlikte verilen müsadere kararlarının hukukî sonuç doğuracağı kabul edilmektedir. Buna göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla birlikte verilen müsadere kararları, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının kesinleşmesiyle birlikte yerine getirilecektir. Böylelikle, 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamındaki müsadere konusu eşyalar başta olmak üzere halk sağlığını ve güvenliğini etkileyen bu eşyaların müsadere edilebilmesi sağlanmakta ve toplum yararı gözetilmektedir. Esasen mevcut düzenlemeye göre de müsadere kararları infaz edilmekte olup, düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak müsadere kararlarının infazı bakımından kanuni belirlilik sağlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle, sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemeyeceğine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır. Maddenin onikinci fıkrasıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir. Böylelikle, “lekelenmeme hakkı” başta olmak üzere sanığın lehine bir kurum olma özelliğine sahip bu kurumun uygulanabilirliğinin takdiri tamamen mahkemeye bırakılmaktadır. Buna göre mahkeme, koşulların varlığı halinde hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebilecek; ilgili taraflar bu karara karşı 223 üncü maddede yer alan hükümlerde olduğu gibi istinaf kanun yoluna başvurabilecek; istinaf mercii tarafından hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı da bu kararlar gibi incelenecektir.

Maddenin onbirinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, maddenin onikinci fıkrasıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabileceğinin düzenlenmesi ve istinaf mercii tarafından hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarının 223 üncü maddede yer alan hükümler gibi usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden incelenecek olması nedeniyle, denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenilmesi veya yükümlülükler aykırı davranılması sebebiyle açıklanan ya da yükümlülükler aykırı davranılması sebebiyle yeniden kurulan hükme itiraz edilebileceği kabul edilmektedir. Böylelikle, usul ekonomisi dikkate alınmak suretiyle daha önce her yönüyle istinaf kanun yolu denetiminden geçen bu kararların açıklanması veya yeniden kurulması üzerine verilen hükme karşı itiraz kanun yoluna başvurulabilmesi imkânı getirilmektedir. İtiraz mercii ancak fıkradaki koşullarla sınırlı olarak bir değerlendirme yapabilecektir.

Belirtmek gerekir ki, 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunla maddenin onikinci fıkrasında değişiklik yapılarak itiraz mercii, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını ve hükmü, usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden inceleyeceği kabul edilmiş ve söz konusu değişikliğin uygulamadaki olumlu sonuçları elde edilmeye başlanmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin söz konusu düzenlemeyle ilgili verdiği iptal kararı sonrasında maddenin onikinci fıkrasında düzenleme yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Maddenin onikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, 272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir. Buna göre, istinaf yoluna başvurulamayacak hükümler hakkında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hariç olmak üzere diğer hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulabilecektir. Belirtmek gerekir ki, istinaf yolunda karar ve hüküm, istinaf mercii tarafından 223 üncü

maddede yer alan hükümler gibi 272 nci ve devamı maddeler de dikkate alınmak suretiyle usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden incelenecektir.

Düzenlemeyle, istinaf incelemesi akabinde bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kararlar hakkında 286 ncı madde hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmektedir. Buna göre, bölge adliye mahkemesi tarafından verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından temyiz edilebilirlik değerlendirmesi 286 ncı madde uyarınca yapılacaktır. Temyiz edilemez nitelikteki hükümlere ilişkin verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları temyiz edilemeyecek, temyiz edilebilir nitelikteki hükümlere ilişkin verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları ise ilgililer tarafından temyiz edilebilecektir.

Ayrıca, 272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının ilk derece mahkemesi sıfatıyla bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmesi halinde temyiz yoluna gidilebileceği açıkça düzenlenmektedir. Buna göre, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 47 nci maddesiyle uyumlu olarak temyiz yoluna başvurulamayacak hükümler hakkında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hariç olmak üzere diğer hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir. Belirtmek gerekir ki, temyiz yolunda da karar ve hüküm, usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden incelenecektir.

Maddeyle, 231 inci maddenin uygulanma imkânı kalmadığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince iptal edilen bağlantılı diğer fıkraları da yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 16

Kaçığın tanımı

Madde 247 – (1) Hakkındaki soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından kendisine ulaşamayan kişiye kaçak denir.

(2) Hakkında, 248 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan dolayı soruşturma veya kovuşturma başlatılmış olan şüpheli veya sanığın, yetkili Cumhuriyet savcısı veya mahkemece usulüne göre yapılan tebligata uymamasından dolayı verilen zorla getirilme kararı da yerine getirilemez ise, Cumhuriyet savcısı veya mahkeme;

a) Çağrının bir gazete ile şüpheli veya sanığın bilinen konutunun kapısına asılmak suretiyle ilânına karar verir; yapılacak ilânlarda, onbeş gün içinde gelmediği takdirde 248 inci maddede gösterilen tedbirlere hükmedilebileceğini ayrıca açıklar,

Kaçığın tanımı

Madde 247 – (1) Hakkındaki soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından kendisine ulaşamayan kişiye kaçak denir.

(2) Hakkında, 248 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan dolayı soruşturma veya kovuşturma başlatılmış olan şüpheli veya sanığın, yetkili Cumhuriyet savcısı veya mahkemece usulüne göre yapılan tebligata uymamasından dolayı verilen zorla getirilme kararı da yerine getirilemez ise, Cumhuriyet savcısı veya mahkeme;

a) Çağrının bir gazete ile şüpheli veya sanığın bilinen konutunun kapısına asılmak suretiyle ilânına karar verir; yapılacak ilânlarda, onbeş gün içinde gelmediği takdirde 248 inci maddede gösterilen tedbirlere hükmedilebileceğini ayrıca açıklar,

<p>b) Bu işlemlerin yerine getirildiğinin bir tutanak ile saptanmasından itibaren onbeş gün içinde başvurmayan şüpheli veya sanığın kaçak olduğuna karar verir.</p> <p>(3) Kaçak sanık hakkında kovuşturma yapılabilir. Ancak, daha önce sorgusu yapılmamış ise, mahkûmiyet kararı verilemez.</p> <p>(4) Duruşma yapılan hâllerde kaçak sanığın müdafii yoksa, mahkeme barodan bir avukat görevlendirilmesini ister.</p>	<p>b) Bu işlemlerin yerine getirildiğinin bir tutanak ile saptanmasından itibaren onbeş gün içinde başvurmayan şüpheli veya sanığın kaçak olduğuna karar verir.</p> <p>(3) Kaçak sanık hakkında kovuşturma yapılabilir. Ancak, daha önce sorgusu yapılmamış ise, mahkûmiyet ve ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilemez.</p> <p>(4) Duruşma yapılan hâllerde kaçak sanığın müdafii yoksa, mahkeme barodan bir avukat görevlendirilmesini ister.</p>
<p>YÜRÜRLÜK TARİHİ</p> <p>Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.</p>	
<p>GEREKÇE</p> <p>MADDE 16- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen üçüncü fıkrası yeniden düzenlenmektedir.</p> <p>Maddenin üçüncü fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 22/3/2023 tarihli ve E: 2022/145; K: 2023/59 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar, 10/5/2023 tarihli ve 32186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.</p> <p>Anayasa Mahkemesi söz konusu fıkranın iptaline ilişkin kararında, sorgusu yapılmayan kaçak sanık hakkında suçun işlendiğinin sabit görüldüğü ancak ceza verilmesine yer olmadığına hükmedildiği durumlarda sanığın Anayasanın 38 inci maddesinde öngörülen masumiyetinin ortadan kalktığına değinerek, sanığın sorgusu yapılmaksızın davanın bitirilebilmesine imkân tanınmasının adil yargılanma hakkına ölçsüz bir sınırlama getirdiğine karar vermiştir.</p> <p>Düzenlemeyle, mahkûmiyet kararının yanı sıra ceza verilmesine yer olmadığı kararı bakımından da kaçak sanığın sorgusu yapılmaksızın karar verilemeyeceği hüküm altına alınarak, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi ve adil yargılanma hakkının daha etkin korunması amaçlanmaktadır.</p>	
<p>MADDE 17</p>	
<p>Basit yargılama usulünde itiraz</p> <p>Madde 252 – (1) 251 inci madde uyarınca verilen hükümlere karşı itiraz edilebilir. Süresi içinde itiraz edilmeyen hükümler kesinleşir.</p>	<p>Basit yargılama usulünde itiraz</p> <p>Madde 252 – (1) 251 inci madde uyarınca verilen hükümlere karşı itiraz edilebilir. Süresi içinde itiraz edilmeyen hükümler kesinleşir.</p>

(2) İtiraz üzerine hükmü veren mahkemece duruşma açılır ve genel hükümlere göre yargılamaya devam olunur. Taraflar gelmese bile duruşma yapılır ve yokluklarında 223 üncü madde uyarınca hüküm verilebilir. Taraflara gönderilecek davetiyede bu husus yazılır. Duruşmadan önce itirazdan vazgeçilmesi hâlinde duruşma yapılmaz ve itiraz edilmemiş sayılır.

(3) Mahkeme, ikinci fıkra uyarınca hüküm verirken, 251 inci madde kapsamında basit yargılama usulüne göre **verdiği** hükümlerle bağlı değildir. Ancak, itirazın sanık dışındaki kişiler tarafından yapıldığı hâllerde 251 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca **yapılan indirim korunur**.

(4) İtiraz üzerine verilen hükmün sanık lehine olması hâlinde, bu hususların itiraz etmemiş olan diğer sanıklara da uygulanma olanağı varsa bu sanıklar da itiraz etmiş gibi verilen kararlardan yararlanır.

(5) İkinci fıkra uyarınca verilen hükümlere karşı genel hükümlere göre kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Birinci fıkradaki itirazın, süresinde yapılmadığı veya kanun yoluna başvuru hakkı bulunmayan tarafından yapıldığı mahkemesince değerlendirildiğinde dosya, 268 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderilir. Mercii bu sebepler yönünden incelemesini yapar ve kararını gereği için mahkemesine gönderir.

(2) İtiraz üzerine hükmü veren mahkemece **dosya, o yerde birden fazla asliye ceza mahkemesi bulunması halinde tevzi kriterlerine göre belirlenen asliye ceza mahkemesine gönderilir ve bu mahkemece** duruşma açılarak genel hükümlere göre yargılamaya devam olunur. **Tek asliye ceza mahkemesinin bulunduğu yerlerde ise, aynı mahkemede yetkili başka bir hakim varsa bu hakim tarafından; aksi halde adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanınca görevlendirilen hakim tarafından duruşma açılır ve genel hükümlere göre yargılamaya devam olunur.** Taraflar gelmese bile duruşma yapılır ve yokluklarında 223 üncü madde uyarınca hüküm verilebilir. Taraflara gönderilecek davetiyede bu husus yazılır. Duruşmadan önce itirazdan vazgeçilmesi hâlinde duruşma yapılmaz ve itiraz edilmemiş sayılır.

(3) Mahkeme, ikinci fıkra uyarınca hüküm verirken, 251 inci madde kapsamında basit yargılama usulüne göre **verilen** hükümlerle bağlı değildir. Ancak, itirazın sanık dışındaki kişiler tarafından yapıldığı hâllerde 251 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca **indirim uygulanır**.

(4) İtiraz üzerine verilen hükmün sanık lehine olması hâlinde, bu hususların itiraz etmemiş olan diğer sanıklara da uygulanma olanağı varsa bu sanıklar da itiraz etmiş gibi verilen kararlardan yararlanır.

(5) İkinci fıkra uyarınca verilen hükümlere karşı genel hükümlere göre kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Birinci fıkradaki itirazın, süresinde yapılmadığı veya kanun yoluna başvuru hakkı bulunmayan tarafından yapıldığı mahkemesince değerlendirildiğinde dosya, 268 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderilir. Mercii bu sebepler yönünden incelemesini yapar ve kararını gereği için mahkemesine gönderir.

(7) Birinci fıkradaki itirazın, yargılama giderine, vekâlet ücretine veya maddi hataya ilişkin olması halinde 268 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır. Mercii bu sebepler yönünden incelemesini yapar ve kararını gereği için mahkemesine gönderir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 17- Maddeyle, 5271 sayılı Kanununun 252 nci maddesinde değişiklik yapılmakta ve maddeye yeni bir fıkra eklenmektedir.

Basit yargılama usulü, belirli bir yaptırım ağırlığına kadar olan suçlar bakımından kovuşturma evresinde duruşma açmaksızın dosya üzerinden yargılamanın tamamlanabilmesine, ancak hâkimin gerek görmesi halinde her aşamada ya da bu usule göre karar verildikten sonra itiraz üzerine duruşma açmak suretiyle genel usule göre yargılamaya devam edilmesine imkân tanıyan bir usul olarak ceza muhakemesi sistemimize girmiştir. Böylelikle, önemli veya daha ağır suçların kovuşturulması için yargılama makamlarına yeterli zaman ve imkân sağlanmak suretiyle adalete erişimin de hızlandırılması amaçlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 22/6/2023 tarihli ve E: 2020/79; K: 2023/113 sayılı kararıyla maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar, 11/10/2023 tarihli ve 32336 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi iptal kararında, basit yargılama usulünde verilmiş karara yapılan itiraz üzerine hükmü veren mahkemece genel usule göre yargılamaya devam edilerek karar verilmesinin tarafsız mahkemede yargılanma hakkına aykırılık oluşturduğunu ve sanığın; vekâlet ücreti, yargılama giderinin yanlış hesaplanması gibi usule yönelik basit nedenlerle karara itiraz etmesi durumunda dahi indirim oranının korunmamasına ilişkin düzenlemenin, beraat eden sanığın cezalandırılması ya da önceki cezaya göre daha ağır cezaya hükmedilmesi gibi aleyhe sonuçlar doğurabildiğini belirtmiştir. Ayrıca Mahkeme, suçluluk tespiti yapılmayan kararlar (beraat kararı) bakımından, itirazın sanık dışındaki yargılama süreçleri tarafından ileri sürüldüğü hâllerde ilk aşamada verilen hükümde dörtte bir oranındaki indirim uygulanmadığı için itiraz üzerine verilen mahkûmiyet kararında da anılan indirimin uygulanamamasının hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturduğunu ifade etmiştir.

Basit yargılama usulüne ilişkin karşılaştırmalı hukuk örnekleri arasında en detaylı düzenlemelere sahip ülke Almanya’dır. Alman Ceza Muhakemesi Kanununa göre basit yargılama usulüne karar verip yargılamayı yapan hâkim ile itiraz üzerine genel usulde yargılamayı yapan hâkim aynı hâkimdir. Anayasa Mahkemesince iptal edilen 252 nci madde hükümleri de diğer ülke örnekleriyle uyumlu olarak düzenlenmiştir. Bu düzenleme, basit yargılama usulüne itiraz üzerine genel usule dönülmesi halinde dosyadaki delil durumunun değişiklik gösterecek olması ve bu usule göre verilen hükümle hâkimin bağlı olmayacağına ilişkin açık hüküm olması nedeniyle her iki usulde görev alan hâkimin aynı olmasının hâkimin tarafsızlığını olumsuz etkilemeyeceği öngörülmüştür. Ancak söz konusu düzenlemelerle ilgili olarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararı vermesi nedeniyle basit yargılama usulüne itiraz usulünde kapsamlı değişikliklerin yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, basit yargılama usulüne göre verilen karara itiraz üzerine hükmü veren mahkemece dosyanın, o yerde birden fazla asliye ceza mahkemesi bulunması halinde tevzi kriterlerine göre karar veren mahkeme dışında belirlenen asliye ceza mahkemesine gönderileceği ve bu mahkemece duruşma açılarak genel hükümlere göre yargılamaya devam olunacağı kabul edilmektedir. Tek asliye ceza mahkemesinin bulunduğu yerlerde ise, aynı mahkemede yetkili başka bir hâkim varsa, bu hâkim tarafından; yetkili hâkimin bulunmaması halinde adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanınca görevlendirilen hâkim tarafından duruşma açılarak genel hükümlere göre yargılamaya devam olunacaktır. Böylelikle basit yargılama usulüne göre karar veren hakim ile genel usule göre yargılama yaparak karar verecek hakim farklı olması sağlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, basit yargılama usulü uygulanarak verilen hükümlere itiraz edilmesi üzerine, mahkemenin itirazdan önce verilen kararlarla bağlı olmaksızın genel hükümlere göre karar verebileceği hükme bağlanmaktadır. Buna göre mahkeme, sanık hakkında daha hafif ceza verebileceği gibi daha ağır ceza da verebilecek ve sanığın itiraz etmesi halinde 251 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca yapılan dörtte bir oranındaki indirim uygulanmayacaktır. Ancak, itirazın mağdur, müşteki veya Cumhuriyet savcısı tarafından yapıldığı hallerde dörtte bir oranındaki bu indirim uygulanacaktır. Böylelikle, basit yargılama usulünün uygulanması suretiyle verilen ve beraat kararı gibi suçluluk tespiti yapılmadığı için dörtte bir oranındaki indirimin uygulanmadığı kararlar bakımından da sanık dışındaki kişilerin itirazı üzerine genel usule geçilmesi halinde verilebilecek mahkûmiyet kararlarında sanığın dörtte bir oranındaki indirimden yararlanması sağlanmaktadır.

Maddeye eklenen yedinci fıkrayla, birinci fıkradaki itirazın, yargılama giderine, vekâlet ücretine veya maddi hataya ilişkin olması halinde 268 inci maddenin ikinci fıkrası hükmünün uygulanacağı düzenlenmektedir. Bu hükme göre mahkeme, itirazı yerinde görürse kararını düzelterek; yerinde görmezse dosyayı itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderecektir. İtiraz mercii işin esasına girmeksizin sadece bu sebepler yönünden incelemesini yaparak kararını gereği için mahkemesine gönderecektir.

Belirtmek gerekir ki, itirazın, yargılama giderine, vekâlet ücretine veya maddi hataya ilişkin olması durumunda itiraz merci tarafından yapılacak inceleme, genel usule dönülmeden basit yargılama usulü kapsamında gerçekleştirilecek ve inceleme sonucunda duruşma açılmaksızın dosya üzerinden karar verilecektir. Dolayısıyla yedinci fıkraya göre yapılan birinci fıkradaki itirazın, sanık veya diğer kişiler tarafından yapılması bakımından herhangi bir farklı sonuç ortaya çıkmayacak ve sanığın dörtte bir oranındaki indirim hakkı korunacaktır.

Maddeyle, 252 nci maddenin uygulanma imkânı kalmadığı gerekçesiyle iptal edilen bağlantılı diğer fıkraları da yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 18

İstinaf istemi ve süresi

Madde 273 – (1) İstinaf istemi, hükmün **açıklanmasından** itibaren **yedi-gün** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

İstinaf istemi ve süresi

Madde 273 – (1) İstinaf istemi, hükmün **gerekçesiyle birlikte tebliğ edildiği tarihten** itibaren **iki hafta** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

~~(2) Hüküm, istinaf yoluna başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, süre tebliğ tarihinden başlar.~~

(3) Ağır ceza mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcıları, mahkemelerinin yargı çevresi içerisindeki asliye mahkemelerinin hükümlerine karşı, kararın o yer Cumhuriyet başsavcılığına geliş tarihinden itibaren **yedi gün** içinde istinaf yoluna başvurabilirler.

(4) Sanık ve bu Kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanların dilekçe veya beyanında, başvuruya ilişkin nedenlerin gösterilmemesi inceleme yapılmasına engel olmaz.

(5) Cumhuriyet savcısı, istinaf yoluna başvurma nedenlerini gerekçeleriyle birlikte yazılı isteminde açıkça gösterir. Bu istem ilgililere tebliğ edilir. İlgililer, tebliğ tarihinden itibaren **yedi gün** içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.

(3) Ağır ceza mahkemelerinde bulunan Cumhuriyet savcıları, mahkemelerinin yargı çevresi içerisindeki asliye mahkemelerinin hükümlerine karşı, kararın o yer Cumhuriyet başsavcılığına geliş tarihinden itibaren **iki hafta** içinde istinaf yoluna başvurabilirler.

(4) Sanık ve bu Kanuna göre katılan sıfatını almış olanlar ile katılma isteği karara bağlanmamış, reddedilmiş veya katılan sıfatını alabilecek surette suçtan zarar görmüş bulunanların dilekçe veya beyanında, başvuruya ilişkin nedenlerin gösterilmemesi inceleme yapılmasına engel olmaz.

(5) Cumhuriyet savcısı, istinaf yoluna başvurma nedenlerini gerekçeleriyle birlikte yazılı isteminde açıkça gösterir. Bu istem ilgililere tebliğ edilir. İlgililer, tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde bu husustaki cevaplarını bildirebilirler.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümler ile yürürlükten kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 18- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Muhakeme hukuku, düzenlediği alan itibarıyla birçok farklı süreyi bünyesinde barındırmaktadır. Soyut bir kavram olan zamanın somut bir kesimini ifade eden süre, hukuki bir olayın meydana gelmesi veya işlemin tesis edilmesi üzerine yapılacak adli işlemler dolayısıyla muhakeme hukuku bakımından önemli bir niteliğe sahiptir.

Ceza ve hukuk yargılamasında, kanun yollarına başvuruda farklı sürelerle yer verilmesi, muhakeme süjelerinin adalete erişimini güçleştirebilmekte, hak arama yollarının kullanılmasında karışıklığa sebebiyet verebilmekte ve hak kayıplarına neden olabilmektedir.

1/10/2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunuyla, istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süresi “iki hafta” olarak belirlenmiştir.

Teklifle, hak arama hürriyetinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun ilgili maddelerinde yapılan düzenlemelerle, kanun yoluna ilişkin olup “gün” olarak belirlenen sürelerin “hafta” ve “ay” şeklinde değiştirilmesi suretiyle 6100 sayılı Kanunla uyum sağlanmaktadır. Sürelerin bu şekilde yeknesaklaştırılması, ceza ve hukuk yargılamaları bakımından muhakeme süjelerinin olası hak kayıplarının önlenmesine katkıda bulunacaktır.

Öte yandan, 5271 sayılı Kanuna göre, istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru süresi, hükmün ilgilinin hazır bulunduğu duruşmada açıklanması, bir başka ifadeyle tefhim edilmesi durumunda bu tarihten, yokluğunda açıklanması durumunda ise ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren başlamaktadır.

Ceza muhakemesi uygulamasında hükmün gerekçesi, hüküm açıklandığında değil, gerekçeli kararın yazılmasından sonra taraflara tebliğ edilmektedir. Hükmün açıklandığı duruşmada hazır bulunan taraf bakımından kanun yoluna başvuru süresi, hükmün açıklandığı tarih itibarıyla başlamaktadır. Kanun yoluna başvurmayı düşünen taraf, hükmün gerekçesini öğrenmek suretiyle iddia ve savunmalarını ileri sürebilmek için süre tutum dilekçesi vermekte, bilahare gerekçeli kararın tebliği üzerine de ayrıntılı istinaf veya temyiz dilekçesini vermektedir. Bu uygulama, muhakeme süjeleri bakımından külfet oluşturduğu gibi emek ve zaman israfına da neden olmaktadır.

6100 sayılı Kanunla, kanun yollarına başvuru sürelerinin, kararın tebliğinden itibaren başlayacağı kabul edilmiştir. Teklifle, hak arama hürriyetinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla 2004 sayılı Kanun ile 5271 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde yapılan düzenlemelerle, 6100 sayılı Kanunda olduğu gibi istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru sürelerinin hükmün gerekçesiyle birlikte tebliğ edildiği tarihten itibaren başlayacağı hüküm altına alınmaktadır. Böylelikle, hüküm ilgiliye tefhim edilmiş olsa bile, istinaf veya temyiz süresinin tefhim tarihinden değil, hükmün gerekçesiyle birlikte tebliğ edildiği tarihten itibaren başlaması sağlanmaktadır.

Ayrıca Anayasa Mahkemesi de 26/7/2023 tarihli ve E: 2022/144; K: 2023/137 sayılı kararıyla 5271 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...hükmün açıklanmasından itibaren...” ibaresini iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi söz konusu iptal kararında, kanun yoluna başvuru süresinin hükmün tefhimiyle başladığı durumlarda, hükmün gerekçesini bilmeyen tarafın istinaf kanun yoluna başvuru hakkını gereği gibi kullanamayacağını, kanun yoluna başvuru hakkının kullanılabilmesi için gerekçenin taraflara bildirilmesi gerektiğini vurgulayarak mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamayla ulaşılmak istenen meşru amaç ve kişilerin mahkemeye erişim hakkından yararlanmasındaki bireysel yarar arasında makul bir orantının kurulmadığına karar vermiştir.

Maddeyle, bu kapsamda 5271 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE 19

Temyiz istemi ve süresi

Madde 291 – (1) Temyiz istemi, hükmün **açıklanmasından** itibaren **on-beş gün** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu bulunan sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

~~(2) Hüküm, temyiz yoluna başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, süre tebliğ tarihinden başlar.~~

Temyiz istemi ve süresi

Madde 291 – (1) Temyiz istemi, hükmün **gerekçesiyle birlikte tebliğ edildiği tarihten** itibaren **iki hafta** içinde hükmü veren mahkemeye bir dilekçe verilmesi veya zabıt kâtibine bir beyanda bulunulması suretiyle yapılır; beyan tutanağa geçirilir ve tutanak hâkime onaylattırılır. Tutuklu bulunan sanık hakkında 263 üncü madde hükmü saklıdır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının;

- (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümler ile yürürlükten kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.
- (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında da uygulanacaktır.

GEREKÇE

MADDE 19- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 291 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte ceza muhakemesinde istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri, “iki hafta” olarak belirlenmekte ve sürelerin kararın tebliğiyle başlayacağı kabul edilmektedir. Bu husus 5271 sayılı Kanunun 273 üncü maddesinin değişiklik gerekçesinde ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Aynı gerekçelerle 5271 sayılı Kanunun 291 inci maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE 20

Temyiz başvurusunun içeriği

Madde 294 – (1) Temyiz eden, hükmün neden dolayı bozulmasını istediğini temyiz başvurusunda göstermek zorundadır.

(2) Temyiz sebebi, ancak hükmün hukukî yönüne ilişkin olabilir.

Temyiz başvurusunun içeriği

Madde 294 – (1) Temyiz eden, hükmün neden dolayı bozulmasını istediğini temyiz başvurusunda göstermek zorundadır. **Cumhuriyet savcısı temyiz dilekçesinde, temyiz isteğinin sanığın yararına veya aleyhine olduğunu açıkça belirtir.**

(2) Temyiz sebebi, ancak hükmün hukukî yönüne ilişkin olabilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 20- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 294 üncü maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmektedir. Teklifte istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süresinin, kararın tebliğiyle başlayacağı kabul edilmekte ve bunun için gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Bu çerçevede Kanunun 295 inci maddesi de yürürlükten kaldırılmaktadır. Ancak 295 inci maddede yer alan, Cumhuriyet savcısının temyiz dilekçesinde, temyiz isteğinin sanığın yararına veya aleyhine olduğunu açıkça belirtmesi gerektiğine ilişkin hüküm, ihtiyaç ve bağlantı nedeniyle 294 üncü maddeye taşınmaktadır. Böylelikle, uygulamada oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 21

İstinaf başvurusunun etkisi

Madde 275 – (1) Süresi içinde yapılan istinaf başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

~~(2) Hüküm, istinaf yoluna başvuran Cumhuriyet savcısına veya ilgililere gerekçesiyle birlikte açıklanmamışsa; hükme karşı istinaf yoluna başvurulduğunun mahkemece öğrenilmesinden itibaren gerekçe, yedi gün içinde tebliğ edilir.~~

İstinaf başvurusunun etkisi

Madde 275 – (1) Süresi içinde yapılan istinaf başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından bu maddenin yürürlükten kaldırılan hükmünün uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 21

Temyiz başvurusunun etkisi

Madde 293 – (1) Süresi içinde yapılan temyiz başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

~~(2) Hüküm, temyiz eden Cumhuriyet savcısına veya ilgililere gerekçesiyle birlikte açıklanmamışsa; hükmün temyiz edildiğinin bölge adliye mahkemesince öğrenilmesinden itibaren gerekçe, yedi gün içinde tebliğ edilir.~~

Temyiz başvurusunun etkisi

Madde 293 – (1) Süresi içinde yapılan temyiz başvurusu, hükmün kesinleşmesini engeller.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından bu maddenin yürürlükten kaldırılan hükmünün uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 21

Temyiz gerekçesi

~~**Madde 295 – (1)** Temyiz başvurusunda temyiz nedenleri gösterilmemişse temyiz başvurusu için belirlenen sürenin bitmesinden veya gerekçeli kararın tebliğinden itibaren yedi gün içinde hükmü temyiz olunan bölge adliye mahkemesine bu nedenleri içeren bir ek dilekçe verilir. Cumhuriyet savcısı temyiz dilekçesinde, temyiz isteğinin sanığın yararına veya aleyhine olduğunu açıkça belirtir.~~

~~(2) Temyiz, sanık tarafından yapılmış ise, ek dilekçe kendisi veya müdafii tarafından imza edilerek verilir.~~

~~(3) Müdafii yoksa sanık, tutanağa bağlanmak üzere zabıt kâtibine yapacağı bir beyanla gerekçesini açıklayabilir; tutanak hâkime onaylatılır. Sanığın yasal temsileisi ve eşi hakkında 262 nci madde, tutuklu sanık hakkında ise 263 üncü madde hükümleri saklıdır.~~

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından bu maddenin yürürlükten kaldırılan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 21- Teklifte, kanun yollarına başvuru süreleri ve bu sürelerin tebliğle başlamasına dair düzenlemelere uyum sağlanması amacıyla, 5271 sayılı Kanunun 275 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 293 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 295 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 22

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunda yapılan düzenlemeler bakımından aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Eski hale getirme kurumuna ilişkin olarak 41 inci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında kalkan engeller bakımından uygulanır. Bu tarihten önce kalkan engeller bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

b) Kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz süresine ilişkin olarak 173 üncü maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

	<p>c) Kanun yollarına başvuru şekli ve süreleri ile bu sürelerin tebliğden itibaren başlamasına ve cevap sürelerine ilişkin 268, 273, 276, 277, 291, 294, 296, 297, 308, 308/A, 319 ve 320 nci maddelerde yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişikliklerden önceki hükümler ile yürürlükten kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.</p> <p>d) Temyiz süresi ile bu sürenin kararın tebliğinden itibaren işlemeye başlamasına ve cevap süresine ilişkin 291, 296 ve 297 nci maddelerde yapılan değişiklikler, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında da uygulanır.</p> <p>e) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan; 275 inci maddenin ikinci fıkrası, 293 üncü maddenin ikinci fıkrası ve 295 inci maddesi hükümlerinin, 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından uygulanmasına devam olunur.</p> <p>(2) a) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan kanun yoluna ilişkin değişiklikler, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında uygulanır.</p> <p>b) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz kanun yolunun uygulanmasına devam olunur. Bu itirazlar, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onikinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre sonuçlandırılır.</p> <p>c) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak 231 inci maddenin onbirinci fıkrası gereğince hükmün açıklanması veya yeniden kurulması</p>
--	--

	<p>halinde, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanır.</p> <p>d) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından sanığın kabul etmesi şartı aranmaya devam olunur.</p> <p>(3) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 141 inci maddede yapılan düzenlemeler, 1/6/2024 tarihinden sonra kesinleşen karar veya hükümler bakımından uygulanır.</p> <p>(4) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 142 nci maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında yapılan istemler bakımından uygulanır. Bu tarihten önce yapılan istemlere, kesinleşinceye kadar bu maddeyi ihdas eden Kanunla 142 nci maddede yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre yargı mercilerince bakılmaya devam olunur. Bu fıkrada yer alan düzenlemeler ile bu maddeyi ihdas eden Kanunla 142 nci maddede yapılan değişiklikler, mülga 7/5/1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca yapılan veya yapılacak olan istemler hakkında da kıyasen uygulanır.</p>
--	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 22- Maddenin birinci fıkrasıyla, Teklifle 5271 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeler bakımından uygulamada tereddüt yaşanmaması için geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

Birinci fıkranın (a) bendiyle, eski hale getirme kurumuna ilişkin olarak 41 inci maddenin birinci fıkrasında süreye ilişkin yapılan değişikliğin, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında kalkan engeller bakımından uygulanacağı, bu tarihten önce kalkan engeller bakımından Teklifle yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacağı kabul edilmektedir. Böylelikle 1/6/2024 tarihinden önce engelin

kalktığı eski hale getirme talepleri bakımından eski hale getirme dilekçesinin mahkemeye verilme süresi, mevcut düzenlemeye göre yedi gün olarak uygulanmaya devam edecektir.

Birinci fıkranın (b) bendiyle, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara itiraz süresine ilişkin 173 üncü maddenin birinci fıkrasında yapılan değişikliğin, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacağı, bu tarihten önce verilen kararlar hakkında Teklifte yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacağı kabul edilmektedir. Böylelikle 1/6/2024 tarihinden önce verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar hakkında itiraz süresi, mevcut düzenlemeye göre onbeş gün olarak uygulanmaya devam edecektir.

Birinci fıkranın (c) bendiyle, kanun yollarına başvuru şekli ve süreleri ile bu sürelerin tebliğden itibaren başlamasına ve cevap sürelerine ilişkin 268, 273, 276, 277, 291, 294, 296, 297, 308, 308/A, 319 ve 320 nci maddelerde yapılan değişikliklerin, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacağı, 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar hakkında Teklifte bu maddelerde yapılan değişikliklerden önceki hükümler ile yürürlükten kaldırılan hükümlerin uygulanmasına devam edileceği kabul edilmektedir. Buna göre örneğin, 1/6/2024 tarihinden önce verilen ve istinaf yoluna başvurma hakkı olanların huzurunda açıklanan kararlar bakımından istinaf süresi, yedi gün olarak uygulanacak ve bu süre hükmün tefhiminden itibaren başlayacaktır.

Birinci fıkranın (d) bendiyle, temyiz süresi ile bu sürenin kararın tebliğinden itibaren işlemeye başlamasına ve cevap süresine ilişkin 291, 296 ve 297 nci maddelerde yapılan değişikliklerin, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında da uygulanacağı kabul edilmektedir.

5320 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, bu kararlar kesinleşinceye kadar mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddelerinde yer alan temyiz kanun yoluna ilişkin hükümler ve süreler uygulanmaktadır. Teklifte, temyiz kanun yoluyla ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununun 291, 296 ve 297 nci maddelerinde değişiklik yapmak suretiyle süreler yeknesak hale getirilmektedir. Düzenlemeyle, 5320 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olan kararlar bakımından da belirlenen yeni sürelerin uygulanması sağlanmaktadır. Böylelikle, 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında yeni süreler uygulanacaktır. Ayrıca temyiz süresi, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren başlayacaktır. Bu tarihe kadar verilen kararlar bakımından ise mevcut uygulamaya aynen devam olunacaktır.

Birinci fıkranın (e) bendiyle, Teklifte yürürlükten kaldırılan; 275 inci maddenin ikinci fıkrası, 293 üncü maddenin ikinci fıkrası ve 295 inci maddesi hükümlerinin, 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından uygulanmasına devam olunacağı kabul edilmektedir. Teklifte kanun yollarına başvuru sürelerinin gerekçeli kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren başlamasına dair yapılan değişikliklerin, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacağını kabul edilmesi nedeniyle uygulamada tereddüt yaşanmaması için 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından 275, 293 ve 295 inci maddelerin yürürlükten kaldırılan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasının (a) bendiyle, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan kanun yoluna ilişkin değişikliklerin, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında

uygulanacağı kabul edilmektedir. Buna göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulabileceğine ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak 231 inci maddenin onbirinci fıkrası gereğince açıklanan veya yeni kurulan hükme itiraz edilebileceğine ilişkin düzenlemeler ancak 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından uygulanabilecektir. Dolayısıyla, 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak 231 inci maddenin onbirinci fıkrası gereğince açıklanan veya yeni kurulan hüküm bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanacaktır.

İkinci fıkranın (b) bendiyle, 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz kanun yolunun uygulanmasına devam olunacağı kabul edilmektedir. Dolayısıyla, 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz yoluna başvurulabilecek ve bu itirazlar, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onikinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre sonuçlandırılacaktır.

İkinci fıkranın (c) bendiyle, 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak 231 inci maddenin onbirinci fıkrası gereğince hükmün açıklanması veya yeniden kurulması halinde, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanacağı kabul edilmektedir. Böylelikle, istinaf kanun yolu incelemesinden geçmemiş hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklere aykırı davranılması nedeniyle hükmün açıklanması ya da yeniden kurulması halinde açıklanan veya yeni kurulan hükmün tabi olduğu kanun yolu korunmaktadır.

İkinci fıkranın (d) bendiyle, 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından sanığın kabul etmesi şartının aranmaya devam olunacağı kabul edilmektedir. Belirtmek gerekir ki, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle “Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.” hükmü yürürlükten kaldırılmaktadır. Dolayısıyla mahkeme, sanığın kabul etmemesi halinde de koşulların varlığı halinde hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebilecektir. Bununla birlikte, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan kanun yoluna ilişkin değişikliklerin, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında uygulanacağını kabul edilmesi nedeniyle bu tarihten önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından sanığın kabul etmesi şartı aranmaya devam edecek ve sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemeyecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, 141 inci maddede yapılan düzenlemelerin 1/6/2024 tarihinden sonra kesinleşen karar veya hükümler bakımından uygulanması öngörülmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, 142 nci maddede yapılan değişikliklerin yürürlüğe girme tarihi ve uygulama koşulları belirlenmektedir. Buna göre 142 nci maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında yapılan istemler bakımından uygulanacaktır. Bu tarihten önce yapılan istemler; 6384 sayılı Kanun uyarınca kurulan Komisyona gönderilmeyecek, 142 nci maddede yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre yargı mercilerince sonuçlandırılacak ve kesinleşecektir. Komisyon, 141 inci maddenin birinci fıkrasının (e), (f) ve (l) bentleri kapsamında 1/6/2024 tarihinden sonra yapılan istemlere bakacaktır. 142 nci maddenin sekizinci fıkrasında yapılan değişiklik de 1/6/2024

tarihinde ve sonrasında yapılan istemler bakımından uygulanacak, bu tarihten önce yapılan istemler koşulları bulunması halinde temyiz kanun yoluna tabi olacak, bu tarihten sonra yapılan istemler ise istinaf kanun yolunda kesinleşecektir. Bu fıkrada yer alan düzenlemeler ile bu maddeyi ihdas eden Kanunla 142 nci maddede yapılan değişiklikler, mülga 466 sayılı Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca yapılan veya yapılacak olan istemler hakkında da kıyasen uygulanacaktır.

Düzenlemeyle, hak kayıplarının önlenmesi ve uygulamada oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

9/1/2013 TARİHLİ VE 6384 SAYILI AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE YAPILMIŞ BAZI BAŞVURULARIN TAZMİNAT ÖDENMEK SURETİYLE ÇÖZÜMÜNE DAİR KANUN

MADDE 23

~~AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE YAPILMIŞ BAZI BAŞVURULARIN TAZMİNAT ÖDENMEK SURETİYLE ÇÖZÜMÜNE DAİR KANUN~~

Amaç

~~MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış bazı başvuruların tazminat ödenmek suretiyle çözümüne dair esas ve usullerin belirlenmesidir.~~

TAZMİNAT KOMİSYONUNUN GÖREVLERİ İLE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA KANUN

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, Tazminat Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 23- Maddeyle, 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanunun adı ile “Amaç” başlıklı 1 inci maddesi değiştirilmektedir. Teklifte, 6384 sayılı Kanunun kapsamı ve buna bağlı olarak Komisyonun görev tanımının genişletilmesi sebebiyle Kanunun adı ile amacında değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 24

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun;

a) Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun;

a) Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede

<p>sonuçlandırılmadığı, b) Mahkeme kararlarının geç veya eksik icra edildiği ya da hiç icra edilmediği, iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvuruları kapsar.</p> <p>(2) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokoller kapsamında korunan haklara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihatları doğrultusunda Ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarının yoğunluğu dikkate alınmak suretiyle, diğer ihlal alanları bakımından da Cumhurbaşkanı kararıyla bu Kanun hükümleri uygulanabilir.</p> <p>(3) İdari nitelikteki soruşturmalardan kaynaklanan başvurular hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.</p>	<p>sonuçlandırılmadığı, b) Mahkeme kararlarının geç veya eksik icra edildiği ya da hiç icra edilmediği, iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvuruları kapsar.</p> <p>(2) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokoller kapsamında korunan haklara ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihatları doğrultusunda Ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarının yoğunluğu dikkate alınmak suretiyle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvurulara ilişkin diğer ihlal alanları bakımından da Cumhurbaşkanı kararıyla bu Kanun hükümleri uygulanabilir.</p> <p>(3) Bu Kanun; a) Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargulamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla manevi tazminat, b) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca koruma tedbirleri nedeniyle oluşan maddi ve manevi her türlü zararın tazmini, istemiyle Komisyona yapılan müracaatları da kapsar.</p> <p>(4) İdari nitelikteki soruşturmalardan kaynaklanan başvurular hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.</p>
---	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.
- Maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargulamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla yapılan manevi tazminat talepleri, Kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten Tazminat Komisyonuna yapılabilecektir.

- 6384 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca Tazminat Komisyonuna, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki istemler bakımından 1/6/2024 tarihinden sonra müracaat edilebilecektir. Bu tarihten önceki istemler ağır ceza mahkemelerine yapılacak ve yargı mercilerince kesinleşinceye kadar değişiklikten önceki hükümlere göre bu istemlere bakılmaya devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 24- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle Komisyonun görev alanı genişletilmektedir.

Anayasanın 148 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 45 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının, başka bir ifadeyle kanunda öngörülmuş idarî ve adlî başvuru yollarının tamamının tüketilmiş olması gerekmektedir. Bu düzenlemeler bireysel başvurunun ikincil olma niteliğinin bir gereğidir. Ancak, makul sürede sonuçlandırılmayan yargı süreçleri sebebiyle oluşan manevi zararların tazminine yönelik idarî veya adlî herhangi bir başvuru yolu bulunmadığından, bu tür zararların tazmini için doğrudan Anayasa Mahkemesine başvuru yapılmaktadır.

Bu durumun oluşturduğu iş yükünü azaltmak amacıyla ilk olarak 6384 sayılı Kanuna, 25/7/2018 tarihli ve 7145 sayılı Kanunla eklenen geçici 2 nci maddeyle maddenin yürürlüğe girdiği 31/7/2018 tarihi itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edilmesi ile mahkeme kararlarının geç veya eksik icra edilmesi ya da hiç icra edilmemesine yönelik bireysel başvuruların, kabul edilemezlik kararı sonrasında yapılacak müracaat üzerine Komisyon tarafından sonuçlandırılması imkânı getirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 31/7/2018 tarihinden sonra yapılan aynı mahiyetteki bireysel başvuruları inceleyip sonuçlandırmaya devam etmiş ise de 5/7/2022 tarihli ve 2021/58970 numaralı pilot kararında; yapılan düzenlemeye rağmen makul sürede yargılanma hakkına ilişkin olarak yapısal bir sorun bulunduğunu vurgulamış ve bu yapısal sorunun giderilmesi amacıyla makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle ortaya çıkacak zararların tazmin edilmesi için Anayasanın 40 ıncı maddesi gereğince bireysel başvurudan önce etkili bir başvuru yolunun oluşturulması gerektiğini belirtmiştir.

6384 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunla değişiklik yapılarak, 9/3/2023 tarihi itibarıyla, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edilmesi ile mahkeme kararlarının geç veya eksik icra edilmesi ya da hiç icra edilmemesine yönelik bireysel başvuruların da kabul edilemezlik kararı sonrasında yapılacak müracaat üzerine Komisyon tarafından sonuçlandırılmasına imkân tanınmıştır.

Anayasa Mahkemesi 25/7/2023 tarihli ve 2023/18536 numaralı kararında, 7445 sayılı Kanunla makul sürede yargılanma hakkı ihlali iddiaları yönünden müracaat edilebilecek idarî veya adlî bir mekanizma kurulmadığını, bu kapsamdaki başvuruların doğrudan Anayasa Mahkemesine yapılmasına devam edildiğini, dolayısıyla pilot karar olarak verdiği 2021/58970 numaralı kararının gereğinin tam olarak yerine getirilmediğini belirterek, makul sürede yargılanma hakkının ihlali iddiasıyla yapılan başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir

neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı vermiştir. Anayasa Mahkemesi 9/3/2023 tarihinden sonra aynı konuda yapılmış bireysel başvurular bakımından da düşme kararları vermeye devam etmektedir.

Düzenlemeyle uzun yargılamadan kaynaklı ihlal iddiaları bakımından daha kolay erişilebilir, hızlı işleyen ve birincil nitelikte bir başvuru yolu oluşturulmakta ve ilgiliye Komisyona müracaat imkânı tanınmaktadır.

Ayrıca hâlihazırda ağır ceza mahkemelerinin görev alanında bulunan ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde yer alan koruma tedbirleri ile Teklifte aynı kapsama dâhil edilen (l) bendindeki koruma tedbirlerinden kaynaklı maddi ve manevi tazminat istemleri bakımından da Komisyona müracaat imkânı getirilmektedir. Böylelikle tespiti herhangi bir yargılama yapılmasını gerektirmeyen bazı tazminat istemlerinin hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasına imkân sağlanmaktadır.

MADDE 25

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- b) Başvuran: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş olanları,
- c) Başvuru: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış olan başvuruyu,
- ç) Komisyon: Tazminat talebi hakkında karar vermek amacıyla kurulan Komisyonu,
- d) Müracaat: Komisyona iletilen talebi,
- e) Müracaat eden: Komisyondan tazminat talebinde bulunanları, ifade eder.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- b) Başvuran: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş olanları,
- c) Başvuru: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış olan başvuruyu,
- ç) Komisyon: Tazminat talebi hakkında karar vermek amacıyla kurulan **Tazminat Komisyonunu**,
- d) Müracaat: Komisyona iletilen talebi,
- e) Müracaat eden: Komisyondan tazminat talebinde bulunanları, ifade eder.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 25- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte Kanunun adı, kapsamı ve amacının değiştirilmesine bağlı olarak uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

MADDE 26

Komisyon ve çalışma esasları

MADDE 4 – (1) (Değişik:28/3/2023-7445/39 md.) Bu Kanun kapsamında yapılacak müracaatlar hakkında karar vermek üzere Bakanlığın merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından atanacak dokuz kişiden oluşan bir Komisyon kurulur. Komisyon Başkanı bu üyeler arasından Adalet Bakanı tarafından belirlenir. Komisyon, iş durumuna göre üç üyeden oluşan heyetler halinde de çalışabilir. Heyetlerin başkanları Adalet Bakanı tarafından; heyetlerin oluşumu ve yokluklarında birbirlerinin yerine bakacak üyeler ile iş bölümü Başkan tarafından belirlenir. Başkan, Komisyonun ve heyetlerin verimli ve uyumlu şekilde çalışmasından sorumludur.

(2) 9 uncu madde hükmü saklı kalmak üzere Komisyon üyelerine, müracaatlar sonuçlandırılıncaya kadar başka bir görev verilmez.

(3) **(Değişik:28/3/2023-7445/39 md.)** Komisyon asgari yedi üyeye, heyetler üye tam sayısı ile toplanır; kararlar üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla verilir.

(4) Komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlık tarafından yürütülür.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları ile yargı mercileri, Komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin Komisyona göndermek zorundadır.

Komisyon ve çalışma esasları

MADDE 4 – (1) (Değişik:28/3/2023-7445/39 md.) Bu Kanun kapsamında yapılacak müracaatlar hakkında karar vermek üzere Bakanlığın merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından atanacak dokuz kişiden oluşan bir Komisyon kurulur. Komisyon Başkanı bu üyeler arasından Adalet Bakanı tarafından belirlenir. Komisyon, iş durumuna göre üç üyeden oluşan heyetler halinde de çalışabilir. Heyetlerin başkanları Adalet Bakanı tarafından; heyetlerin oluşumu ve yokluklarında birbirlerinin yerine bakacak üyeler ile iş bölümü Başkan tarafından belirlenir. Başkan, Komisyonun ve heyetlerin verimli ve uyumlu şekilde çalışmasından sorumludur.

(2) 9 uncu madde hükmü saklı kalmak üzere Komisyon üyelerine, müracaatlar sonuçlandırılıncaya kadar başka bir görev verilmez.

(3) **(Değişik:28/3/2023-7445/39 md.)** Komisyon asgari yedi üyeye, heyetler üye tam sayısı ile toplanır; kararlar üye tam sayılarının salt çoğunluğuyla verilir.

(4) Komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlık tarafından yürütülür.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları ile yargı mercileri, Komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin Komisyona göndermek zorundadır.

(6) Müracaatın ve ispat belgelerinin değerlendirilmesinde ve verilecek tazminat miktarının saptanmasında Komisyon, gerekli gördüğü araştırmaları yapmaya veya üyelerden birine yaptırmaya ya da Cumhuriyet başsavcılıklarından bilirkişi incelemesi yapılmasını talep etmeye yetkilidir.

(7) Komisyonun giderleri, Bakanlık bütçesinden karşılanır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 26- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine yeni fıkralar eklenmektedir. Düzenlemeyle, Komisyonun yaptığı giderlerin Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanması ve Komisyona bilirkişi incelemesi yaptırabilme yetkisinin verilmesi hükme bağlanmaktadır. Bu düzenlemeler heyetler bakımından da geçerli olacaktır.

MADDE 27

Müracaatın şekli ve süresi

MADDE 5 – (1) Komisyona müracaat, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru tarihini ve numarasını gösteren resmi kayıt kabul mektubu, başvuru formu ve diğer ilgili bilgi ve belgelerle birlikte, müracaat edenin kimlik bilgilerini içeren imzalı bir dilekçeyle yapılır.

(2) Başvuran, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Komisyona müracaat edebilir. Bu süre içinde müracaatta bulunmayanlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesine dayanan kabul edilemezlik kararının kendilerine tebliğinden itibaren bir ay içinde de Komisyona müracaat edebilirler.

(3) Cumhurbaşkanı kararıyla;

a) 2 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca Kanunun kapsamının genişletilmesi,

b) 9 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca sürenin uzatılması, durumunda müracaat hakkı kazananlar, bu haklarını Cumhurbaşkanı kararının Resmî Gazete’de yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kullanabilirler.

(4) Müracaatın Cumhuriyet başsavcılıkları aracılığıyla da yapılması mümkündür. Cumhuriyet başsavcılığı, müracaat evrakını derhal Komisyona gönderir. Bu durumda Cumhuriyet başsavcılığına yapılan müracaat tarihi esas alınır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş olanların Komisyona yapacağı müracaatın şekli ve süresi

MADDE 5 – (1) Komisyona müracaat, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru tarihini ve numarasını gösteren resmi kayıt kabul mektubu, başvuru formu ve diğer ilgili bilgi ve belgelerle birlikte, müracaat edenin kimlik bilgilerini içeren imzalı bir dilekçeyle yapılır.

(2) Başvuran, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Komisyona müracaat edebilir. Bu süre içinde müracaatta bulunmayanlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesine dayanan kabul edilemezlik kararının kendilerine tebliğinden itibaren bir ay içinde de Komisyona müracaat edebilirler.

(3) Cumhurbaşkanı kararıyla;

a) 2 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca Kanunun kapsamının genişletilmesi,

b) 9 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca sürenin uzatılması, durumunda müracaat hakkı kazananlar, bu haklarını Cumhurbaşkanı kararının Resmî Gazete’de yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kullanabilirler.

(4) Müracaatın Cumhuriyet başsavcılıkları aracılığıyla da yapılması mümkündür. Cumhuriyet başsavcılığı, müracaat evrakını derhal Komisyona gönderir. Bu durumda Cumhuriyet başsavcılığına yapılan müracaat tarihi esas alınır.

<p>(5) Müracaatlara ilişkin düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.</p>	<p>(5) Müracaat, elektronik ortamda da yapılabilir. Müracaatların elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.</p> <p>(6) Müracaatlara ilişkin düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.</p>
<p style="text-align: center;">YÜRÜRLÜK TARİHİ</p> <p style="text-align: center;">Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.</p>	
<p style="text-align: center;">GEREKÇE</p> <p>MADDE 27- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Teklifte ihdas edilen 5/A ve 5/B maddeleriyle, Tazminat Komisyonuna yapılacak müracaatlarla ilgili yeni usuller belirlendiğinden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş olanların Komisyona yapacağı müracaatın şekli ve süresine ilişkin olan 5 inci maddenin başlığı buna uygun olarak yeniden düzenlenmektedir.</p> <p>Maddeye eklenen beşinci fıkrayla, Komisyona elektronik ortamda da müracaat edilebileceği ve müracaatların elektronik ortamda yapılmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından belirleneceği hükme bağlanmaktadır.</p>	
<p style="text-align: center;">MADDE 28</p>	
	<p>Yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla yapılacak müracaatın şekli ve süresi</p> <p>MADDE 5/A - (1) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca Komisyona müracaat, soruşturma, kovuşturma veya yargılama sürecinde ya da en geç bunların kesin bir kararla sonuçlandırılmamış öğrenilmesinden itibaren bir ay içinde yapılır. Haklı bir mazereti nedeniyle süresi içinde müracaat edemeyenler, mazeretin kalktığı tarihten itibaren onbeş gün içinde ve mazeretlerini belgeleyen delillerle birlikte müracaat edebilirler.</p> <p>(2) Müracaatta bulunan kişinin dilekçesinde, açık kimlik ve adresini, zarara uğradığı işlemi, zararın nitelik ve niceliğini belirtmesi ve bunların belgelerini dilekçesine eklemesi gereklidir.</p>

	<p>(3) Komisyon, dilekçedeki bilgi ve belgelerin yetersizliği durumunda eksikliğin bir ay içinde giderilmesini, aksi hâlde istemin reddedileceğini ilgiliye bildirir. Dilekçedeki eksikliğin süresinde tamamlanmaması halinde müracaat, Komisyonca reddolunur.</p> <p>(4) Bu madde uyarınca yapılacak müracaatlar hakkında 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları uygulanır.</p>
--	--

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 28- Maddeyle, 6384 sayılı Kanuna 5/A maddesi eklenmektedir.

Kanunun kapsamının genişletilmesine bağlı olarak, ihdas edilen bu maddeyle yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla Komisyona yapılacak müracaatların şekil ve süresine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin birinci fıkrasıyla, 2 nci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamında kalan, ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla manevi tazminat taleplerine ilişkin müracaatların; soruşturma, kovuşturma veya yargılama sürecinde ya da en geç bunların kesin bir kararla sonuçlandırıldığının öğrenilmesinden itibaren bir ay içinde yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, müracaatta bulunan kişinin dilekçesinde; açık kimlik ve adresini, zarara uğradığı işlemi, zararın nitelik ve niceliğini belirtmesi ve bunların belgelerini dilekçesine eklemesinin gerekli olduğu düzenlenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, müracaat dilekçesindeki bilgi ve belgelerin yetersizliği durumunda eksikliğin bir ay içinde giderilmesinin, aksi hâlde istemin reddedileceğinin Komisyon tarafından ilgiliye bildirileceği ve eksikliğin süresinde tamamlanmaması halinde müracaatın reddolunacağı hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarının, bu madde uyarınca yapılacak müracaatlar hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

MADDE 29

Koruma tedbirleri nedeniyle tazminat istemine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 5/B - (1) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca Komisyona müracaat, karar veya hükümlerin kesinleştiğinin ilgisine tebliğinden itibaren üç ay ve her hâlde karar veya hükümlerin kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde yapılır.

(2) Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ağır ceza mahkemesinin görevi kapsamında olmasına rağmen Komisyona yapılan istemler, ağır ceza mahkemesine gönderilir. Komisyonun görev alanına giren ve girmeyen istemler birlikte yapılmış ise Komisyon görev alanına girmeyen istemleri ayırmak suretiyle ağır ceza mahkemesine gönderir. Bu hallerde Komisyona yapılan istem tarihi esas alınır. Komisyon ile ağır ceza mahkemesi arasında görev konusunda anlaşmazlık çıkması halinde Komisyonun görevine giren işlerin tespiti amacıyla ağır ceza mahkemesi veya Komisyon, kesin olarak karar verilmek üzere Ankara Bölge Adliye Mahkemesine başvurur.

(3) Komisyon, tazminat istemlerine ve tazminatın geri alınmasına ilişkin yapacağı değerlendirmede Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci, 143 üncü ve 144 üncü maddelerini uygular. Komisyon tarafından verilen tazminatlarla ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununun 143 üncü maddesi uyarınca Cumhuriyet savcısının tazminatın geri alınmasına ilişkin yazılı istemleri Komisyona yapılır.

(4) Bu madde uyarınca yapılacak müracaatlar hakkında 5 inci maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları ile 5/A maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uygulanır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.
- 6384 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca Tazminat Komisyonuna, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki istemler bakımından 1/6/2024 tarihinden sonra müracaat edilebilecektir.

GEREKÇE

MADDE 29- Maddeyle, 6384 sayılı Kanuna 5/B maddesi eklenmektedir. Teklifte, Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesinin birinci fıkrasının (e), (f) ve (l) bentlerinde yer alan haller bakımından maddi ve manevi tazminat istemlerinin Komisyona yapılacağı kabul edilmektedir. Kanuna eklenen bu maddeyle Komisyona yapılacak istemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasıyla, koruma tedbirleri nedeniyle tazminat istemleri bakımından Komisyona yapılacak müracaata ilişkin süreler belirlenmektedir. Kişilerin mağduriyet yaşamalarının önlenmesi amacıyla tazminat istemlerine ilişkin müracaat süreleri, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesiyle uyumlu olacak şekilde düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ağır ceza mahkemesinin görevi kapsamında olmasına rağmen Komisyona yapılan istemlerin, Komisyon tarafından ağır ceza mahkemesine gönderileceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, Komisyonun görev alanına giren ve girmeyen istemlerin birlikte yapılması halinde Komisyonun görev alanına girmeyen istemleri ayırmak suretiyle ağır ceza mahkemesine göndermesi, görev alanına giren istemler bakımından ise incelemeye devam etmesi sağlanmaktadır. Bu gibi durumlarda hak kayıplarına neden olunmaması amacıyla başvuru süresi bakımından Komisyona yapılan istem tarihinin esas alınacağı kabul edilmektedir.

Komisyon ile ağır ceza mahkemesi arasında görev konusunda anlaşmazlık çıkması halinde Komisyonun görevine giren işlerin tespiti amacıyla ağır ceza mahkemesi veya Komisyonun, kesin olarak karar verilmek üzere Ankara Bölge Adliye Mahkemesine başvuracağı hükme bağlanmaktadır.

Komisyon, Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci maddesi kapsamında bulunan ve kendi görev alanında olmadığını değerlendirdiği istemler bakımından 6 ncı madde uyarınca müracaatın reddine karar vermeyecek, bu istemleri değerlendirmek üzere ağır ceza mahkemesine gönderecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, Komisyonun tazminat istemlerine ilişkin yapacağı değerlendirmelerde Ceza Muhakemesi Kanununun 141 inci, 143 üncü ve 144 üncü maddelerini de uygulayacağı düzenlenmektedir. Böylelikle Komisyonun, tazminat istemine, tazminatın geri alınmasına ve tazminat isteyemeyecek kişilere yönelik Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri doğrultusunda bir değerlendirme yapması sağlanmaktadır. Ayrıca, Ceza Muhakemesi Kanununun 143 üncü maddesi uyarınca kovuşturmayaya yer olmadığına ilişkin kararı sonradan kaldırılarak veya yargılamanın aleyhte yenilenmesiyle beraat kararı kaldırılarak mahkûm edilenlerden daha önce ödenen tazminatın geri alınmasına ilişkin Komisyona yapılacak istemin, Cumhuriyet savcısı tarafından yapılacağı düzenlenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, bu Kanun kapsamında Komisyona yapılacak müracaatlar bakımından dilekçede yer alması gereken hususlar ve müracaatın elektronik ortamda yapılması gibi usul hükümlerine atıf yapılmaktadır.

MADDE 30

Müracaat hakkında karar ve karara itiraz

MADDE 7- (1) Komisyon, müracaat hakkında dokuz ay içinde karar vermek zorundadır.

(2) Komisyon, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin emsal kararlarını da gözetmek suretiyle müracaat konusunda gerekçeli olarak karar verir.

(3) Komisyon kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz dilekçesi müracaata ilişkin diğer tüm belgelerle birlikte derhal itiraz merciine gönderilir. Bu itiraz öncelikli işlerden sayılarak üç ay içinde karara bağlanır. Mahkeme tarafından Komisyon kararı yerinde görülmezse işin esası hakkında karar verilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(4) Ödenmesine karar verilen tazminat, kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde Bakanlık tarafından ödenir. Ödemeye ilişkin düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.

Müracaat hakkında karar ve karara itiraz

MADDE 7- (1) Komisyon, **2 nci maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında yapılan** müracaatlar hakkında dokuz ay içinde karar vermek zorundadır.

(2) Komisyon, **Anayasa Mahkemesi ve** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin emsal kararlarını da gözetmek suretiyle müracaat konusunda gerekçeli olarak karar verir.

(3) Komisyon, usul ekonomisini gözeterek benzer nitelikteki müracaatları birleştirerek karar verebilir.

(4) Komisyon kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz dilekçesi müracaata ilişkin diğer tüm belgelerle birlikte derhal itiraz merciine gönderilir. Bu itiraz öncelikli işlerden sayılarak üç ay içinde karara bağlanır. Mahkeme tarafından Komisyon kararı yerinde görülmezse işin esası hakkında karar verilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

(5) Ödenmesine karar verilen tazminat, kararın kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde Bakanlık tarafından ödenir. Ödemeye ilişkin düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden, yapılacak işlemler harçlardan müstesnadır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 30- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Maddenin birinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, fıkradaki dokuz aylık karar verme süresinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş olanların Komisyona yapacağı müracaatlar bakımından uygulanacağı belirtilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, Komisyon tarafından müracaatlar hakkında karar verilirken, Anayasa Mahkemesi kararlarının da emsal olarak dikkate alınması hüküm altına alınmaktadır.

Maddeye eklenen yeni üçüncü fıkrayla Komisyonun usul ekonomisini gözeterek benzer nitelikteki müracaatları birleştirmesine ve bu dosyalar hakkında birlikte karar vermesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 31

Süre

MADDE 9 – (1) Bu Kanun, 23/9/2012 tarihi itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde kaydedilmiş başvurular hakkında uygulanır.

(2) Birinci fıkradaki süre Cumhurbaşkanınca uzatılabilir.

Süre

MADDE 9 – (1) Bu Kanun, **2 nci maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında yapılan müracaatlar bakımından** 23/9/2012 tarihi itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde kaydedilmiş başvurular hakkında uygulanır.

(2) Birinci fıkradaki süre Cumhurbaşkanınca uzatılabilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 31- Maddeyle, 6384 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Böylelikle, 9 uncu madde hükümlerinin mevcut uygulama alanının korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 32

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi kapsamında olup;

a) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Anayasa Mahkemesinde inceleme süreci devam eden bireysel başvuruları, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle verilen kabul edilemezlik kararının tebliğinden itibaren,

b) Anayasa Mahkemesinin incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı verdiği bireysel başvuruları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten veya düşme kararının tebliğinden itibaren,

	<p>c) Anayasa Mahkemesinin incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle verdiği düşme kararı üzerine veya 10/10/2023 tarihinden itibaren doğrudan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruları, bu Mahkemenin münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesine dayanan kabul edilemezlik kararının tebliğinden itibaren, üç ay içinde yapılacak müracaat üzerine Komisyon inceler.</p> <p>(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında Komisyona müracaat, müracaatta bulunan kişinin kimlik bilgileri ve adresi ile Anayasa Mahkemesine başvuru tarihi ve numarasını içeren imzalı bir dilekçeyle yapılır. Dilekçeye, Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuruya ilişkin form, kabul edilemezlik veya düşme kararı ve bu kararın tebliğine dair belge ile ihlal iddiasına ilişkin diğer bilgi ve belgeler eklenir. Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında Komisyona müracaat, 5 inci maddede belirlenen usule göre yapılır.</p> <p>(3) Komisyon, dilekçedeki bilgi ve belgelerin yetersizliği durumunda eksikliğin bir ay içinde giderilmesini, aksi hâlde istemin reddedileceğini ilgiliye bildirir. Dilekçedeki eksikliğin süresinde tamamlanmaması halinde müracaat, Komisyonca reddolunur.</p> <p>(4) Komisyona, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki istemler bakımından 1/6/2024 tarihinden sonra müracaat edilebilir.</p> <p>(5) Komisyonun iş yoğunluğu dikkate alınarak Adalet Bakanı tarafından, Komisyon bünyesinde ilave heyetler oluşturulması amacıyla üye ataması yapılabilir. Bu üyeler Komisyon üye tam sayısına dâhil değildir. Bu fıkra hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle uygulanır. Adalet Bakanı bu süreyi iki yıl daha uzatabilir.</p>
--	--

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 32- Maddeyle, 6384 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmektedir. Maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleriyle, ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılmış bireysel başvurulardan, Anayasa Mahkemesince başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemezlik kararı verilenler ile incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı verilenlerin, ilgililerin belirlenen süre içinde müracaatı üzerine Komisyon tarafından incelenmesine imkân tanınmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, 10/10/2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 25/7/2023 tarihli kararında (Başvuru Numarası: 2023/18536) makul sürede yargılanma hakkının ihlali iddiasıyla yapılan başvuruyla ilgili olarak, etkili bir başvuru yolu oluşturulduktan sonra inceleyeceği gerekçesiyle düşme kararı vermiştir. Mahkeme bu kararıyla, makul sürede yargılanma hakkının ihlali iddiasıyla yapılmış ve yapılacak bireysel başvurular hakkında düşme kararı vereceğini ifade etmiştir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin düşme kararı verdiği bireysel başvurular bakımından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru imkânı doğmuştur. Ayrıca bu kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı 10/10/2023 tarihinden itibaren Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapmadan, doğrudan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru imkânı oluşmuştur.

Birinci fıkranın (c) bendiyle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan bu başvuruların, Mahkemenin münhasıran iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması gerekçesiyle kabul edilemezlik kararı vermesi neticesinde ilgililerin belirlenen süre içinde müracaatı üzerine Komisyon tarafından incelenmesine imkân tanınmaktadır.

Maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarıyla, söz konusu müracaatlar ve bunların incelenmesine ilişkin usul hükümleri düzenlenmektedir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki istemler bakımından Komisyona 1/6/2024 tarihinden sonra müracaat edilebileceği düzenlenmektedir. Bu tarihten önce yapılacak istemler, yargı mercilerine yapılacak ve Ceza Muhakemesi Kanununun 142 nci maddesinin değişiklikten önceki hükümlerine göre sonuçlandırılacaktır.

Maddenin beşinci fıkrasıyla, Komisyonun iş yoğunluğu dikkate alınarak iş yükü dengesini ve Komisyonun verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla ilave heyetlerin oluşturulabilmesine imkân sağlanmaktadır.

24/3/2016 TARİHLİ VE 6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU

MADDE 33

Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek,

Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek,

vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

~~(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.~~

~~(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanın planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.~~

vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(3) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi yasaktır. Ancak bu verilerin işlenmesi;

- a) İlgili kişinin açık rızasının olması,
- b) Kanunlarda açıkça öngörülmesi,
- c) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin, kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması,
- ç) İlgili kişinin alenileştirdiği kişisel verilere ilişkin ve alenileştirme iradesine uygun olması,
- d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için zorunlu olması,
- e) Sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlarca, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla gerekli olması,
- f) İstihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardım alanlarındaki hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için zorunlu olması,
- g) Siyasi, felsefi, dini veya sendikal amaçlarla kurulan vakıf, dernek ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumların, tâbi oldukları mevzuata ve amaçlarına uygun olmak, faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla; mevcut veya eski üyelerine ve mensuplarına veyahut bu

(4) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır.	kuruluş ve oluşumlarla düzenli olarak temasta olan kişilere yönelik olması, halinde mümkündür. (4) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır.
--	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 33- Maddeyle, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Mevcut 6 ncı maddeye göre sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel verilerin işlenebilmesi, sadece ilgili kişinin açık rızasının bulunması veya kanunlarda öngörülmesi halinde mümkündür. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin özel nitelikli kişisel veriler ise açık rızanın dışında sadece kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetlerinin finansmanı, yönetimi ve planlanması amacıyla işlenebilmektedir. Buna göre mevcut düzenleme uyarınca sağlık verisini sadece Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Bakanlığı ile sağlık kuruluşları işleyebilmektedir. Ancak başta sigortacılık sektörü, çalışma mevzuatı, iş sağlığı ve güvenliği ile sosyal hizmetler alanlarında sağlık verisine ihtiyaç bulunmaktadır.

Değişiklikle, özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları, güncel ihtiyaçlar ve Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü nazara alınarak yeniden düzenlenmektedir. Maddenin ikinci fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinin yasak olduğuna dair hüküm muhafaza edilmekte ve özel nitelikli kişisel verilerin işlenebileceği haller tahdidi olarak sayılmaktadır. Bu fıkrada sayılan hallerden birinin varlığı halinde özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi mümkün olacaktır.

İkinci fıkranın (a) bendine göre, ilgili kişinin açık rızasının bulunması halinde özel nitelikli kişisel verileri işlenebilecektir.

Fıkranın (b) bendine göre, kanunlarda açıkça öngörülen hallerde özel nitelikli kişisel veriler işlenebilecektir. Örneğin; 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu uyarınca ceza mahkûmiyetine ilişkin verilerin işlenmesi ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 5 inci maddesi uyarınca kişilerin parmak izlerinin alınması bu bent kapsamında değerlendirilecektir.

Fıkranın (c) bendinde fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması halinde özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine imkân tanınmaktadır. Örneğin; herhangi bir sebeple bilinç kaybından ötürü rızasını açıklayamayacak durumda olan kişinin hayatının veya beden bütünlüğünün korunması amacıyla mahsus olarak kan grubu ve geçirilen hastalıklar gibi özel nitelikli kişisel verileri işlenebilecektir.

Fıkranın (ç) bendi uyarınca, ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verilerini alenileştirmesi halinde, bu verilerin alenileştirme iradesine uygun olarak işlenmesine imkân tanınmaktadır. Örneğin; bir kişinin acil durumlarda kullanılması için, herkesçe erişilebilir bir alanda paylaşmış olduğu

kan grubu ve alerji bilgileri gibi kişisel verilerinin bu amaca uygun olarak işlenmesi ve kullanılması hukuka uygun olacaktır.

Fıkranın (d) bendine göre özel nitelikli kişisel veriler, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için zorunlu olması halinde işlenebilecektir. Örneğin; iş sözleşmesinin sona ermesinden sonra açılması muhtemel davalarda savunma hakkının kullanılması bakımından işverenin eski işçisine ait sağlık verilerini saklamaya devam etmesi bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Aynı şekilde, engelli bir kişinin özel tüketim vergisinden istisna olarak araç alma hakkından yararlanabilmesi için bu kişinin engelli raporunun vergi dairesi tarafından işlenmesi de mümkün olacaktır.

Fıkranın (e) bendiyle, özel nitelikli kişisel verilerin; kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetlerinin planlanması, yönetimi ve finansmanı amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından işlenmesinin gerekli olması, başka bir veri işleme şartı olarak düzenlenmektedir. Buna göre, Sağlık Bakanlığı ile her türlü sağlık kuruluşunun ve Sosyal Güvenlik Kurumunun bu bentte yazılı amaçlarla tuttukları veriler ve kayıtlar bu kapsamda değerlendirilecektir.

Fıkranın (f) bendine göre özel nitelikli kişisel veriler, istihdam, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal güvenlik veya sosyal hizmetler ile sosyal yardım alanındaki hukuki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için zorunlu olması durumlarında da işlenebilecektir. Örneğin; 4857 sayılı İş Kanunuyla işverenlere verilen engelli veya hükümlü çalıştırma yükümlülüğünün yerine getirilebilmesi bakımından kişilerin sağlık verilerinin veya ceza mahkûmiyetine ilişkin verilerinin işverenlerce işlenmesi bu bent kapsamında değerlendirilecektir. Aynı şekilde, diyaliz hastalarına sunulan sağlık kuruluşuna taşıma hizmetinin yerine getirilebilmesi için kişinin sağlık raporunun işlenmesi de mümkün olacaktır.

Fıkranın (g) bendinde, siyasi, felsefi, dini veya sendikal amaçlarla kurulan vakıf, dernek veya diğer kâr amacı gütmeyen kuruluş ya da oluşumlar tarafından, özel nitelikli kişisel verilerden bazılarının işlenebilmesi düzenlenmektedir. Buna göre, bu kuruluş ve oluşumlar, mevcut ve eski üyeleri ile bu kuruluş ve oluşumlarla düzenli olarak temas halinde olan kişilerin özel nitelikli verilerini, kuruluş amaçlarına ve tabi oldukları mevzuata uygun, faaliyet alanlarıyla sınırlı ve üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla işleyebileceklerdir. Örneğin; bu kuruluş ve oluşumların mevcut üyelerinin yanı sıra eski üyeleri ve düzenli olarak bağış yapmak suretiyle kendisiyle temas halinde olan kişilerin bu durumlarına ilişkin bilgiyi işleme bu bent kapsamında değerlendirilecektir. Aynı şekilde bir sendika, kendi faaliyet alanına ve amacına ilişkin olarak sadece sendika üyeliğiyle ilgili verileri işleyebilecektir. Buna karşın sendika üyelerinin sağlık veya dinine yönelik kişisel verileri, faaliyet alanıyla ve amacıyla ilgisi olmaması sebebiyle işlenemeyecektir.

Maddenin mevcut dördüncü fıkrası uyarınca özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul) tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şartı aynen devam edecektir.

MADDE 34

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması

~~MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.~~

~~(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;~~

~~a) Yeterli korumanın bulunması,~~

~~b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması, kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilir.~~

~~(3) Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler Kurulca belirlenerek ilan edilir.~~

~~(4) Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve ikinci fıkranın (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;~~

~~a) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,~~

~~b) Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,~~

~~e) Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işleme amaç ve süresini,~~

~~ç) Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,~~

~~d) Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri,~~

Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması

MADDE 9- (1) Kişisel veriler, 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı ve aktarımın yapılacağı ülke, uluslararası kuruluş veya ülke içerisindeki sektörler hakkında yeterlilik kararı bulunması halinde, veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir.

(2) Yeterlilik kararı, Kurul tarafından verilir ve Resmî Gazete'de yayımlanır. Kurul, ihtiyaç duyması halinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü alır. Yeterlilik kararı, en geç dört yılda bir değerlendirilir. Kurul, değerlendirme sonucunda veya gerekli gördüğü diğer hallerde, yeterlilik kararını ileriye etkili olmak üzere değiştirebilir, askıya alabilir veya kaldırabilir.

(3) Yeterlilik kararı verilirken öncelikle aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Kişisel verilerin aktarılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye arasında kişisel veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumu.

b) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin ilgili mevzuatı ve uygulaması ile kişisel verilerin aktarılacağı uluslararası kuruluşun tâbi olduğu kurallar.

c) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkede veya uluslararası kuruluşun tâbi olduğu bağımsız ve etkin bir veri koruma kurumunun varlığı ile idari ve adli başvuru yollarının bulunması.

~~değerlendirmek ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.~~

- ç) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili uluslararası sözleşmelere taraf veya uluslararası kuruluşlara üye olma durumu.
- d) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, Türkiye'nin üye olduğu küresel veya bölgesel kuruluşlara üye olma durumu.
- e) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler.

(4) Kişisel veriler, yeterlilik kararının bulunmaması durumunda, 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı, ilgili kişinin aktarımın yapılacağı ülkede de haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla, aşağıda belirtilen uygun güvencelerden birinin taraflarca sağlanması halinde veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir:

- a) Yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında yapılan uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmanın varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesi.
- b) Ortak ekonomik faaliyette bulunan teşebbüs grubu bünyesindeki şirketlerin uymakla yükümlü oldukları, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümler ihtiva eden ve Kurul tarafından onaylanan bağlayıcı şirket kurallarının varlığı.
- c) Kurul tarafından ilan edilen, veri kategorileri, veri aktarımının amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri alıcısı tarafından alınacak teknik ve idari tedbirler, özel nitelikli kişisel veriler için alınan ek önlemler gibi hususları ihtiva eden standart sözleşmenin varlığı.
- ç) Yeterli korumayı sağlayacak hükümlerin yer aldığı yazılı bir taahhütname nin varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesi.

	<p>(5) Standart sözleşme, imzalanmasından itibaren beş iş günü içinde veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kuruma bildirilir.</p> <p>(6) Veri sorumluları ve veri işleyenler, yeterlilik kararının bulunmaması ve dördüncü fıkrada öngörülen uygun güvencelerden herhangi birinin sağlanamaması durumunda, arızı olmak kaydıyla sadece aşağıdaki hallerden birinin varlığı halinde yurt dışına kişisel veri aktarabilir:</p> <p>a) İlgili kişinin, muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmesi kaydıyla, aktarıma açık rıza vermesi.</p> <p>b) Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.</p> <p>c) Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.</p> <p>ç) Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.</p> <p>d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.</p> <p>e) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.</p> <p>f) Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması.</p> <p>(7) Altıncı fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tâbi faaliyetlerine uygulanmaz.</p> <p>(8) Veri sorumlusu ve veri işleyenler tarafından, yurt dışına</p>
--	--

<p>(5) Kişisel veriler, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(6) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.</p>	<p>aktarılan kişisel verilerin sonraki aktarımları ve uluslararası kuruluşlara aktarımlar bakımından da bu Kanunda yer alan güvenceler sağlanır ve bu madde hükümleri uygulanır.</p> <p>(9) Kişisel veriler, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(10) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.</p> <p>(11) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>
--	---

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 6698 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca bu maddenin birinci fıkrasının değiştirilmeden önceki hali ile değiştirildikten sonraki hali, 1/9/2024 tarihine kadar birlikte uygulanmaya devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 34- Maddeyle, 6698 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin değiştirilmesi öngörülmektedir. Kanunun 9 uncu maddesinde kişisel verilerin yurt dışına aktarılması usulü düzenlenmiştir. Maddenin mevcut birinci fıkrasına göre kişisel veriler ilgili kişinin açık rızasıyla yurt dışına aktarılabilir. Maddenin mevcut ikinci fıkrasına göre, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi için Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin bulunması ve Kurul tarafından kişisel verilerin aktarılacağı ülke bakımından yeterli korumanın bulunduğu karar verilmiş olması (yeterlilik kararı) gerekmektedir. Bununla birlikte hakkında yeterli korumayı sağladığı yönünde karar bulunmayan ülkelere, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerin aktarılması, veri işleme şartlarından birinin bulunması şartıyla sadece Türkiye'deki ve ilgili ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izin vermesi durumunda mümkündür.

Kanunun uygulanmasına bakıldığında, Ülkemizden yabancı ülkelere kişisel veri aktarılması, ilgili kişilerin tek tek açık rızasının alınması dışında sadece Türkiye'deki ve ilgili ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izin vermesiyle yapılabilmektedir. Günümüze kadar Kurula sekseni aşkın taahhütname başvurusu yapılmış olup, bunlardan çok azına izin verilmiştir. Bu nedenle yurt dışına veri aktarılması uygulamada sadece ilgili kişilerin açık rızalarının alınmasına bağlı hale gelmiştir. Bu durum, ticari hayatta hemen

hemen her şirket ve gerçek kişi tarafından sıklıkla kullanılan ve sunucuları yurt dışında bulunan ve çoğu bulut tabanlı yazılım ve uygulamaların hukuka uygun olarak kullanılabilmesini neredeyse imkânsız hale getirdiği gibi, Ülkemize yapılacak yatırımları da engelleyici bir hal almıştır.

Avrupa Birliği, 2018 yılında yürürlüğe koyduğu Genel Veri Koruma Tüzüğüyle her geçen gün gelişen teknoloji ve dijitalleşme ile ticari hayatın dinamikliğinin doğurduğu ihtiyaçları nazara alarak, ilgili kişilerin haklarını da koruyacak şekilde Avrupa Birliği dışına veri aktarılması bakımından yeni yöntemler öngörmüştür. Maddeyle Kanunun 9 uncu maddesi Tüzüğün ilgili hükümleri esas alınarak değiştirilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasına göre kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi için kural olarak, Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerindeki veri işleme şartlarından birinin varlığı ve kişisel verilerin aktarılacağı ülke, uluslararası kuruluş veya ülke içerisindeki sektörler hakkında yeterlilik kararı verilmiş olması gerekmektedir. Mevcut hükümden farklı olarak yabancı ülkenin tamamı yerine o ülke içerisindeki bir sektör veya uluslararası kuruluş özelinde de yeterlilik kararı verilmesine imkân tanınmaktadır. Örneğin; Ülkemizdeki otomotiv sektörünün yoğun ticari ilişki kurduğu bir yabancı ülkenin tamamı yerine, o ülkedeki otomotiv sektörü bakımından yeterlilik kararı verilmesi mümkün hale gelmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında yeterlilik kararının alınma usulü düzenlenmektedir. Buna göre, Kurul ihtiyaç duyması halinde ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş almak suretiyle yeterlilik kararını en geç dört yılda bir değerlendirecektir. Bu süre zarfında Kurul tarafından verilen yeterlilik kararının değerlendirilmemesi durumunda yeterlilik kararı geçerliliğini korumaya devam edecektir. Aynı fıkra gereğince Kurul, değerlendirme sonucunda veya gerekli gördüğü diğer hallerde yeterlilik kararını ileriye etkili olmak üzere değiştirebilecek, askıya alabilecek veya kaldırmayabilecektir. Fıkra düzenlenmiş dört yıllık süre düzenleyici süre olup, Kurul bu süre dolmadan da yeterlilik kararını gözden geçirebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında yeterlilik kararı verilirken Kurulun öncelikle dikkate alacağı ölçütler düzenlenmektedir. Fıkra sayılan bu ölçütler tahdidi nitelikte olmayıp, Kurul yeterlilik kararı verirken gerekli gördüğü başkaca hususları da dikkate alabilecektir.

Dördüncü fıkra, hakkında yeterlilik kararı bulunmayan ülkelere kişisel veri aktarılması bakımından Tüzüğün ilgili hükümleri nazara alınarak yeni yöntemler getirilmektedir. Buna göre hakkında yeterlilik kararı bulunmayan ülke, uluslararası kuruluş veya ülke içerisindeki sektörler, 5 inci ve 6 ncı maddelerdeki veri işleme şartlarından birinin varlığı halinde, aktarımın yapılacağı ülkede de ilgili kişinin haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması şartıyla, fıkra bentler halinde sayılan “uygun güvencelerden” birinin sağlanması durumunda kişisel veri aktarılması mümkün olacaktır.

Dördüncü fıkranın (a) bendine göre yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye’deki kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmanın varlığı ve Kurulun aktarıma izin vermesiyle yurtdışına veri aktarılması mümkün olabilecektir. Buna göre, Ülkemizdeki bir kamu kurumunun yabancı ülkedeki ilgili kamu kurumuyla belli alanda yapacağı işbirliği protokolü çerçevesinde, Kurulun izin vermesi şartıyla, karşılıklı yapılacak faaliyetlerin gerektirdiği kişisel verilerin yurt dışındaki kamu kurumuna aktarılması mümkün olacaktır.

Dördüncü fıkranın (b) bendine göre, aynı teşebbüs grubundaki şirketlerin uymakla yükümlü oldukları ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümler ihtiva eden Kurulun onayladığı bağlayıcı şirket kurallarının varlığı halinde, 5 inci ve 6 ncı maddedeki veri işleme şartlarından birinin bulunması kaydıyla, Kuruldan ayrıca izin almaya gerek olmadan bu şirketler arasında veri aktarımı yapılabilecektir. Böylece Kurulca onaylanmış bağlayıcı şirket kurallarını haiz bir teşebbüs grubunun Ülkemizdeki şirketinden, aynı grubun yabancı ülkedeki şirketine Kuruldan ayrıca izin alınmaksızın veri aktarılması mümkün olacaktır.

Dördüncü fıkranın (c) bendi uyarınca, Kurul tarafından ilan edilen standart sözleşmenin imzalanması suretiyle ayrıca bir izne ihtiyaç olmaksızın veri aktarılması mümkün olabilecektir. Standart sözleşme; veri kategorileri, veri aktarımının amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri alıcısı tarafından alınacak teknik ve idari tedbirler, özel nitelikli kişisel veriler için alınan ek önlemler gibi hususları ihtiva edecektir.

Dördüncü fıkranın (ç) bendine göre yeterli korumayı sağlayacak hükümlerin yer aldığı yazılı bir taahhütnamenin varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesi durumunda da yeterlilik kararı bulunmayan bir ülkeye kişisel veri aktarılabilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, standart sözleşmenin, imzalanmasından itibaren beş iş günü içinde veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kişisel Verileri Koruma Kurumuna bildirilmesi düzenlenmektedir.

Maddenin altıncı fıkrasındaki düzenlemeyle, yeterlilik kararı bulunmayıp ve dördüncü fıkrada öngörülen uygun güvencelerden birinin sağlanmadığı bazı istisnai durumlarda; arızı olmak kaydıyla, diğer bir ifadeyle tek veya birkaç sefer ve süreklilik taşımayacak şekilde, yurt dışına veri aktarılmasına imkân sağlanmaktadır. Örneğin; Türkiye'deki bir şirketin yurt dışında bulunan bir şirketle arızı olarak gerçekleştirmeyi düşündüğü ticari faaliyet bakımından muhatap şirketle irtibat halinde olacak çalışanlarına ilişkin bilgileri paylaşması bu fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

Yedinci fıkrayla özel statüleri nazara alınarak, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine altıncı fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Sekizinci fıkrada, kişisel verilerin yurtdışına aktarılmasından sonraki aktarımlar bakımından da bu Kanundaki güvencelerin sağlanacağı ve bu madde hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

Maddenin mevcut beşinci ve altıncı fıkraları dokuzuncu ve onuncu fıkra olarak aynen korunmakta ve onbirinci fıkrayla maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 35

Kabahatler

MADDE 18- (1) Bu Kanunun;

- a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,
- b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve

Kabahatler

MADDE 18- (1) Bu Kanunun;

- a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,
- b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve

<p>bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,</p> <p>idari para cezası verilir.</p> <p>(2) ~~Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan~~ gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.</p> <p>(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.</p>	<p>bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,</p> <p>d) 9 uncu maddenin beşinci fıkrasında öngörülen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 50.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, idari para cezası verilir.</p> <p>(2) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu, (d) bendinde öngörülen idari para cezası veri sorumlusu veya veri işleyen gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.</p> <p>(3) Kurulca verilen idari para cezalarına karşı, idare mahkemelerinde dava açılabilir.</p> <p>(4) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 6698 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca 1/6/2024 tarihi itibarıyla sulh ceza hâkimliklerinde görülmekte olan başvurular, bu hâkimliklerce görülmeye devam olunacaktır.</p>	
GEREKÇE	
<p>MADDE 35- Maddeyle, 6698 sayılı Kanununun 18 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte değiştirilen 9 uncu maddenin beşinci fıkrasına göre veri sorumluları veya veri işleyenler, imzalanan standart sözleşmeyi Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi idari yaptırıma bağlanmaktadır.</p>	

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde öngörülen idari para cezaları, veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında, (d) bendinde öngörülen idari para cezası ise veri sorumlusu veya veri işleyen gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanacaktır. Veri işleyenlere standart sözleşmenin bildirilmesi bakımından ilk kez sorumluluk yüklenmiş olması sebebiyle, fıkranın (d) bendindeki yaptırımın veri sorumlusunun yanı sıra veri işleyene de tatbik edilmesi hükme bağlanmaktadır.

Ayrıca, Kurulca verilen idari yaptırım kararlarının mahiyeti dikkate alınarak, bu kararlara karşı sulh ceza hâkimliğine başvuru yerine idare mahkemelerine dava açılması imkânı tanınmaktadır.

MADDE 36

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 9 uncu maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önceki birinci fıkrası, maddenin yürürlüğe giren değişik haliyle birlikte 1/9/2024 tarihine kadar uygulanmaya devam olunur.

(2) 1/6/2024 tarihi itibarıyla sulh ceza hâkimliklerinde görülmekte olan başvurular, bu hâkimliklerce görülmeye devam olunur.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

GEREKÇE

MADDE 36- Maddeyle, 6698 sayılı Kanuna geçici madde eklenmektedir. Maddenin birinci fıkrasıyla, 9 uncu maddede yapılan değişikliklerin yürürlüğe girmesinden sonra yaşanabilecek aksaklıklar dikkate alınarak, maddenin birinci fıkrasının değişiklikten önceki hükümlerinin maddede yapılan değişiklikle beraber üç ay daha uygulanması öngörülmektedir. Böylelikle Kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesinden önce alınmış veya sonra alınacak açık rızaya dayalı olarak Kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay daha yurt dışına veri aktarılmasına imkân tanınmaktadır.

Teklifle, Kurulca verilen idari para cezalarına karşı sulh ceza hâkimliklerine başvuru ve itiraz yerine idare mahkemelerinde dava açılması öngörüldüğünden, maddenin ikinci fıkrasıyla bu hükme ilişkin geçiş düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, 1/6/2024 tarihi itibarıyla sulh ceza hâkimlikleri önünde bulunan dosyalar, bu hâkimliklerce nihai karara bağlanacaktır.

9/6/1932 TARİHLİ VE 2004 SAYILI İCRA VE İFLAS KANUNU

MEVCUT METİN

TASLAK METİN

MADDE 37/1-a

Kanun yollarına başvurma

Madde 164- Ticaret mahkemesince verilen nihaî kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren ~~on-gün~~ içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren ~~on-gün~~ içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

Kanun yollarına başvurma

Madde 164- Ticaret mahkemesince verilen nihaî kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/1-b

V. İFLASIN KALDIRILMASI

İflasın kaldırılması:

Madde 182 – Borçlu bütün alacaklılarının taleplerinin geri aldıklarına dair bir beyanname veya tekmil alacakların itfa olunduğu hakkında bir vesika gösterir veya akdolunun konkordato tasdik edilirse mahkeme, iflasın kalkmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için mallarının kendisine iadesine karar verir.

İflâsın kaldırılmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kaldırılması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren **on gün** içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren **on-gün** içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflasın kaldırıldığı ilan olunur.

V. İFLASIN KALDIRILMASI

İflasın kaldırılması:

Madde 182 – Borçlu bütün alacaklılarının taleplerinin geri aldıklarına dair bir beyanname veya tekmil alacakların itfa olunduğu hakkında bir vesika gösterir veya akdolunun konkordato tasdik edilirse mahkeme, iflasın kalkmasına ve borçlunun serbestçe tasarrufu için mallarının kendisine iadesine karar verir.

İflâsın kaldırılmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kaldırılması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflasın kaldırıldığı ilan olunur.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/1-c

VII. İFLASIN KAPANMASI

Nihai rapor ve kapanma kararı :

Madde 254 – Paralar dağıtıldıktan sonra idare iflasa hükmeden mahkemeye son bir rapor verir.
Mahkeme iflasın idaresinde hata ve noksan görürse icra mahkemesine bundan haber verir.

VII. İFLASIN KAPANMASI

Nihai rapor ve kapanma kararı:

Madde 254 – Paralar dağıtıldıktan sonra idare iflasa hükmeden mahkemeye son bir rapor verir.
Mahkeme iflasın idaresinde hata ve noksan görürse icra mahkemesine bundan haber verir.

<p>Mahkeme, tasfiyenin bittiğini anladıktan sonra kapanma kararı verir.</p> <p>İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on-gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on-gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.</p> <p>İflas dairesi kapanmayı ilan eder.</p>	<p>Mahkeme, tasfiyenin bittiğini anladıktan sonra kapanma kararı verir.</p> <p>İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.</p> <p>İflas dairesi kapanmayı ilan eder.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.</p> <p>- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	
MADDE 37/1-ç	
<p>Kanun yolları Madde 293- (Değişik: 28/2/2018-7101/21 md.) Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.</p> <p>Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı bu kararın tebliğinden itibaren on-gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir. Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği hâllerde dosya, komiserin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahkemesine gönderilir.</p>	<p>Kanun yolları Madde 293- (Değişik: 28/2/2018-7101/21 md.) Kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.</p> <p>Kesin mühlet talebinin değerlendirilmesi sonucunda, hakkında iflâs kararı verilmeyen borçlunun konkordato talebinin reddine karar verilirse, borçlu veya varsa konkordato talep eden alacaklı bu kararın tebliğinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesinin kararı kesindir. Bölge adliye mahkemesi tarafından ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak mühlet kararı verildiği hâllerde dosya, komiserin görevlendirilmesi de dahil olmak üzere müteakip işlemlerin yürütülmesi için ilk derece mahkemesine gönderilir.</p>

Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde 164 üncü madde hükmü uygulanır.	Mahkemenin veya bölge adliye mahkemesinin konkordato talebinin reddiyle birlikte borçlunun iflâsına da karar verdiği hâllerde 164 üncü madde hükmü uygulanır.
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.	
MADDE 37/1-d	
Kanun yolları: Madde 308/a- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.) Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren on-gün içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı on-gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.	Kanun yolları: Madde 308/a- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.) Konkordato hakkında verilen karara karşı borçlu veya konkordato talep eden alacaklı, kararın tebliğinden; itiraz eden diğer alacaklılar ise tasdik kararının ilânından itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.	
MADDE 37/1-e	
Konkordatonun kısmen feshi: Madde 308/e- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.) Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza	Konkordatonun kısmen feshi: Madde 308/e- (Ek: 28/2/2018-7101/37 md.) Kendisine karşı konkordato projesi uyarınca ifada bulunulmayan her alacaklı konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza

<p>etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir.</p> <p>Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on-gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on-gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.</p>	<p>etmekle birlikte konkordatoyu tasdik eden mahkemeye başvurarak kendisi hakkında konkordatoyu feshettirebilir.</p> <p>Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	
MADDE 37/1-f	
<p>İstinaf yoluna başvurma Madde 320- Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren on-gün içinde borçlu ile alacaklılardan her biri istinaf yoluna başvurabilir.</p> <p>İcra mahkemesi tarafından verilmiş olan fevkalâde mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir.</p>	<p>İstinaf yoluna başvurma Madde 320- Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde borçlu ile alacaklılardan her biri istinaf yoluna başvurabilir.</p> <p>İcra mahkemesi tarafından verilmiş olan fevkalâde mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	

MADDE 37/1-g

İtiraz

Madde 353 – İcra mahkemesinin verdiği tazyik ve disiplin hapsine ilişkin kararlara karşı, **tefhim veya** tebliğ tarihinden itibaren **yedi gün** içinde itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı incelemesi için dosyayı o yerde icra mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde icra mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye ceza mahkemesine, icra mahkemesi hâkimi ile asliye ceza mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın asliye ceza mahkemesine gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir.

İcra mahkemesinin bu Bapta yer alan suçlardan dolayı verdiği hükümlerle ilgili olarak 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun kanun yollarına ilişkin hükümleri uygulanır.

İtiraz

Madde 353 – İcra mahkemesinin verdiği tazyik ve disiplin hapsine ilişkin kararlara karşı, tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı incelemesi için dosyayı o yerde icra mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde icra mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye ceza mahkemesine, icra mahkemesi hâkimi ile asliye ceza mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın asliye ceza mahkemesine gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir.

İcra mahkemesinin bu Bapta yer alan suçlardan dolayı verdiği hükümlerle ilgili olarak 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun kanun yollarına ilişkin hükümleri uygulanır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/1-ğ

İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 363- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın

İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 363- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın

<p>düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının yedi bin Türk lirasını geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.</p> <p>İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötüniyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.</p> <p>Kesin bir karara karşı kötüniyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.</p> <p>İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcra devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur.</p>	<p>düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının yedi bin Türk lirasını geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tebliğ tarihinden itibaren iki haftadır.</p> <p>İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötüniyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.</p> <p>Kesin bir karara karşı kötüniyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.</p> <p>İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcra devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.</p> <p>- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	
16/5/2001 TARİHLİ VE 4675 SAYILI İNFAZ HÂKİMLİĞİ KANUNU	
MADDE 37/2	
<p>İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar</p> <p>Madde 6 – Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa</p>	<p>İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar</p> <p>Madde 6 – Şikâyet başvurusu, 5 inci maddede yazılı sürenin geçmesinden sonra veya infaz hâkimliğinin görev ve yetki alanı dışında kalan bir karar, işlem veya faaliyete karşı ya da başvuru hakkı olmayan kimselerce yapılmışsa infaz hâkimi, başvuru dilekçesini esasa</p>

girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren **yedi—gün** içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine (...) yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz.

girmeden reddeder; şikâyet başvurusu başka bir yargı merciinin görevi içerisinde ise o mercie gönderir.

Şikâyet başvurusu üzerine infaz hâkimi, duruşma yapmaksızın dosya üzerinden bir hafta içinde karar verir; ancak, gerek gördüğünde karar vermeden önce şikâyet konusu işlem veya faaliyet hakkında re'sen araştırma yapabilir ve ilgililerden bilgi ve belge isteyebilir; ayrıca ceza infaz kurumu ve tutukevi ile ilgili Cumhuriyet savcısının da yazılı görüşünü alır. Disiplin cezasına karşı yapılan şikâyet üzerine infaz hâkimi, hükümlü veya tutuklunun savunmasını aldıktan ve talep edilen diğer delilleri toplayıp değerlendirdikten sonra kararını verir. Hükümlü veya tutuklu, savunmasını, hazır bulunmak ve vekaletnamesini ibraz etmek koşuluyla avukatıyla birlikte veya avukatı aracılığıyla yapabilir. İnfaz hâkimi gerekli görmesi durumunda hükümlü veya tutuklunun savunmasını ceza infaz kurumunda da alabilir.

İnfaz hâkimi, inceleme sonunda şikâyeti yerinde görmezse reddine; yerinde görürse, verilen kararın veya yapılan işlemin iptaline ya da faaliyetin durdurulmasına veya ertelenmesine karar verir.

İnfaz hâkimi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre inceleme ve işlemlerini yürütür ve kararını verir.

İnfaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren **iki hafta** içinde Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kanunlarda infaz hâkiminin onayına tabi olduğu belirtilen hususlarda da bu hüküm uygulanır.

İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine (...) yapılır. İnfaz hâkimi aynı zamanda bu mahkemenin üyesi olduğu takdirde itirazla ilgili karara katılamaz.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

26/9/2004 TARİHLİ VE 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

MADDE 37/3-a

Mahsup

Madde 63- (1) Hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve şahsi hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran bütün haller nedeniyle geçirilmiş süreler, hükmolunan hapis cezasından indirilir. Adli para cezasına hükmedilmesi durumunda, bir gün **yüz** Türk Lirası sayılmak üzere, bu cezadan indirim yapılır.

Mahsup

Madde 63- (1) Hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve şahsi hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran bütün haller nedeniyle geçirilmiş süreler, hükmolunan hapis cezasından indirilir. Adli para cezasına hükmedilmesi durumunda, bir gün **beşyüz** Türk Lirası sayılmak üzere, bu cezadan indirim yapılır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 37/3-b

Önödeme

Madde 75- (1) Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı altı ayı aşmayan suçların faili;

a) Adli para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
b) Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için **otuz** Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,

c) Hapis cezası ile birlikte adli para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adli para cezasının aşağı sınırını,

Önödeme

Madde 75- (1) Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı altı ayı aşmayan suçların faili;

a) Adli para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,
b) Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için **yüz** Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,

c) Hapis cezası ile birlikte adli para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adli para cezasının aşağı sınırını,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz. Failin on gün içinde talep etmesi koşuluyla bu miktarın birer ay ara ile üç eşit taksit hâlinde ödenmesine Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Taksitlerin süresinde ödenmemesi hâlinde önödeme hükümsüz kalır ve soruşturmaya devam edilir. Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.

(2) Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hakim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

(3) Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

(4) Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı altı ayı aşmayan hapis cezası veya adli para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adli para cezası esas alınarak belirlenir.

(5) Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.

(6) Bu madde hükümleri;

a) Bu Kanunda yer alan;

1. Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi (98 inci maddenin birinci fıkrası),
2. Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (madde 171),
3. Çevrenin taksirle kirletilmesi (182 nci maddenin birinci fıkrası),

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz. Failin on gün içinde talep etmesi koşuluyla bu miktarın birer ay ara ile üç eşit taksit hâlinde ödenmesine Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Taksitlerin süresinde ödenmemesi hâlinde önödeme hükümsüz kalır ve soruşturmaya devam edilir. Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.

(2) Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hakim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

(3) Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

(4) Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı altı ayı aşmayan hapis cezası veya adli para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adli para cezası esas alınarak belirlenir.

(5) Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.

(6) Bu madde hükümleri;

a) Bu Kanunda yer alan;

1. Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi (98 inci maddenin birinci fıkrası),
2. Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (madde 171),
3. Çevrenin taksirle kirletilmesi (182 nci maddenin birinci fıkrası),

<p>4. Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma (264 üncü maddenin birinci fıkrası),</p> <p>5. Suçu bildirmeme (278 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları), suçları,</p> <p>b) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 108 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç,</p> <p>c) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan suç,</p> <p>d) 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan suç,</p> <p>bakımından da uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki suçların beş yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde fail hakkında aynı suçtan dolayı önödeme hükümleri uygulanmaz.</p> <p>(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.</p>	<p>4. Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma (264 üncü maddenin birinci fıkrası),</p> <p>5. Suçu bildirmeme (278 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları), suçları,</p> <p>b) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 108 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç,</p> <p>c) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan suç,</p> <p>d) 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan suç,</p> <p>bakımından da uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki suçların beş yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde fail hakkında aynı suçtan dolayı önödeme hükümleri uygulanmaz.</p> <p>(7) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecek olup, bu tarihte ve sonrasında işlenen suçlar bakımından (100 TL) uygulanacaktır.	
- 1/6/2024 tarihinden önce işlenen suçlar bakımından değişiklikten önceki hükmün (30 TL) uygulanmasına devam olunacaktır.	
4/11/2004 TARİHLİ VE 5252 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN	
MADDE 37/4	
Ağır para cezasının dönüştürülmesi Madde 5- (1) (...) kanunlarda öngörülen "ağır para" cezaları, "adli para" cezasına dönüştürülmüştür.	Ağır para cezasının dönüştürülmesi Madde 5- (1) (...) kanunlarda öngörülen "ağır para" cezaları, "adli para" cezasına dönüştürülmüştür.

<p>(2) Bu kanunlarda Türk Ceza Kanununda belirlenen cezalar sistemine uygun değişiklik yapılmıca kadar, (...) alt veya üst sınırlar arasında uygulama yapılmasını gerektirir nitelikteki adli para cezalarında cezanın alt sınırı dörtüzüellimilyon, üst sınırı yüzmiyar Türk Lirası olarak uygulanır. Bu fıkra hükümleri, nispî nitelikteki adli para cezaları hakkında uygulanmaz.</p> <p>(3) Ağır para cezasından dönüştürülen adli para cezasının ödenmemesi halinde, 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 106 ncı maddesi hükümlerine göre hapis süresinin belirlenmesinde bir gün karşılığı olarak yüzmiyon Türk Lirası esas alınır.</p>	<p>(2) Bu kanunlarda Türk Ceza Kanununda belirlenen cezalar sistemine uygun değişiklik yapılmıca kadar, (...) alt veya üst sınırlar arasında uygulama yapılmasını gerektirir nitelikteki adli para cezalarında cezanın alt sınırı ikibinbeşyüz, üst sınırı beşyüzbin Türk Lirası olarak uygulanır. Bu fıkra hükümleri, nispî nitelikteki adli para cezaları hakkında uygulanmaz.</p> <p>(3) Ağır para cezasından dönüştürülen adli para cezasının ödenmemesi halinde, 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 106 ncı maddesi hükümlerine göre hapis süresinin belirlenmesinde bir gün karşılığı olarak beşyüz Türk Lirası esas alınır.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- 5 inci maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecek olup, bu tarihte ve sonrasında işlenen suçlar bakımından yeni miktarlar uygulanacaktır. 1/6/2024 tarihinden önce işlenen suçlar bakımından değişiklikten önceki miktarların uygulanmasına devam olunacaktır.	
- 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik, Kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
4/12/2004 TARİHLİ VE 5271 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNU	
MADDE 37/5-a	
Eski hâle getirme dilekçesi Madde 41 – (1) Eski hâle getirme dilekçesi, engelin kalkmasından itibaren yedi-gün içinde, süreye uyulduğunda usule ilişkin işlemleri yapacak olan mahkemeye verilir. (2) Dilekçe sahibi, sürenin geçmesinde kusuru olmadığına ilişkin olguları, varsa belgelerini de ekleyerek açıklar. Dilekçe verildiği anda usule ilişkin yapılamayan işlemler de yerine getirilir.	Eski hâle getirme dilekçesi Madde 41 – (1) Eski hâle getirme dilekçesi, engelin kalkmasından itibaren iki hafta içinde, süreye uyulduğunda usule ilişkin işlemleri yapacak olan mahkemeye verilir. (2) Dilekçe sahibi, sürenin geçmesinde kusuru olmadığına ilişkin olguları, varsa belgelerini de ekleyerek açıklar. Dilekçe verildiği anda usule ilişkin yapılamayan işlemler de yerine getirilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında kalkan engeller bakımından uygulanacaktır. Bu tarihten önce kalkan engeller bakımından değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-b

Cumhuriyet savcısının kararına itiraz

Madde 173 – (1) Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren **onbeş gün** içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz edebilir.

(2) İtiraz dilekçesinde, kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir.

(3) Sulh ceza hâkimliği, kararını vermek için soruşturmanın genişletilmesine gerek görür ise bu hususu açıkça belirtmek suretiyle, o yer Cumhuriyet başsavcılığında talepte bulunabilir; kamu davasının açılması için yeterli nedenler bulunmazsa, istemi gerekçeli olarak reddeder; itiraz edeni giderlere mahkûm eder ve dosyayı Cumhuriyet savcısına gönderir. Cumhuriyet savcısı, kararı itiraz edene ve şüpheliye bildirir.

(4) Sulh ceza hâkimliği istemi yerinde bulursa, Cumhuriyet savcısı iddianame düzenleyerek mahkemeye verir.

(5) Cumhuriyet savcısının kamu davasının açılmaması hususunda takdir yetkisini kullandığı hâllerde bu madde hükmü uygulanmaz.

(6) İtirazın reddedilmesi halinde aynı fiilden dolayı kamu davası açılabilmesi için 172 nci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.

Cumhuriyet savcısının kararına itiraz

Madde 173 – (1) Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren **iki hafta** içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz edebilir.

(2) İtiraz dilekçesinde, kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir.

(3) Sulh ceza hâkimliği, kararını vermek için soruşturmanın genişletilmesine gerek görür ise bu hususu açıkça belirtmek suretiyle, o yer Cumhuriyet başsavcılığında talepte bulunabilir; kamu davasının açılması için yeterli nedenler bulunmazsa, istemi gerekçeli olarak reddeder; itiraz edeni giderlere mahkûm eder ve dosyayı Cumhuriyet savcısına gönderir. Cumhuriyet savcısı, kararı itiraz edene ve şüpheliye bildirir.

(4) Sulh ceza hâkimliği istemi yerinde bulursa, Cumhuriyet savcısı iddianame düzenleyerek mahkemeye verir.

(5) Cumhuriyet savcısının kamu davasının açılmaması hususunda takdir yetkisini kullandığı hâllerde bu madde hükmü uygulanmaz.

(6) İtirazın reddedilmesi halinde aynı fiilden dolayı kamu davası açılabilmesi için 172 nci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-c

Basit yargılama usulü

Madde 251– (1) Asliye ceza mahkemesince, iddianamenin kabulünden sonra adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlarda basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verilebilir. 175 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca duruşma günü belirlendikten sonra basit yargılama usulü uygulanmaz.

(2) Basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verildiği takdirde mahkemece iddianame; sanık, mağdur ve şikâyetçiye tebliğ edilerek, beyan ve savunmalarını **on-beş-gün** içinde yazılı olarak bildirmeleri istenir. Tebligatta duruşma yapılmaksızın hüküm verilebileceği hususu da belirtilir. Ayrıca, toplanması gereken belgeler, ilgili kurum ve kuruluşlardan talep edilir.

(3) Beyan ve savunma için verilen süre dolduktan sonra mahkemece duruşma yapılmaksızın ve Cumhuriyet savcısının görüşü alınmaksızın, Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesi dikkate alınmak suretiyle, 223 üncü maddede belirtilen kararlardan birine hükmedilebilir. Mahkûmiyet kararı verildiği takdirde sonuç ceza dörtte bir oranında indirilir.

(4) Mahkemece, koşulları bulunması hâlinde; kısa süreli hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilebilir veya hapis cezası ertelenebilir ya da uygulanmasına sanık tarafından yazılı olarak karşı çıkılmaması kaydıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir.

(5) Hükümde itiraz usulü ile itirazın sonuçları belirtilir.

Basit yargılama usulü

Madde 251– (1) Asliye ceza mahkemesince, iddianamenin kabulünden sonra adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlarda basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verilebilir. 175 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca duruşma günü belirlendikten sonra basit yargılama usulü uygulanmaz.

(2) Basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verildiği takdirde mahkemece iddianame; sanık, mağdur ve şikâyetçiye tebliğ edilerek, beyan ve savunmalarını **iki hafta** içinde yazılı olarak bildirmeleri istenir. Tebligatta duruşma yapılmaksızın hüküm verilebileceği hususu da belirtilir. Ayrıca, toplanması gereken belgeler, ilgili kurum ve kuruluşlardan talep edilir.

(3) Beyan ve savunma için verilen süre dolduktan sonra mahkemece duruşma yapılmaksızın ve Cumhuriyet savcısının görüşü alınmaksızın, Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesi dikkate alınmak suretiyle, 223 üncü maddede belirtilen kararlardan birine hükmedilebilir. Mahkûmiyet kararı verildiği takdirde sonuç ceza dörtte bir oranında indirilir.

(4) Mahkemece, koşulları bulunması hâlinde; kısa süreli hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilebilir veya hapis cezası ertelenebilir ya da uygulanmasına sanık tarafından yazılı olarak karşı çıkılmaması kaydıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir.

(5) Hükümde itiraz usulü ile itirazın sonuçları belirtilir.

<p>(6) Mahkemece gerekli görülmesi hâlinde bu madde uyarınca hüküm verilmeye kadar her aşamada duruşma açmak suretiyle genel hükümler uyarınca yargılamaya devam edilebilir.</p> <p>(7) Basit yargılama usulü, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağır ve dilsizlik hâlleri ile soruşturma veya kovuşturma yapılması izne ya da talebe bağlı olan suçlar hakkında uygulanmaz.</p> <p>(8) Basit yargılama usulü, bu kapsama giren bir suçun, kapsama girmeyen başka bir suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde uygulanmaz.</p>	<p>(6) Mahkemece gerekli görülmesi hâlinde bu madde uyarınca hüküm verilmeye kadar her aşamada duruşma açmak suretiyle genel hükümler uyarınca yargılamaya devam edilebilir.</p> <p>(7) Basit yargılama usulü, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağır ve dilsizlik hâlleri ile soruşturma veya kovuşturma yapılması izne ya da talebe bağlı olan suçlar hakkında uygulanmaz.</p> <p>(8) Basit yargılama usulü, bu kapsama giren bir suçun, kapsama girmeyen başka bir suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde uygulanmaz.</p>
--	--

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

MADDE 37/5-ç

<p>İtiraz usulü ve inceleme mercileri</p> <p>Madde 268 – (1) Hâkim veya mahkeme kararına karşı itiraz, kanunun ayrıca hüküm koymadığı hâllerde 35 inci maddeye göre ilgililerin kararı öğrendiği günden itibaren yedi-gün içinde kararı veren mercie verilecek bir dilekçe veya tutanağa geçirilmek koşulu ile zabıt kâtibine beyanda bulunmak suretiyle yapılır. Tutanakla tespit edilen beyanı ve imzayı mahkeme başkanı veya hâkim onaylar. 263 üncü madde hükmü saklıdır.</p> <p>(2) Kararına itiraz edilen hâkim veya mahkeme, itirazı yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmezse en çok üç gün içinde, itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderir.</p> <p>(3) İtirazı incelemeye yetkili merciler aşağıda gösterilmiştir:</p> <p>a) Sulh ceza hâkimliği kararlarına yapılan itirazların incelenmesi, o yerde birden fazla sulh ceza hâkimliğinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen hâkimliğe; son numaralı hâkimlik için bir numaralı hâkimliğe; ağır ceza mahkemesinin bulunmadığı yerlerde tek sulh ceza hâkimliği varsa, yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine; ağır ceza</p>	<p>İtiraz usulü ve inceleme mercileri</p> <p>Madde 268 – (1) Hâkim veya mahkeme kararına karşı itiraz, kanunun ayrıca hüküm koymadığı hâllerde 35 inci maddeye göre ilgililerin kararı öğrendiği günden itibaren iki hafta içinde kararı veren mercie verilecek bir dilekçe veya tutanağa geçirilmek koşulu ile zabıt kâtibine beyanda bulunmak suretiyle yapılır. Tutanakla tespit edilen beyanı ve imzayı mahkeme başkanı veya hâkim onaylar. 263 üncü madde hükmü saklıdır.</p> <p>(2) Kararına itiraz edilen hâkim veya mahkeme, itirazı yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmezse en çok üç gün içinde, itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderir.</p> <p>(3) İtirazı incelemeye yetkili merciler aşağıda gösterilmiştir:</p> <p>a) Sulh ceza hâkimliği kararlarına yapılan itirazların incelenmesi, o yerde birden fazla sulh ceza hâkimliğinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen hâkimliğe; son numaralı hâkimlik için bir numaralı hâkimliğe; ağır ceza mahkemesinin bulunmadığı yerlerde tek sulh ceza hâkimliği varsa, yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine; ağır ceza</p>
--	---

mahkemesinin bulunduğu yerlerde tek sulh ceza hâkimliği varsa, en yakın ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine aittir.

b) Sulh ceza hâkimliğinin tutuklama ve adli kontrole ilişkin verdiği kararlara karşı yapılan itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulunduğu asliye ceza mahkemesi hâkimine aittir. İtirazı incelemeye yetkili mercilerin farklı olduğu hâllerde, itirazların gecikmeksizin incelenmesi amacıyla, kararına itiraz edilen sulh ceza hâkimliği tarafından gerekli tedbirler alınır. Sulh ceza hâkimliği işleri, asliye ceza hâkimi tarafından görülüyorsa itirazı inceleme yetkisi ağır ceza mahkemesi başkanına aittir.

c) Asliye ceza mahkemesi hâkimi tarafından verilen kararlara yapılacak itirazların incelenmesi, yargı çevresinde buldukları ağır ceza mahkemesine ve bu mahkeme ile başkan tarafından verilen kararlar hakkındaki itirazların incelenmesi, o yerde ağır ceza mahkemesinin birden çok dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye; son numaralı daire için birinci daireye; o yerde ağır ceza mahkemesinin tek dairesi varsa, en yakın ağır ceza mahkemesine aittir.

d) Naip hâkim kararlarına yapılacak itirazların incelenmesi, mensup oldukları ağır ceza mahkemesi başkanına, istinabe olunan mahkeme kararlarına karşı yukarıdaki bentlerde belirtilen esaslara göre buldukları yerdeki mahkeme başkanı veya mahkemeye aittir.

e) Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları ile Yargıtay ceza dairelerinin esas mahkeme olarak baktıkları davalarda verdikleri kararlara yapılan itirazlarda; üyenin kararını görevli olduğu dairesinin başkanı, daire başkanı ile ceza dairesinin kararını numara itibarıyla izleyen ceza dairesi; son numaralı daire söz konusu ise birinci ceza dairesi inceler.

mahkemesinin bulunduğu yerlerde tek sulh ceza hâkimliği varsa, en yakın ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine aittir.

b) Sulh ceza hâkimliğinin tutuklama ve adli kontrole ilişkin verdiği kararlara karşı yapılan itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulunduğu asliye ceza mahkemesi hâkimine aittir. İtirazı incelemeye yetkili mercilerin farklı olduğu hâllerde, itirazların gecikmeksizin incelenmesi amacıyla, kararına itiraz edilen sulh ceza hâkimliği tarafından gerekli tedbirler alınır. Sulh ceza hâkimliği işleri, asliye ceza hâkimi tarafından görülüyorsa itirazı inceleme yetkisi ağır ceza mahkemesi başkanına aittir.

c) Asliye ceza mahkemesi hâkimi tarafından verilen kararlara yapılacak itirazların incelenmesi, yargı çevresinde buldukları ağır ceza mahkemesine ve bu mahkeme ile başkan tarafından verilen kararlar hakkındaki itirazların incelenmesi, o yerde ağır ceza mahkemesinin birden çok dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye; son numaralı daire için birinci daireye; o yerde ağır ceza mahkemesinin tek dairesi varsa, en yakın ağır ceza mahkemesine aittir.

d) Naip hâkim kararlarına yapılacak itirazların incelenmesi, mensup oldukları ağır ceza mahkemesi başkanına, istinabe olunan mahkeme kararlarına karşı yukarıdaki bentlerde belirtilen esaslara göre buldukları yerdeki mahkeme başkanı veya mahkemeye aittir.

e) Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararları ile Yargıtay ceza dairelerinin esas mahkeme olarak baktıkları davalarda verdikleri kararlara yapılan itirazlarda; üyenin kararını görevli olduğu dairesinin başkanı, daire başkanı ile ceza dairesinin kararını numara itibarıyla izleyen ceza dairesi; son numaralı daire söz konusu ise birinci ceza dairesi inceler.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-d

İstinaf

Madde 272 – (1) İlk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, onbeş yıl ve daha fazla hapis cezalarına ilişkin hükümler, bölge adliye mahkemesince re'sen incelenir.

(2) Hükümden önce verilip hükme esas teşkil eden veya başkaca kanun yolu öngörülmemiş olan mahkeme kararlarına karşı da hükümle birlikte istinaf yoluna başvurulabilir.

(3) Ancak;

a) Hapis cezasından çevrilen adlî para cezaları hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen **üçbin** Türk Lirası dâhil adlî para cezasına mahkûmiyet hükümlerine,

b) Üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adlî para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,

c) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere,
Karşı istinaf yoluna başvurulamaz. Bu suretle verilen hükümler tekrerrüre esas olmaz.

İstinaf

Madde 272 – (1) İlk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Ancak, onbeş yıl ve daha fazla hapis cezalarına ilişkin hükümler, bölge adliye mahkemesince re'sen incelenir.

(2) Hükümden önce verilip hükme esas teşkil eden veya başkaca kanun yolu öngörülmemiş olan mahkeme kararlarına karşı da hükümle birlikte istinaf yoluna başvurulabilir.

(3) Ancak;

a) Hapis cezasından çevrilen adlî para cezaları hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen **onbeşbin** Türk Lirası dâhil adlî para cezasına mahkûmiyet hükümlerine,

b) Üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adlî para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine,

c) Kanunlarda kesin olduğu yazılı bulunan hükümlere,
Karşı istinaf yoluna başvurulamaz. Bu suretle verilen hükümler tekrerrüre esas olmaz.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükümler bakımından değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-e

İstinaf isteminin hükmü veren mahkemece reddi

Madde 276 – (1) İstinaf istemi, kanunî sürenin geçmesinden sonra veya aleyhine istinaf yoluna başvurulamayacak bir hükme karşı yapılmışsa ya da istinaf yoluna başvuranın buna hakkı yoksa, hükmü veren mahkeme bir kararla dilekçeyi reddeder.

(2) İstinaf başvurusunda bulunan Cumhuriyet savcısı veya ilgililer, ret kararının kendilerine tebliğinden itibaren **yedi gün** içinde bölge adliye mahkemesinden bu hususta bir karar vermesini isteyebilirler. Bu takdirde dosya bölge adliye mahkemesine gönderilir. Ancak, bu nedenle hükmün infazı ertelenemez.

İstinaf isteminin hükmü veren mahkemece reddi

Madde 276 – (1) İstinaf istemi, kanunî sürenin geçmesinden sonra veya aleyhine istinaf yoluna başvurulamayacak bir hükme karşı yapılmışsa ya da istinaf yoluna başvuranın buna hakkı yoksa, hükmü veren mahkeme bir kararla dilekçeyi reddeder.

(2) İstinaf başvurusunda bulunan Cumhuriyet savcısı veya ilgililer, ret kararının kendilerine tebliğinden itibaren **iki hafta** içinde bölge adliye mahkemesinden bu hususta bir karar vermesini isteyebilirler. Bu takdirde dosya bölge adliye mahkemesine gönderilir. Ancak, bu nedenle hükmün infazı ertelenemez.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-f

İstinaf isteminin tebliği ve cevabı

Madde 277 – (1) 276 ncı maddeye göre hükmü veren mahkemece reddedilmeyen istinaf dilekçesi veya beyana ilişkin tutanağın bir örneği karşı tarafa tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren **yedi gün** içinde yazılı olarak cevabını verebilir.

(2) Karşı taraf sanık ise, bir tutanağa bağlanmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla da cevabını verebilir. Cevap verildikten veya bunun için belirli süre bittikten sonra dava dosyası, bölge adliye mahkemesine (...) gönderilir.

(3) 262 ve 263 üncü madde hükümleri saklıdır.

İstinaf isteminin tebliği ve cevabı

Madde 277 – (1) 276 ncı maddeye göre hükmü veren mahkemece reddedilmeyen istinaf dilekçesi veya beyana ilişkin tutanağın bir örneği karşı tarafa tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde yazılı olarak cevabını verebilir.

(2) Karşı taraf sanık ise, bir tutanağa bağlanmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla da cevabını verebilir. Cevap verildikten veya bunun için belirli süre bittikten sonra dava dosyası, bölge adliye mahkemesine (...) gönderilir.

(3) 262 ve 263 üncü madde hükümleri saklıdır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-g

Temyiz isteminin kabule değer sayılmamasından dolayı hükmü veren mahkemece reddi

Madde 296 – (1) Temyiz istemi, kanunî sürenin geçmesinden sonra yapılmış veya temyiz edilemeyecek bir hüküm temyiz edilmiş veya temyiz edenin buna hakkı yoksa, hükmü temyiz olunan bölge adliye veya ilk derece mahkemesi bir karar ile temyiz istemini reddeder.

(2) Temyiz eden, ret kararının kendisine tebliğinden itibaren **yedi-gün** içinde Yargıtaydan bu hususta bir karar vermesini isteyebilir. Bu takdirde dosya Yargıtaya gönderilir. Ancak, bu nedenden dolayı hükmün infazı ertelenemez.

Temyiz isteminin kabule değer sayılmamasından dolayı hükmü veren mahkemece reddi

Madde 296 – (1) Temyiz istemi, kanunî sürenin geçmesinden sonra yapılmış veya temyiz edilemeyecek bir hüküm temyiz edilmiş veya temyiz edenin buna hakkı yoksa, hükmü temyiz olunan bölge adliye veya ilk derece mahkemesi bir karar ile temyiz istemini reddeder.

(2) Temyiz eden, ret kararının kendisine tebliğinden itibaren **iki hafta** içinde Yargıtaydan bu hususta bir karar vermesini isteyebilir. Bu takdirde dosya Yargıtaya gönderilir. Ancak, bu nedenden dolayı hükmün infazı ertelenemez.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının;
  - (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.
  - (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında da uygulanacaktır.

MADDE 37/5-ğ

Temyiz dilekçesinin tebliği ve cevabı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının görevi

Madde 297 – (1) 296 ncı maddeye göre hükmü veren bölge adliye mahkemesince reddedilmeyen temyiz istemine ilişkin dilekçesinin bir örneği karşı tarafa tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren **yedi-gün** içinde yazılı olarak cevabını verebilir.

(2) Cevap verildikten veya bunun için belirli süre bittikten sonra dava dosyası, bölge adliye mahkemesi (...) tarafından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen tebliğname, hükmü temyiz etmeleri veya aleyhlerine sonuç doğurabilecek görüş içermesi hâlinde sanık veya müdafii ile katılan veya vekillerine ilgili dairesince tebliğ olunur. İlgili taraf tebliğden itibaren **bir** hafta içinde yazılı olarak cevap verebilir.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca yapılacak tebligatlar, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur.

(5) 262 ve 263 üncü madde hükümleri saklıdır.

Temyiz dilekçesinin tebliği ve cevabı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının görevi

Madde 297 – (1) 296 ncı maddeye göre hükmü veren bölge adliye mahkemesince reddedilmeyen temyiz istemine ilişkin dilekçesinin bir örneği karşı tarafa tebliğ olunur. Karşı taraf, tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde yazılı olarak cevabını verebilir.

(2) Cevap verildikten veya bunun için belirli süre bittikten sonra dava dosyası, bölge adliye mahkemesi (...) tarafından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen tebliğname, hükmü temyiz etmeleri veya aleyhlerine sonuç doğurabilecek görüş içermesi hâlinde sanık veya müdafii ile katılan veya vekillerine ilgili dairesince tebliğ olunur. İlgili taraf tebliğden itibaren **iki** hafta içinde yazılı olarak cevap verebilir.

(4) Üçüncü fıkra uyarınca yapılacak tebligatlar, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur.

(5) 262 ve 263 üncü madde hükümleri saklıdır.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- **Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.**

- **5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının;**

- **(c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.**
- **(d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup da 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında da uygulanacaktır.**

MADDE 37/5-h

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itiraz yetkisi
Madde 308 – (1) Yargıtay ceza dairelerinden birinin kararına karşı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, re'sen veya istem üzerine, ilâmın kendisine verildiği tarihten itibaren **otuz-gün** içinde Ceza Genel Kuruluna itiraz edebilir. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz.

(2) İtiraz üzerine dosya, kararına itiraz edilen daireye gönderilir.
(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itiraz yetkisi
Madde 308 – (1) Yargıtay ceza dairelerinden birinin kararına karşı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, re'sen veya istem üzerine, ilâmın kendisine verildiği tarihten itibaren **bir ay** içinde Ceza Genel Kuruluna itiraz edebilir. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz.

(2) İtiraz üzerine dosya, kararına itiraz edilen daireye gönderilir.
(3) Daire, mümkün olan en kısa sürede itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-ı

Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının itiraz yetkisi
Madde 308/A- (1) (Değişik cümle: 28/3/2023-7445/22 md.) Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, re'sen veya istem üzerine, kararın kendisine verildiği tarihten itibaren **otuz-gün** içinde kararı veren daireye itiraz edebilir. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz. (Ek cümleler: 28/3/2023-7445/22 md.) Sanık aleyhine itiraz edilebilmesi için kararı etkileyecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması zorunlu olup, bu itiraz sanık veya müdafisine daire tarafından tebliğ olunur. Tebligat, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur. İlgililer, tebliğden itibaren **yedi gün** içinde yazılı olarak cevap verebilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse

Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığının itiraz yetkisi
Madde 308/A- (1) (Değişik cümle: 28/3/2023-7445/22 md.) Bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kesin nitelikteki kararlarına karşı bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı, re'sen veya istem üzerine, kararın kendisine verildiği tarihten itibaren **bir ay** içinde kararı veren daireye itiraz edebilir. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz. (Ek cümleler: 28/3/2023-7445/22 md.) Sanık aleyhine itiraz edilebilmesi için kararı etkileyecek nitelikte esaslı bir hatanın bulunması zorunlu olup, bu itiraz sanık veya müdafisine daire tarafından tebliğ olunur. Tebligat, ilgililerin dava dosyasından belirlenen son adreslerine yapılmasıyla geçerli olur. İlgililer, tebliğden itibaren **iki hafta** içinde yazılı olarak cevap verebilir. Daire, mümkün olan en kısa sürede itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı itirazı

<p>dosyayı itirazı incelemek üzere ceza daireleri başkanlar kuruluna gönderir. Kurula gönderilen itiraz hakkında, kararına itiraz edilen dairenin başkanı veya görevlendireceği üye tarafından kurula sunulmak üzere bir rapor hazırlanır. Kurulun itirazın kabulüne ilişkin kararları, gereği için dairesine gönderilir. Kurulun verdiği kararlar kesindir. Dörtten fazla ceza dairesi olan bölge adliye mahkemelerinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından daire başkanları arasından belirlenen ve dört üyeden oluşan başkanlar kurulu bu incelemeyi yapar. Başkanlar kurulunun bu maddeye ilişkin çalışma usul ve esasları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.</p>	<p>incelemek üzere ceza daireleri başkanlar kuruluna gönderir. Kurula gönderilen itiraz hakkında, kararına itiraz edilen dairenin başkanı veya görevlendireceği üye tarafından kurula sunulmak üzere bir rapor hazırlanır. Kurulun itirazın kabulüne ilişkin kararları, gereği için dairesine gönderilir. Kurulun verdiği kararlar kesindir. Dörtten fazla ceza dairesi olan bölge adliye mahkemelerinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından daire başkanları arasından belirlenen ve dört üyeden oluşan başkanlar kurulu bu incelemeyi yapar. Başkanlar kurulunun bu maddeye ilişkin çalışma usul ve esasları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	
MADDE 37/5-i	
<p>Yenileme isteminin kabule değer görülmemesi nedenleri ve kabulü hâlinde yapılacak işlem Madde 319 – (1) Yargılamanın yenilenmesi istemi, kanunda belirlenen şekilde yapılmamış veya yargılamanın yenilenmesini gerektirecek yasal hiçbir neden gösterilmemiş veya bunu doğrulayacak deliller açıklanmamış ise, bu istem kabule değer görülmemekle reddedilir.</p> <p>(2) Aksi hâlde yargılamanın yenilenmesi istemi, bir diyeceği varsa yedi gün içinde bildirmek üzere Cumhuriyet savcısı ve ilgili tarafa tebliğ olunur.</p> <p>(3) Bu madde gereğince verilen kararlara itiraz edilebilir.</p>	<p>Yenileme isteminin kabule değer görülmemesi nedenleri ve kabulü hâlinde yapılacak işlem Madde 319 – (1) Yargılamanın yenilenmesi istemi, kanunda belirlenen şekilde yapılmamış veya yargılamanın yenilenmesini gerektirecek yasal hiçbir neden gösterilmemiş veya bunu doğrulayacak deliller açıklanmamış ise, bu istem kabule değer görülmemekle reddedilir.</p> <p>(2) Aksi hâlde yargılamanın yenilenmesi istemi, bir diyeceği varsa iki hafta içinde bildirmek üzere Cumhuriyet savcısı ve ilgili tarafa tebliğ olunur.</p> <p>(3) Bu madde gereğince verilen kararlara itiraz edilebilir.</p>

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa eklenen geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/5-j

Delillerin toplanması

Madde 320 –(1) Mahkeme, yargılamanın yenilenmesi istemini yerinde bulursa delillerin toplanması için bir naip hâkimi veya istinabe olunan mahkemeyi görevlendirebileceği gibi; kendisi de bu hususları yerine getirebilir.

(2) Delillerin mahkemece veya naip hâkim tarafından veya istinabe suretiyle toplanması sırasında, soruşturmaya ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Delillerin toplanması bittikten sonra Cumhuriyet savcısı ve hakkında hüküm kurulmuş olan kişiden **yedi-günlük** süre içinde görüş ve düşüncelerini bildirmeleri istenir.

Delillerin toplanması

Madde 320 –(1) Mahkeme, yargılamanın yenilenmesi istemini yerinde bulursa delillerin toplanması için bir naip hâkimi veya istinabe olunan mahkemeyi görevlendirebileceği gibi; kendisi de bu hususları yerine getirebilir.

(2) Delillerin mahkemece veya naip hâkim tarafından veya istinabe suretiyle toplanması sırasında, soruşturmaya ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Delillerin toplanması bittikten sonra Cumhuriyet savcısı ve hakkında hüküm kurulmuş olan kişiden **iki haftalık** süre içinde görüş ve düşüncelerini bildirmeleri istenir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

13/12/2004 TARİHLİ VE 5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN

MADDE 37/6

Geçici Madde 1- (1) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki diğer kanunlarda yer alan adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, hükümlüler bir gün **yüz** Türk Lirası hesabı ile hapsedilirler.

Geçici Madde 1- (1) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki diğer kanunlarda yer alan adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, hükümlüler bir gün **beşyüz** Türk Lirası hesabı ile hapsedilirler.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

23/3/2005 TARİHLİ VE 5320 SAYILI CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜK VE UYGULAMA ŞEKLİ HAKKINDA KANUN

MADDE 37/7

Geçici Madde 2- (1) Bölge adliye mahkemeleri faaliyete geçinceye kadar hapis cezasından çevrilenler hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen **üçbin** Türk Lirası dâhil adli para cezasına mahkûmiyet hükümlerine karşı temyiz yoluna başvurulamaz.

Geçici Madde 2- (1) Bölge adliye mahkemeleri faaliyete geçinceye kadar hapis cezasından çevrilenler hariç olmak üzere, sonuç olarak belirlenen **onbeşbin** Türk Lirası dâhil adli para cezasına mahkûmiyet hükümlerine karşı temyiz yoluna başvurulamaz.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükümler bakımından değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

30/3/2005 TARİHLİ VE 5326 SAYILI KABAHAHLER KANUNU

MADDE 37/8-a

Başvurunun incelenmesi

Madde 28- (1) Başvuru üzerine mahkemece yapılan ön inceleme sonucunda;

a) Yetkili olmadığının anlaşılması halinde dosyanın yetkili sulh ceza mahkemesine gönderilmesine,

Başvurunun incelenmesi

Madde 28- (1) Başvuru üzerine mahkemece yapılan ön inceleme sonucunda;

a) Yetkili olmadığının anlaşılması halinde dosyanın yetkili sulh ceza mahkemesine gönderilmesine,

b) Başvurunun süresi içinde yapılmadığının, başvuru konusu idarî yaptırım kararının sulh ceza mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olmadığına veya başvuranın buna hakkı bulunmadığının anlaşılması halinde, bu nedenlerle başvurunun reddine,

c) (a) ve (b) bentlerinde sayılan nedenlerin bulunmaması halinde başvurunun usulden kabulüne,

Karar verilir.

(2) Başvurunun usulden kabulü halinde mahkeme dilekçenin bir örneğini ilgili kamu kurum ve kuruluşuna tebliğ eder.

(3) İlgili kamu kurum ve kuruluşu, başvuru dilekçesinin tebliği tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde mahkemeye cevap verir. Başvuru konusu idarî yaptırıma ilişkin işlem dosyasının tamamının bir örneği, cevap dilekçesi ile birlikte mahkemeye verilir. Mahkeme, işlem dosyasının aslını da ilgili kamu kurum ve kuruluşundan isteyebilir. Cevap dilekçesi, idarî yaptırım kararına karşı başvuruda bulunan kişi sayısından bir fazla nüsha olarak verilir.

(4) Mahkeme, başvuruda bulunan kişilere cevap dilekçesinin bir örneğini tebliğ eder; talep üzerine veya re'sen tarafları çağırarak belli bir gün ve saatte dinleyebilir. Dinleme için belirlenen günle tebligatın yapılacağı gün arasında en az bir haftalık zaman olmasına dikkat edilir. Dinleme sırasında taraflar veya avukatları hazır bulunur. Mazeretsiz olarak hazır bulunmama, yokluklarında karar verilmesine engel değildir. Bu husus, tebligat yazısında açıkça belirtilir.

(5) Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklığa, bilirkişi incelemesine ve keşfe ilişkin hükümleri, bu başvuru ile ilgili olarak da uygulanır.

(6) Dinlemede sırasıyla; hazır bulunan başvuru sahibi ve avukatı, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun temsilcisi, varsa tanıklar dinlenir, bilirkişi raporu okunur, diğer deliller ortaya konulur.

(7) Mahkeme, ilgilileri dinledikten ve bütün delilleri ortaya koyduktan sonra aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen ve hazır bulunan tarafa son sözünü sorar. Son söz hakkı, aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen

b) Başvurunun süresi içinde yapılmadığının, başvuru konusu idarî yaptırım kararının sulh ceza mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olmadığına veya başvuranın buna hakkı bulunmadığının anlaşılması halinde, bu nedenlerle başvurunun reddine,

c) (a) ve (b) bentlerinde sayılan nedenlerin bulunmaması halinde başvurunun usulden kabulüne,

Karar verilir.

(2) Başvurunun usulden kabulü halinde mahkeme dilekçenin bir örneğini ilgili kamu kurum ve kuruluşuna tebliğ eder.

(3) İlgili kamu kurum ve kuruluşu, başvuru dilekçesinin tebliği tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde mahkemeye cevap verir. Başvuru konusu idarî yaptırıma ilişkin işlem dosyasının tamamının bir örneği, cevap dilekçesi ile birlikte mahkemeye verilir. Mahkeme, işlem dosyasının aslını da ilgili kamu kurum ve kuruluşundan isteyebilir. Cevap dilekçesi, idarî yaptırım kararına karşı başvuruda bulunan kişi sayısından bir fazla nüsha olarak verilir.

(4) Mahkeme, başvuruda bulunan kişilere cevap dilekçesinin bir örneğini tebliğ eder; talep üzerine veya re'sen tarafları çağırarak belli bir gün ve saatte dinleyebilir. Dinleme için belirlenen günle tebligatın yapılacağı gün arasında en az bir haftalık zaman olmasına dikkat edilir. Dinleme sırasında taraflar veya avukatları hazır bulunur. Mazeretsiz olarak hazır bulunmama, yokluklarında karar verilmesine engel değildir. Bu husus, tebligat yazısında açıkça belirtilir.

(5) Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklığa, bilirkişi incelemesine ve keşfe ilişkin hükümleri, bu başvuru ile ilgili olarak da uygulanır.

(6) Dinlemede sırasıyla; hazır bulunan başvuru sahibi ve avukatı, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun temsilcisi, varsa tanıklar dinlenir, bilirkişi raporu okunur, diğer deliller ortaya konulur.

(7) Mahkeme, ilgilileri dinledikten ve bütün delilleri ortaya koyduktan sonra aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen ve hazır bulunan tarafa son sözünü sorar. Son söz hakkı, aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen

<p>tarafın kanunî temsilcisi veya avukatı tarafından da kullanılabilir. Mahkeme son kararını hazır bulunan tarafların huzurunda açıklar.</p> <p>(8) Mahkeme, son karar olarak idarî yaptırım kararının;</p> <p>a) Hukuka uygun olması nedeniyle, "başvurunun reddine",</p> <p>b) Hukuka aykırı olması nedeniyle, "idarî yaptırım kararının kaldırılmasına",</p> <p>Karar verir.</p> <p>(9) İdarî para cezasının alt ve üst sınırının kanunda gösterildiği kabahatler dolayısıyla verilmiş idarî para cezasına karşı başvuruda bulunulması halinde, mahkeme idarî para cezasının miktarında değişiklik yaparak da başvurunun kabulüne karar verebilir.</p> <p>(10) Üçbin Türk Lirası dahil idarî para cezalarına karşı başvuru üzerine verilen kararlar kesindir.</p>	<p>tarafın kanunî temsilcisi veya avukatı tarafından da kullanılabilir. Mahkeme son kararını hazır bulunan tarafların huzurunda açıklar.</p> <p>(8) Mahkeme, son karar olarak idarî yaptırım kararının;</p> <p>a) Hukuka uygun olması nedeniyle, "başvurunun reddine",</p> <p>b) Hukuka aykırı olması nedeniyle, "idarî yaptırım kararının kaldırılmasına",</p> <p>Karar verir.</p> <p>(9) İdarî para cezasının alt ve üst sınırının kanunda gösterildiği kabahatler dolayısıyla verilmiş idarî para cezasına karşı başvuruda bulunulması halinde, mahkeme idarî para cezasının miktarında değişiklik yaparak da başvurunun kabulüne karar verebilir.</p> <p>(10) Onbeşbin Türk Lirası dahil idarî para cezalarına karşı başvuru üzerine verilen kararlar kesindir.</p>
---	--

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 1/6/2024 tarihinden önce verilen kararlar bakımından değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/8-b

<p>İtiraz yolu</p> <p>Madde 29- (1) Mahkemenin verdiği son karara karşı, Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde yapılır.</p> <p>(2) İtirazla ilgili karar, dosya üzerinden inceleme yapılarak verilir.</p> <p>(3) Mahkeme, her bir itirazla ilgili olarak "itirazın kabulüne" veya "itirazın reddine" karar verir.</p> <p>(4) Mahkemenin verdiği karar taraflara tebliğ edilir. Vekil olarak avukatla temsil edilme halinde ayrıca taraflara tebligat yapılmaz.</p>	<p>İtiraz yolu</p> <p>Madde 29- (1) Mahkemenin verdiği son karara karşı, Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliği tarihten itibaren en geç iki hafta içinde yapılır.</p> <p>(2) İtirazla ilgili karar, dosya üzerinden inceleme yapılarak verilir.</p> <p>(3) Mahkeme, her bir itirazla ilgili olarak "itirazın kabulüne" veya "itirazın reddine" karar verir.</p> <p>(4) Mahkemenin verdiği karar taraflara tebliğ edilir. Vekil olarak avukatla temsil edilme halinde ayrıca taraflara tebligat yapılmaz.</p>
--	---

(5) İdarî yaptırım kararının ağır ceza mahkemesi tarafından verilmesi halinde bu karara karşı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraz edilebilir.	(5) İdarî yaptırım kararının ağır ceza mahkemesi tarafından verilmesi halinde bu karara karşı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraz edilebilir.
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.	
3/7/2005 TARİHLİ VE 5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNU	
MADDE 37/9	
Şikâyet ve itiraz MADDE 41/E- (Ek:24/11/2021-7343/43 md.) (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyette bulunulabilir. (2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir. (3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir.	Şikâyet ve itiraz MADDE 41/E- (Ek:24/11/2021-7343/43 md.) (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyette bulunulabilir. (2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir. (3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir.

İtiraz mercii, bir hafta içinde kararını verir. Mercii, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.	İtiraz mercii, bir hafta içinde kararını verir. Mercii, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. - 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.	
12/1/2011 TARİHLİ VE 6100 SAYILI HUKUK MUHALEMELERİ KANUNU	
MADDE 37/10-a	
Ret talebine ilişkin kararlara karşı istinaf MADDE 43- (1) Esas hüküm bakımından istinaf yolu kapalı bulunan dava ve işlerde, hâkimin reddi talebiyle ilgili merci kararları kesindir. (2) Esas hüküm bakımından istinaf yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki merci kararlarına karşı tefhim veya tebliği tarihinden itibaren bir hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir; bu hâlde 347 nci madde hükmü uygulanmaz. Bölge adliye mahkemesinin bu husustaki kararları kesindir. (3) Ret talebinin reddine ilişkin merci kararının bölge adliye mahkemesince uygun bulunmayarak kaldırılması veya ret talebinin kabulüne ilişkin merci kararının bölge adliye mahkemesince uygun bulunması hâlinde, ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen hâkimce yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa etkili işlemler, davaya daha sonra bakacak hâkim tarafından iptal olunur.	Ret talebine ilişkin kararlara karşı istinaf MADDE 43- (1) Esas hüküm bakımından istinaf yolu kapalı bulunan dava ve işlerde, hâkimin reddi talebiyle ilgili merci kararları kesindir. (2) Esas hüküm bakımından istinaf yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki merci kararlarına karşı tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir; bu hâlde 347 nci madde hükmü uygulanmaz. Bölge adliye mahkemesinin bu husustaki kararları kesindir. (3) Ret talebinin reddine ilişkin merci kararının bölge adliye mahkemesince uygun bulunmayarak kaldırılması veya ret talebinin kabulüne ilişkin merci kararının bölge adliye mahkemesince uygun bulunması hâlinde, ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen hâkimce yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa etkili işlemler, davaya daha sonra bakacak hâkim tarafından iptal olunur.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/10-b

Ret talebine ilişkin kararların temyizi

MADDE 44- (1) Esas hüküm bakımından temyiz yolu kapalı bulunan dava ve işlerde, bölge adliye mahkemesi başkan ve üyelerinin reddine ilişkin bölge adliye mahkemesi kararları kesindir.

(2) Esas hüküm bakımından temyiz yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki karar, **tefhim veya** tebliği tarihinden itibaren **bir** hafta içinde temyiz edilebilir. Bu hâlde 347 nci madde hükmü uygulanmaz. Yargıtayın bu husustaki kararı kesindir.

(3) Bölge adliye mahkemesi hâkiminin reddine ilişkin talebin reddi konusundaki kararın temyizi üzerine Yargıtayca bozulması veya ret talebinin kabulüne ilişkin kararın Yargıtayca onanması hâlinde, ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen hâkimce yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa ilişkin işlemler, davaya daha sonra bakacak olan bölge adliye mahkemesi tarafından iptal olunur.

Ret talebine ilişkin kararların temyizi

MADDE 44- (1) Esas hüküm bakımından temyiz yolu kapalı bulunan dava ve işlerde, bölge adliye mahkemesi başkan ve üyelerinin reddine ilişkin bölge adliye mahkemesi kararları kesindir.

(2) Esas hüküm bakımından temyiz yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki karar, tebliği tarihinden itibaren **iki** hafta içinde temyiz edilebilir. Bu hâlde 347 nci madde hükmü uygulanmaz. Yargıtayın bu husustaki kararı kesindir.

(3) Bölge adliye mahkemesi hâkiminin reddine ilişkin talebin reddi konusundaki kararın temyizi üzerine Yargıtayca bozulması veya ret talebinin kabulüne ilişkin kararın Yargıtayca onanması hâlinde, ret sebebinin doğduğu tarihten itibaren reddedilen hâkimce yapılmış olan ve ret talebinde bulunan tarafça itiraz edilen esasa ilişkin işlemler, davaya daha sonra bakacak olan bölge adliye mahkemesi tarafından iptal olunur.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.
- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/10-c

Adli yardım talebinin incelenmesi

MADDE 337- (1) Mahkeme, adli yardım talebi hakkında duruşma yapmaksızın karar verebilir. Ancak, talep hâlinde inceleme duruşmalı olarak yapılır. Adli yardım taleplerinin reddine ilişkin mahkeme kararlarında sunulan bilgi ve belgelerin kabul edilmeme sebebi açıkça belirtilir.

(2) Adli yardım talebinin reddine ilişkin kararlara karşı, tebliğinden itibaren **bir** hafta içinde kararı veren mahkemeye dilekçe vermek suretiyle itiraz edilebilir. Kararına itiraz edilen mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde ise aynı işlere bakmakla görevli en yakın mahkemeye gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir. Adli yardım talebi reddedilirse, ödeme gücünde sonradan gerçekleşen ciddi bir azalmaya dayanılarak tekrar talepte bulunulabilir.

(3) Adli yardım, daha önce yapılan yargılama giderlerini kapsamaz.

Adli yardım talebinin incelenmesi

MADDE 337- (1) Mahkeme, adli yardım talebi hakkında duruşma yapmaksızın karar verebilir. Ancak, talep hâlinde inceleme duruşmalı olarak yapılır. Adli yardım taleplerinin reddine ilişkin mahkeme kararlarında sunulan bilgi ve belgelerin kabul edilmeme sebebi açıkça belirtilir.

(2) Adli yardım talebinin reddine ilişkin kararlara karşı, tebliğinden itibaren **iki** hafta içinde kararı veren mahkemeye dilekçe vermek suretiyle itiraz edilebilir. Kararına itiraz edilen mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde adli yardım talebi yapılan hukuk mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde ise aynı işlere bakmakla görevli en yakın mahkemeye gönderir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir. Adli yardım talebi reddedilirse, ödeme gücünde sonradan gerçekleşen ciddi bir azalmaya dayanılarak tekrar talepte bulunulabilir.

(3) Adli yardım, daha önce yapılan yargılama giderlerini kapsamaz.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 37/10-ç

İstinaf dilekçesinin reddi

MADDE 346- (1) İstinaf dilekçesi, kanuni süre geçtikten sonra verilir veya kesin olan bir karara ilişkin olursa, kararı veren mahkeme istinaf dilekçesinin reddine karar verir ve 344 üncü maddeye göre yatırılan

İstinaf dilekçesinin reddi

MADDE 346- (1) İstinaf dilekçesi, kanuni süre geçtikten sonra verilir veya kesin olan bir karara ilişkin olursa, kararı veren mahkeme istinaf dilekçesinin reddine karar verir ve 344 üncü maddeye göre yatırılan

<p>giderden karşılanmak suretiyle ret kararını kendiliğinden ilgiliye tebliğ eder.</p> <p>(2) Bu ret kararına karşı tebliği tarihinden itibaren bir hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvurulduğu ve gerekli giderler de yatırıldığı takdirde dosya, kararı veren mahkemece yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Bölge adliye mahkemesi ilgili dairesi istinaf dilekçesinin reddine ilişkin kararı yerinde görmezse, ilk istinaf dilekçesine göre gerekli incelemeyi yapar.</p>	<p>giderden karşılanmak suretiyle ret kararını kendiliğinden ilgiliye tebliğ eder.</p> <p>(2) Bu ret kararına karşı tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvurulduğu ve gerekli giderler de yatırıldığı takdirde dosya, kararı veren mahkemece yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Bölge adliye mahkemesi ilgili dairesi istinaf dilekçesinin reddine ilişkin kararı yerinde görmezse, ilk istinaf dilekçesine göre gerekli incelemeyi yapar.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
<p>- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.</p> <p>- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.</p>	
MADDE 37/10-d	
<p>Tedbire muhalefetin cezası MADDE 398- (Değişik:22/7/2020-7251/43 md.)</p> <p>(1) İhtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymayan veya tedbir kararına aykırı davranan kimse, ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde şikâyet edilmesi üzerine, altı aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır. Görevli ve yetkili mahkeme, esas hakkındaki dava henüz açılmamışsa, ihtiyati tedbir kararı veren mahkeme; esas hakkındaki dava açılmışsa, bu davanın görüldüğü mahkemedir.</p> <p>(2) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi ve duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar edilir.</p> <p>(3) Mahkeme duruşmaya gelen şikâyet olunana, 5271 sayılı Kanunun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır.</p>	<p>Tedbire muhalefetin cezası MADDE 398- (Değişik:22/7/2020-7251/43 md.)</p> <p>(1) İhtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymayan veya tedbir kararına aykırı davranan kimse, ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde şikâyet edilmesi üzerine, altı aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır. Görevli ve yetkili mahkeme, esas hakkındaki dava henüz açılmamışsa, ihtiyati tedbir kararı veren mahkeme; esas hakkındaki dava açılmışsa, bu davanın görüldüğü mahkemedir.</p> <p>(2) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi ve duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar edilir.</p> <p>(3) Mahkeme duruşmaya gelen şikâyet olunana, 5271 sayılı Kanunun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır.</p>

(4) Mahkeme, dosyadaki delilleri değerlendirerek gerekli araştırmayı yapar. Yargılama sonunda şikâyet olunanın ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymadığı veya tedbir kararına aykırı davrandığı tespit edilirse, birinci fıkra uyarınca disiplin hapsi ile cezalandırılmasına; aksi takdirde şikâyetin reddine karar verilir.

(5) Taraflar, kararın **tefhim veya** tebliğinden itibaren **bir** hafta içinde karara itiraz edebilir. İtirazı, o yerde hükmü veren mahkemenin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisinden sonra gelen daire; son numaralı daire için bir numaralı daire; o yerde hükmü veren mahkemenin tek dairesi bulunması hâlinde en yakın yerdeki aynı düzey ve sıfattaki mahkeme inceler.

(6) İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Merci, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(7) Bu madde uyarınca verilen disiplin hapsi kararları kesinleşmeden infaz edilemez. Kesinleşen kararların infazı Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır.

(8) Tedbir kararına aykırı davranışın sona ermesi veya tedbir kararının gereğinin yerine getirilmesi ya da şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde, dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(9) Disiplin hapsine ilişkin karar, kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(4) Mahkeme, dosyadaki delilleri değerlendirerek gerekli araştırmayı yapar. Yargılama sonunda şikâyet olunanın ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymadığı veya tedbir kararına aykırı davrandığı tespit edilirse, birinci fıkra uyarınca disiplin hapsi ile cezalandırılmasına; aksi takdirde şikâyetin reddine karar verilir.

(5) Taraflar, kararın tebliğinden itibaren **iki** hafta içinde karara itiraz edebilir. İtirazı, o yerde hükmü veren mahkemenin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisinden sonra gelen daire; son numaralı daire için bir numaralı daire; o yerde hükmü veren mahkemenin tek dairesi bulunması hâlinde en yakın yerdeki aynı düzey ve sıfattaki mahkeme inceler.

(6) İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Merci, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(7) Bu madde uyarınca verilen disiplin hapsi kararları kesinleşmeden infaz edilemez. Kesinleşen kararların infazı Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır.

(8) Tedbir kararına aykırı davranışın sona ermesi veya tedbir kararının gereğinin yerine getirilmesi ya da şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde, dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(9) Disiplin hapsine ilişkin karar, kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

7/11/2013 TARİHLİ VE 6502 SAYILI TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

MADDE 37/11

Karar ve karara itiraz

MADDE 70- (1) (Değişik cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Tüketici hakem heyeti kararları tarafları bağlar. Tüketici hakem heyetlerince vekâlet ücreti ödenmesine karar verilemez.

(2) (Değişik cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Tüketici hakem heyeti tarafından tebliği gereken evrakın taraflara veya vekillerine 213 sayılı Kanunun 107/A maddesi hükümlerine göre elektronik ortamda tebliği yapılır, bu kapsamda elektronik ortamda tebligat yapılamadığı durumlarda 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Tüketici hakem heyetinin kararları, İcra ve İflâs Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir.

(3) Taraflar, tüketici hakem heyetinin kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren **on beş gün** içinde tüketici hakem heyetinin veya tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yerdeki tüketici mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz, tüketici hakem heyeti kararının icrasını durdurmaz. Ancak talep edilmesi şartıyla hâkim, tüketici hakem heyeti kararının icrasını tedbir yoluyla durdurabilir.

(4) İtiraz olunan kararın, esas yönünden kanuna uygun olup da, kanunun olaya uygulanmasında hata edilmiş olmasından dolayı itirazın kabul edilmesi gerektiği veya kanuna uymayan husus hakkında yeniden yargılamayı gerektirmediği takdirde tüketici mahkemesi evrak üzerinde, kararı değiştirerek veya düzelterek onama kararı verebilir. Tarafların kimliklerine, ticari unvanlarına ait yanlışlıklarla, yazı, hesap veya diğer açık ifade yanlışlıkları hakkında da bu hüküm uygulanır. Karar, usule ve kanuna uygun olup da gösterilen gerekçe doğru bulunmazsa, gerekçe değiştirilerek veya düzelterek onanır.

Karar ve karara itiraz

MADDE 70- (1) (Değişik cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Tüketici hakem heyeti kararları tarafları bağlar. Tüketici hakem heyetlerince vekâlet ücreti ödenmesine karar verilemez.

(2) (Değişik cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Tüketici hakem heyeti tarafından tebliği gereken evrakın taraflara veya vekillerine 213 sayılı Kanunun 107/A maddesi hükümlerine göre elektronik ortamda tebliği yapılır, bu kapsamda elektronik ortamda tebligat yapılamadığı durumlarda 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Tüketici hakem heyetinin kararları, İcra ve İflâs Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir.

(3) Taraflar, tüketici hakem heyetinin kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren **iki hafta** içinde tüketici hakem heyetinin veya tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yerdeki tüketici mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz, tüketici hakem heyeti kararının icrasını durdurmaz. Ancak talep edilmesi şartıyla hâkim, tüketici hakem heyeti kararının icrasını tedbir yoluyla durdurabilir.

(4) İtiraz olunan kararın, esas yönünden kanuna uygun olup da, kanunun olaya uygulanmasında hata edilmiş olmasından dolayı itirazın kabul edilmesi gerektiği veya kanuna uymayan husus hakkında yeniden yargılamayı gerektirmediği takdirde tüketici mahkemesi evrak üzerinde, kararı değiştirerek veya düzelterek onama kararı verebilir. Tarafların kimliklerine, ticari unvanlarına ait yanlışlıklarla, yazı, hesap veya diğer açık ifade yanlışlıkları hakkında da bu hüküm uygulanır. Karar, usule ve kanuna uygun olup da gösterilen gerekçe doğru bulunmazsa, gerekçe değiştirilerek veya düzelterek onanır.

(5) Tüketici hakem heyeti kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine tüketici mahkemesinin vereceği karar kesindir.

(6) Tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine verdiği kararlara karşı açılan itiraz davalarında, kararın iptali durumunda tüketici aleyhine, avukatlık asgari ücret tarifesine göre nisbi tarife üzerinden vekâlet ücretine hükmedilir. (Ek cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Ancak, mevcut olduğu hâlde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali hâlinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekâlet ücretine hükmedilemez.

(7) Uyuşmazlıkla ilgili olarak tüketici hakem heyeti tarafından tüketici aleyhine verilen kararlarda tebligat ve bilirkişi ücretleri Bakanlıkça karşılanır. Uyuşmazlığın tüketicinin lehine sonuçlanması durumunda ise, tebligat ve bilirkişi ücretleri 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre karşı taraftan tahsil olunarak bütçeye gelir kaydedilir.

(5) Tüketici hakem heyeti kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine tüketici mahkemesinin vereceği karar kesindir.

(6) Tüketici hakem heyetlerinin tüketici lehine verdiği kararlara karşı açılan itiraz davalarında, kararın iptali durumunda tüketici aleyhine, avukatlık asgari ücret tarifesine göre nisbi tarife üzerinden vekâlet ücretine hükmedilir. (Ek cümle:24/3/2022-7392/14 md.) Ancak, mevcut olduğu hâlde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali hâlinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekâlet ücretine hükmedilemez.

(7) Uyuşmazlıkla ilgili olarak tüketici hakem heyeti tarafından tüketici aleyhine verilen kararlarda tebligat ve bilirkişi ücretleri Bakanlıkça karşılanır. Uyuşmazlığın tüketicinin lehine sonuçlanması durumunda ise, tebligat ve bilirkişi ücretleri 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre karşı taraftan tahsil olunarak bütçeye gelir kaydedilir.

YÜRÜRLÜK TARİHİ

- Bu değişiklik, 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

- 7499 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca bu maddede yapılan değişiklik, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

GEREKÇE

MADDE 37- Teklifte kanun yollarına başvuru süreleri, hafta veya ay olarak belirlenmekte ve bu sürelerin kararın tebliğiyle başlayacağı kabul edilmektedir. Bu kapsamda 2004, 4675, 5271, 5326, 5395, 6100 ve 6502 sayılı Kanunların muhtelif maddelerinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Teklifle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun adli para cezalarının düzenlendiği 52 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Bu kapsamda maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 63 üncü ve 75 inci maddeleri ile 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 5 inci maddesinde ve 5275 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Maddeyle, 5271 sayılı Kanununun 272 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, hapis cezalarından çevrilen adli para cezaları hariç olmak üzere, ilk derece mahkemelerince verilen adli para cezasına mahkûmiyet hükümleri bakımından belirlenen kesinlik sınırı yükseltilmektedir. Ayrıca, 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesinde değişiklik yapılarak bu maddedeki kesinlik sınırı da yükseltilmektedir. Böylelikle, Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesinde yapılan bir gün karşılığı adli para cezası miktarının artırılmasına ilişkin değişikliğe uyum sağlanmaktadır.

Diğer yandan, 5326 sayılı Kanununun 28 inci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle idarî para cezalarına karşı başvuru üzerine sulh ceza hakimliklerince verilen kararların kesinlik sınırı, üçbin Türk Lirasından onbeşbin Türk Lirasına çıkarılmaktadır.

12/4/2000 TARİHLİ VE 4562 SAYILI ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ KANUNU

MADDE 38

Afet bölgelerinde sanayi alanları ve işyerleri **Geçici Madde 17- (Ek: 14/7/2023-7456/10 md.)**

6/2/2023 tarihinde yaşanan depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, afet bölgesi ilan tarihinden itibaren **bir** yıl süreyle sanayi alanı olabilecek yerler, fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği ve yerleşim merkezine yakınlığı gibi kriterler gözetilerek, alanın durumuna göre ilgili kurumların görüşü alınarak Bakanlıkça tespit edilir. Tespit edilen yerler Cumhurbaşkanı kararıyla sanayi alanı olarak belirlenir.

Birinci fıkrada görüş sorulan alanlar için, ilgili mevzuatta kurul, komisyon ve benzerlerine verilen yetkiler ilgili bakanlar tarafından kullanılır. İlgili bakanlar bu yetkilerini devredebilir. İlgili kurumlarca verilmesi gereken görüşler bir hafta içinde verilmediği takdirde olumlu görüş verilmiş sayılır. Belirlenen sanayi alanlarında ilgili kurumlarca izinlendirme ve vasıf değişikliği bir hafta içinde yapılır. Bu işlemlerde Bakanlıktan herhangi bir ücret talep edilmez. İmar ve parselasyon planları ile değişiklikleri Bakanlıkça hazırlanır veya hazırlattırılır ve onaylanır. Bakanlıkça hazırlanacak imar planlarına ilişkin ilgili kurumlardan talep edilen görüşler bir hafta içinde bildirilmek zorundadır. Bakanlıkça onaylanan plan ve

Afet bölgelerinde sanayi alanları ve işyerleri **Geçici Madde 17- (Ek: 14/7/2023-7456/10 md.)**

6/2/2023 tarihinde yaşanan depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, afet bölgesi ilan tarihinden itibaren **iki** yıl süreyle sanayi alanı olabilecek yerler, fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği ve yerleşim merkezine yakınlığı gibi kriterler gözetilerek, alanın durumuna göre ilgili kurumların görüşü alınarak Bakanlıkça tespit edilir. Tespit edilen yerler Cumhurbaşkanı kararıyla sanayi alanı olarak belirlenir.

Birinci fıkrada görüş sorulan alanlar için, ilgili mevzuatta kurul, komisyon ve benzerlerine verilen yetkiler ilgili bakanlar tarafından kullanılır. İlgili bakanlar bu yetkilerini devredebilir. İlgili kurumlarca verilmesi gereken görüşler bir hafta içinde verilmediği takdirde olumlu görüş verilmiş sayılır. Belirlenen sanayi alanlarında ilgili kurumlarca izinlendirme ve vasıf değişikliği bir hafta içinde yapılır. Bu işlemlerde Bakanlıktan herhangi bir ücret talep edilmez. İmar ve parselasyon planları ile değişiklikleri Bakanlıkça hazırlanır veya hazırlattırılır ve onaylanır. Bakanlıkça hazırlanacak imar planlarına ilişkin ilgili kurumlardan talep edilen görüşler bir hafta içinde bildirilmek zorundadır. Bakanlıkça onaylanan plan ve

parselasyon planlarında 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara ilişkin hükümleri uygulanmaz.

Belirlenen sanayi alanlarında, dava süreci devam edenler ile kesinleşen ancak henüz tapuya tescil edilmemiş olanlar hariç olmak üzere, tespit dışı bırakılan yerlerin 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesi kapsamında Bakanlığın talebine istinaden ilgili kurumların görüşleri alınmaksızın Hazine adına idari yoldan tescili yapılır.

Birinci fıkraya göre tespit yapılırken 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında düzenlenen ara ve uç ürün üretme şartlı ihalelere ilişkin ruhsatlar hariç tutulur. Birinci fıkra kapsamında belirlenen sanayi alanlarına denk gelen maden ruhsat sahalarının girişimli kısmı maden ruhsat sahasından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca taksir edilir. Sanayi alanının ruhsatın tamamını kapsaması halinde ise maden ruhsatı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca iptal edilir. Bu fıkra kapsamında tesis edilen taksir veya iptal işlemlerine ilişkin, 3213 sayılı Kanunun ilgili maddeleri doğrultusunda Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hesaplanan yatırım giderleri, taksir veya iptal işleminin tesis edildiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlıkça ilgili ruhsat sahibine ödenir.

Belirlenen sanayi alanlarında kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan uygulamaya dâhil edilecek olanlar ile özel mülkiyete tabi diğer bütün taşınmazlar için Bakanlıkça ilgisine göre devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilir. Kamulaştırma işlemleri Bakanlıkça yürütülür. Kamulaştırılan taşınmazlar Bakanlığın talebine istinaden Hazine adına tescil olunur.

Belirlenen sanayi alanlarında altyapı ve üstyapı dâhil yeni işyerlerinin her türlü inşaatını yapmaya veya yaptırmaya, arsa paylarını belirlemeye, cins değişikliği yapmaya, kat irtifakı, kat mülkiyeti

parselasyon planlarında 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara ilişkin hükümleri uygulanmaz.

Belirlenen sanayi alanlarında, dava süreci devam edenler ile kesinleşen ancak henüz tapuya tescil edilmemiş olanlar hariç olmak üzere, tespit dışı bırakılan yerlerin 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesi kapsamında Bakanlığın talebine istinaden ilgili kurumların görüşleri alınmaksızın Hazine adına idari yoldan tescili yapılır.

Birinci fıkraya göre tespit yapılırken 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında düzenlenen ara ve uç ürün üretme şartlı ihalelere ilişkin ruhsatlar hariç tutulur. Birinci fıkra kapsamında belirlenen sanayi alanlarına denk gelen maden ruhsat sahalarının girişimli kısmı maden ruhsat sahasından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca taksir edilir. Sanayi alanının ruhsatın tamamını kapsaması halinde ise maden ruhsatı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca iptal edilir. Bu fıkra kapsamında tesis edilen taksir veya iptal işlemlerine ilişkin, 3213 sayılı Kanunun ilgili maddeleri doğrultusunda Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hesaplanan yatırım giderleri, taksir veya iptal işleminin tesis edildiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlıkça ilgili ruhsat sahibine ödenir.

Belirlenen sanayi alanlarında kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlardan uygulamaya dâhil edilecek olanlar ile özel mülkiyete tabi diğer bütün taşınmazlar için Bakanlıkça ilgisine göre devir veya acele kamulaştırma kararı alınabilir. Kamulaştırma işlemleri Bakanlıkça yürütülür. Kamulaştırılan taşınmazlar Bakanlığın talebine istinaden Hazine adına tescil olunur.

Belirlenen sanayi alanlarında altyapı ve üstyapı dâhil yeni işyerlerinin her türlü inşaatını yapmaya veya yaptırmaya, arsa paylarını belirlemeye, cins değişikliği yapmaya, kat irtifakı, kat mülkiyeti

kurmaya Bakanlık yetkilidir. İnşası tamamlanan sanayi işyerleri Bakanlıkça belirlenen talep sahiplerine borçlandırılarak verilir.

Malikleri tarafından bölgenin afet bölgesi ilan edilmesine dair kararın yayımından itibaren **bir** yıl içerisinde talep edilmesi halinde, 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle yıkılan veya kullanılamayacak kadar hasarlı durumda olan sanayi işyerlerinin borçlandırılmak suretiyle, yerinde yeniden inşası veya güçlendirilmesi Bakanlıkça yapılabilir/yaptırılabilir.

Bu madde kapsamındaki sanayi işyerlerinin altyapı ve üstyapı projelerinin yapımı ve arazi kontrolü Bakanlıkça yapılır veya yaptırılır. 6/2/2023 tarihinden önce OSB içinde doğal gaz dağıtım yetkisini doğal gaz dağıtım şirketine devretmiş OSB'ler için doğal gaz dağıtım şirketlerinin hakları korunur.

Yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü işlemde katılma payı ve teknik altyapı bedeli alınmaz. Bu alanlarda doğal gaz, elektrik, su, atık su ve arıtma tesisleri ile atık işleme tesisleri, iletişim ve diğer her türlü altyapı yatırımları, üstyapı imatları tamamlanıncaya kadar ilgili kurum, kuruluş ve ilgili OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler veya dağıtım şirketlerince ilgili mevzuatındaki hükümlere uygun olarak öncelikle tamamlanır. Doğal gaz dağıtım şirketlerince yapılacak yatırımlar için doğal gaz tüketimine ilişkin tüketim kapasite bilgisi yatırım öncesi ilgili dağıtım şirketine bildirilir. Belirlenen sanayi alanları, alanın büyüklüğü veya sanayi işyerlerinin niteliğine göre bu Kanun veya 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamına Bakanlıkça alınabilir.

Bu madde kapsamında, plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesnadır. Bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.

kurmaya Bakanlık yetkilidir. İnşası tamamlanan sanayi işyerleri Bakanlıkça belirlenen talep sahiplerine borçlandırılarak verilir.

Malikleri tarafından bölgenin afet bölgesi ilan edilmesine dair kararın yayımından itibaren **iki** yıl içerisinde talep edilmesi halinde, 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle yıkılan veya kullanılamayacak kadar hasarlı durumda olan sanayi işyerlerinin borçlandırılmak suretiyle, yerinde yeniden inşası veya güçlendirilmesi Bakanlıkça yapılabilir/yaptırılabilir.

Bu madde kapsamındaki sanayi işyerlerinin altyapı ve üstyapı projelerinin yapımı ve arazi kontrolü Bakanlıkça yapılır veya yaptırılır. 6/2/2023 tarihinden önce OSB içinde doğal gaz dağıtım yetkisini doğal gaz dağıtım şirketine devretmiş OSB'ler için doğal gaz dağıtım şirketlerinin hakları korunur.

Yapım işleri ve altyapı ile ilgili her türlü işlemde katılma payı ve teknik altyapı bedeli alınmaz. Bu alanlarda doğal gaz, elektrik, su, atık su ve arıtma tesisleri ile atık işleme tesisleri, iletişim ve diğer her türlü altyapı yatırımları, üstyapı imatları tamamlanıncaya kadar ilgili kurum, kuruluş ve ilgili OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler veya dağıtım şirketlerince ilgili mevzuatındaki hükümlere uygun olarak öncelikle tamamlanır. Doğal gaz dağıtım şirketlerince yapılacak yatırımlar için doğal gaz tüketimine ilişkin tüketim kapasite bilgisi yatırım öncesi ilgili dağıtım şirketine bildirilir. Belirlenen sanayi alanları, alanın büyüklüğü veya sanayi işyerlerinin niteliğine göre bu Kanun veya 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamına Bakanlıkça alınabilir.

Bu madde kapsamında, plan, parselasyon, yapı ruhsatı, taşınmaz mülkiyeti veya imar haklarının aktarılması, takas ve trampa işlemleri ve bu işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar damga vergisi, resim, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesnadır. Bu işlemler nedeniyle ücret, döner sermaye ücreti ve herhangi bir ad altında bedel alınmaz.

<p>6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, afet bölgesi ilan tarihinde yatırım programında olan veya ilan tarihine müteakip bir yıl içerisinde yatırım programına dahil edilen sanayi sitelerinin altyapı ve üstyapı inşasının tamamına kadarı, mimarlık/mühendislik hizmetleri dâhil proje tamamlanana kadar Bakanlıkça kredi ile desteklenebilir.</p> <p>12/3/2023 tarihli ve 136 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Sanayi İşyerlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında daha önce belirlenen sanayi alanları da bu madde kapsamında değerlendirilir.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.</p>	<p>6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, afet bölgesi ilan tarihinde yatırım programında olan veya ilan tarihine müteakip iki yıl içerisinde yatırım programına dahil edilen sanayi sitelerinin altyapı ve üstyapı inşasının tamamına kadarı, mimarlık/mühendislik hizmetleri dâhil proje tamamlanana kadar Bakanlıkça kredi ile desteklenebilir.</p> <p>12/3/2023 tarihli ve 136 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Sanayi İşyerlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında daha önce belirlenen sanayi alanları da bu madde kapsamında değerlendirilir.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE	
<p>MADDE 38- Maddeyle, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun geçici 17 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.</p> <p>6/2/2023 tarihinde yaşanan depremlerin oluşturduğu yıkımın telafisinin hızlı ve etkili bir şekilde sağlanması için 4562 sayılı Kanuna eklenen geçici 17 nci maddeyle; sanayi alanı olabilecek yerler, fay hattına mesafesi, zeminin elverişliliği ve yerleşim merkezine yakınlığı gibi kriterler gözetilerek, alanın durumuna göre ilgili kurumların görüşü alınarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tespit edilmekte, malikleri tarafından depremler nedeniyle yıkılan veya kullanılamayacak kadar hasarlı durumda olan sanayi işyerlerinin borçlandırılmak suretiyle, yerinde yeniden inşası veya güçlendirilmesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yapılmakta, yatırım programında olan veya sonradan programa dâhil edilen sanayi sitelerinin altyapı ve üstyapı inşasının tamamına kadarı, mimarlık/mühendislik hizmetleri dâhil proje tamamlanana kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca krediyle desteklenmektedir.</p> <p>Maddeyle anılan geçici maddede yer alan bu hükümlerin süresinin bir yıl daha uzatılarak deprem bölgesinde sanayi altyapısının güçlendirilmesine yönelik destek ve uygulamaların devamı sağlanmaktadır.</p>	

31/5/2006 TARİHLİ VE 5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU

MADDE 39

EK MADDE 18- (Ek: 11/5/2018-7143/23 md.)

Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında **2.000'er** TL tutarında bayram ikramiyesi ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılmasında;

- İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,
- Hak sahiplerinin hisseleri oranı,
- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,
- Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı, esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Bu madde kapsamında yapılan ödemeler evlenme ödeneği hesabında dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

EK MADDE 18- (Ek: 11/5/2018-7143/23 md.)

Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında **3.000'er** TL tutarında bayram ikramiyesi ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılmasında;

- İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,
- Hak sahiplerinin hisseleri oranı,
- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,
- Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı, esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

Bu madde kapsamında yapılan ödemeler evlenme ödeneği hesabında dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

<p>Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.</p> <p>Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihlerini belirlemeye Kurum yetkilidir.</p>	<p>Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.</p> <p>Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihlerini belirlemeye Kurum yetkilidir.</p>
YÜRÜRLÜK TARİHİ	
Bu değişiklik, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.	
GEREKÇE	
<p>MADDE 39- Maddeyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 18 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Bu kapsamda Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında 2.000 TL olarak ödenen bayram ikramiyesinin 3.000 TL ye yükseltilmesi öngörülmektedir.</p>	
GEÇİCİ MADDE	
	<p>GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunla;</p> <p>a) 2004 sayılı Kanunda itiraz yolu ile istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri ve bu sürelerin tebliğ veya ilandan itibaren başlamasına,</p> <p>b) 4675 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yer alan itiraz yoluna başvuru süresine,</p> <p>c) 5326 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde yer alan itiraz yoluna başvuru süresine,</p>

	<p>ç) 5395 sayılı Kanununun 41/E maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan itiraz yoluna başvuru süresine,</p> <p>d) 6100 sayılı Kanunda itiraz yolu ile istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri ve bu sürelerin tebliğden itibaren başlamasına,</p> <p>e) 6502 sayılı Kanununun 70 inci maddesinde yer alan itiraz yoluna başvuru süresine,</p> <p>ilişkin yapılan değişiklikler, 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında bu Kanunla yapılan değişikliklerden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.</p>
<p style="text-align: center;">YÜRÜRLÜK TARİHİ</p> <p style="text-align: center;">Bu düzenleme, Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.</p>	
<p style="text-align: center;">GEREKÇE</p> <p>GEÇİCİ MADDE 1- Teklifte kanun yollarına başvuru sürelerinin yeknesaklaştırılmasına ve bu sürelerin tebliğden itibaren başlamasına dair değişiklikler yapılmaktadır.</p> <p>Maddenin birinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, uygulamada tereddüt yaşanmaması için geçiş hükmü getirilmekte ve sayılan kanunlarda yapılan değişikliklerin 1/6/2024 tarihinde ve sonrasında verilen kararlar bakımından geçerli olacağı kabul edilmektedir.</p> <p>Maddeyle, hak kayıplarının önlenmesi ve uygulamada oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.</p>	
<p style="text-align: center;">MADDE 40</p>	
	<p>MADDE 40- (1) Bu Kanunun;</p> <p>a) 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 9 uncu, 12 nci, 13 üncü, 14 üncü, 17 nci, 18 inci, 19 uncu, 20 nci, 21 inci, 33 üncü, 34 üncü, 35 inci, 36 ncı maddeleri 1/6/2024 tarihinde,</p>

	<p>b) 37 nci maddesinin birinci, ikinci, beşinci, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve onbirinci fıkraları ile üçüncü fıkrasının (b) bendi 1/6/2024 tarihinde,</p> <p>c) 37 nci maddesinin dördüncü fıkrasıyla 5252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik 1/6/2024 tarihinde,</p> <p>ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,</p> <p>yürürlüğe girer.</p>
MADDE 40- Yürürlük maddesidir.	GEREKÇE
	MADDE 41
	MADDE 41- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.
MADDE 41- Yürütme maddesidir.	GEREKÇE